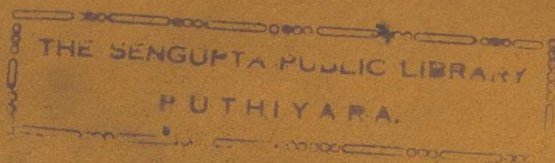

**ne toothpaste
at effectively
is away germs**

ഭാരതസ്മാരായി

(ഒരു ലഘുജീവചരിത്രം)

മേൽപ്പറഞ്ഞ

ചരിത്രത്തിന്റെ ഭാഗമായി

എന്ന

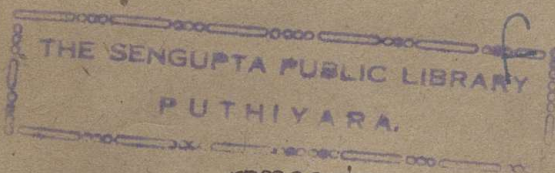
കൃതി

കെ. ബി. പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

കിരവനത്തു

210033

കെ. എസ്. ലിയോ
ടോൾസ്തോയി

ഗ്രന്ഥകർത്താ :

ചിറയിൻകീഴ് കെ. ഭാസ്കരപിള്ള

ബി. എ., ബി. എൽ.

Prizeman, University of Madras.

കെ. ബി. പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ

തിരുവനന്തപുരം.

പകർപ്പവകാശം.

വില രൂപം ഒന്ന്.

ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ ഒരുപോലെയോ ഇല്ലാത്ത പുസ്തകം
വ്യാജനിർമ്മിതമാകുന്നു.

ഒന്നരപതിപ്പ്

1124 ചിങ്ങം

പ്രതികൾ

500

ALL RIGHTS OF THIS BOOK
RESERVED BY THE
AUTHOR.

Printed at
The Sri Vilas Press, Trivandrum.

പ്രസ്താവന

പ്രശസ്തസാഹിത്യകാരനും ചിന്തകനുമായ കെരണ്ട് ലിമോ ടോർസ്സായിയുടെ ഒരു ലഘുജീവചരിത്രമാണു പ്രകൃതഗ്രന്ഥം. ഈ പുസ്തകരചനയിൽ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലുള്ള അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഉപജീവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ Aylmer Maude-ന്റെ ടോൾസ്തായിയുടെ ജീവചരിത്രം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവ്യമാണ്. വസ്തുതകൾക്കും ക്രമീകരണത്തിനും ന്യൂനത സംഭവിക്കാതെ സ്വതന്ത്രമായ രീതിയിലാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം രചിച്ചിട്ടുള്ളത്. റഷ്യൻ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ ഉച്ചാരണവൈചാഗ്യം ചേർന്നതുകൊണ്ടു കഴിയുന്നതും ആവശ്യമുള്ള പേരുകൾ മാത്രമേ ഇതിൽ ചേർത്തിട്ടുള്ളൂ. അതുപോലെതന്നെ മലയാളീകർഷ് അപരിചിതങ്ങളായ ടോൾസ്തായികൃതികളെപ്പറ്റിയും ക്രമകക്ഷമായ തിരൂപണത്തിനു യത്നിച്ചിട്ടില്ല.

ഈ ഗ്രന്ഥരചനയിൽ മഹത്തായ പ്രോത്സാഹനം നൽകിയ അഭിവന്ദ്യരുടെ നാമൻ ശ്രീ. കെ. എൻ. വാസുദേവപ്പണിക്കർ അവർകൾ, എം.എ.-യോടും കരുതപ്പെട്ട പ്രതി പരിശോധിച്ചതന്നു വന്ദ്യപിതാവുൻ ശ്രീ. വി. ഗോപാലപിള്ള അവർകൾ, ബി.എ., എൽ. റി.-യോടും ഞാൻ അതീവകൃതജ്ഞനാണ്. ആകർഷകമായ രീതിയിൽ ഈ ഗ്രന്ഥം മുദ്രണം ചെയ്തതന്നു

ശ്രീവിലാസ് പ്രസ്സ് ഉടമസ്ഥൻ ശ്രീ: ജി. കേശവ
 പിള്ളയ്ക്കും എന്റെ കൃതജ്ഞതാർപ്പിച്ചതായ അഭിനന്ദനം
 അർപ്പിക്കുന്നു. സഹൃദയന്മാർക്കും പ്രതിക്ഷിച്ചുകൊണ്ട്
 എന്റെ ഈ ലഘുകൃതിയെ ഞാൻ സമർപ്പിച്ച
 കൊള്ളുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
 15-1-124.

ഗുണകർത്താവ്.

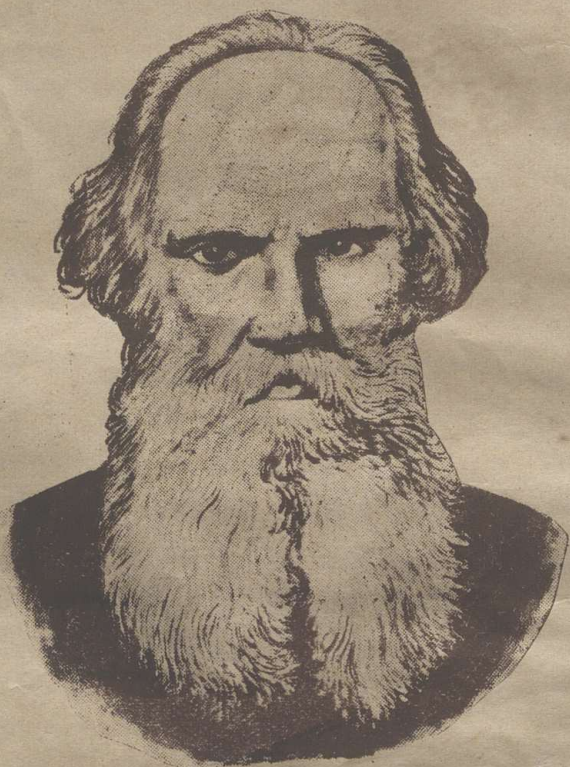
സമുദ്രം

അനുഗൃഹീതവാശിയും കലാമൗഢത്തനമായ
എന്റെ അഭിവന്ദ്യപിതാവൻ ചിറയിൻകീഴ്
ഒറവിട്ടിൽ ശ്രീ. വി. രാമകൃഷ്ണപിള്ള
അവർകളുടെ വന്ദ്യപാഠങ്ങളിൽ.

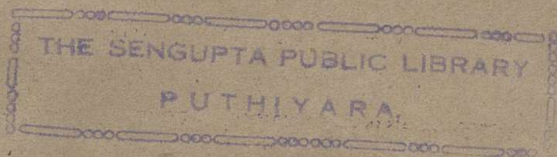
വിഷയാനുകൂലനിക

അദ്ധ്യായം.	വിഷയം.	പുറം.
1	ജനനവും ശൈശവവും	1
2	വിദ്യാഭ്യാസം	8
3	യുദ്ധസേവനം	16
4	വിദേശസഞ്ചാരം	25
5	അദ്ധ്യാപകവൃത്തി	33
6	വിവാഹം	41
7	സാഹിത്യശ്രമങ്ങൾ	51
8	മനുഷികപരിവർത്തനം	60
9	മതപഠനം	69
10	ആത്മപരിത്യാഗം	77
11	ക്ഷാമനിവാരണശ്രമങ്ങൾ	87
12	ബഹിഷ്കരണം	96
13	ചരമരംഗം	107
14	സാഹിത്യസമീക്ഷ	113
15	ജീവിതസന്ദേശം	123

THE SENGUPTA PUBLIC LIBRARY
PUTHIYARA.

ടോമസ്സായി.

ടോൾസ്തോയ്

അദ്ധ്യായം ഒന്ന്

ജനനവും ശൈശവവും

റഷ്യാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ തലസ്ഥാനമായ മാസ്കോ പട്ടണത്തിൽ നിന്നും എറ്റിമപ്പതു മൈൽ തെക്കുഭാഗി 'തോലാ' എന്ന ഒരു നഗരമുണ്ട്. ഈ നഗരത്തിന്റെ ഭക്ഷിണ ഭാഗത്തായി 'തോസ്'നയാ പാളിയാന' എന്ന ഒരു പുരാതന ഭവനം സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നു. വിശുതമായ ഈ ഗൃഹം ക്രിസ്തുവർഷം 1828 ആഗസ്റ്റ് മാസം 28-ാം- ഒരു നൂതന ശിശുവിന്റെ ജനനത്തിനു സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. വിശ്വസാരഥിത്വത്തിൽ ഉണ്ണുപ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിച്ച അനേകം ഗ്രന്ഥരൂപങ്ങളോടുകൂടിയായി അനന്തര കാലത്തു ലോകോത്തരകീർത്തി സമ്പാദിച്ച 'കൌണ്ട് ലിയോ ടോൾസ്തോയ്' ആയിരുന്നു അയാളെ ഉദ്യോഗസ്ഥനോടൊപ്പം ലോകരംഗത്തിൽ ആവിർഭവിച്ച ആ ശിശു.

റഷ്യയിലെ പ്രഭുക്കുടുംബങ്ങളിൽ വച്ച് ഏറ്റവും പ്രമുഖമായ ഒന്നായിരുന്നു ടോൾസ്തോയ് കുടുംബം. പേരും

പെരുമയുമാർജ്ജിച്ച പല പുരുഷകേസരികളുടെ പരി
 ലാഭനം കൊണ്ടു പരിപൂർണ്ണമായ ഒരു പാരമ്പര്യം ആ
 കടുംബത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. റഷ്യാ ചക്രവർത്തിമാരുടെ
 വിശ്വാസവും അഭിനന്ദനവും ആർജ്ജിച്ചിരുന്ന ചില
 പൂർവ്വികർ ആ കടുംബത്തിനു വിപുലമായ ഭൂസ്വത്തും
 കീർത്തിയും സമ്പാദിച്ചുകൊടുത്തു. എന്നാൽ ലിയോ
 ഓൾസ്തെയിയുടെ പിതാമഹന്റെ കാലത്തു് കടുംബാഭി
 വൃദ്ധിക്ക് അവിചാരിതമായി സ്കന്ദനം നേരിട്ടു. ഒരു
 ഗവണ്ണറായിരുന്ന അദ്ദേഹം രാജകോപത്തിനു പാത്രമാ
 യിത്തീർന്നു. ഗൌരവാവഹമായ ഭരണവൈകല്യങ്ങൾ
 ആരോപിച്ചു് അദ്ദേഹത്തെ രാജ്യഭ്രഷ്ടനാക്കുകയും ചെയ്തു.
 തന്നിമിത്തം അനന്തരഗാമിയും ലിയോവിന്റെ പിതാ
 വുമായിരുന്ന കൌണ്ടു് നിക്കൊളാസ് ഓൾസ്തെയിക്ക്
 സാമ്പത്തികമായ പരിക്ഷിണങ്ങൾ അഭിമുഖീകരിക്കേ
 ണ്ടിവന്നു.

നെപ്പോളിയനുമായുള്ള യുദ്ധത്തിൽ നിക്കൊളാസ്
 ഭീർഘകാലം സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്നു. സത്യസന്ധത,
 ധീരത, സ്വഭാവദാർഢ്യം എന്നീ ഗുണവിശേഷങ്ങൾക്ക്
 അദ്ദേഹം ആവാസസ്ഥാനമായിരുന്നു. പിതാവിന്റെ
 മരണാനന്തരമുണ്ടായ സാമ്പത്തിക വൈഷമ്യങ്ങൾ പരി
 ഛരിക്കുന്നതിനു് ഒരു ധനികകടുംബത്തിൽ നിന്നും അദ്ദേ
 ഹത്തിനു വിവാഹം അനേചിക്കേണ്ടിവന്നു. അങ്ങനെ
 ഇരുപത്തിയെട്ടുവയസ്സു പ്രായമുണ്ടായിരുന്ന നിക്കൊ
 ളാസ് മുപ്പത്തിരണ്ടുവയസ്സുള്ള മേരി വാൾക്കൺ
 സ്കി'യെ വിവാഹംചെയ്തു. എണ്ണറ കൃഷിവല ഭൂമി
 ന്നാൽ യാസ്നയാ പാളിയാനും എന്ന വിശാലമായ

ഭൂപതം അദ്ദേഹത്തിന് സ്രീധനമായി ലഭിച്ചു. കൗഞ്ചരനായ ഈ വിവാഹബന്ധം ഗുണഭോജിനിയിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെ മുക്തനാക്കി. മേരിയുടേയും നിക്കോളാസിന്റേയും ദാമ്പത്യജീവിതത്തിന്റെ പരിണതഫലങ്ങളായി തുടരെ നാല് ആൺ കുട്ടികളും ഒടുവിൽ ഒരു പെൺകുട്ടിയും ജനിച്ചു. അവരിൽ നാലാമത്തെ ശിശുവാണ് ലിയോ ടോൾസ്റ്റോയി.

മേരി വാൾക്കാൺസ്കിയും പ്രശസ്തമായ ഒരു പ്രഭുക്കുടുംബത്തിലെ ജനനംകൊണ്ടു ധന്യയായിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസമായിരുന്ന മേരി അഞ്ചു ഭാഷകളിൽ പ്രഗത്ഭമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. സംഗീതത്തിലും അവർക്ക് അത്യാഗ്രഗ്ഗമായ പാടവം ഉണ്ടായിരുന്നു. അചഞ്ചലമായ ഈശ്വരഭക്തി അവരുടെ ഗുണവിശേഷങ്ങൾക്കു മകം ചാർത്തി. ഉത്തമ സ്രൈസ്തവഗുണങ്ങളുടെ കേലാരമായിരുന്നു ആ സതീരതാമെന്ന് ആ ഭാരതീയമായി സാഹചര്യത്തിൽ വർത്തിച്ചിരുന്നവരിൽ നിന്നും ലിയോ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. എന്നാൽ മാതൃലാളന ഏൽക്കുന്നതിനുള്ള ഭാഗ്യം ആ ശിശുവിനു ലഭിച്ചില്ല. ലിയോ ജനിച്ച പതിനെട്ടു മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാതാവ് ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു.

മാതാവിന്റെ മരണശേഷം ഒരു അകന്ന ബന്ധവായ ടോറി യാനാ ഏർഗാൾസ്കി എന്ന സ്ത്രീയുടെ സംരക്ഷണയിൽ ലിയോ വളർന്നു വന്നു. ഈ സ്ത്രീയുടെ സ്നേഹപൂർവ്വമായ പെരുമാറ്റം കൊണ്ടും സ്വഭാവമായും ഇവർക്കൊണ്ടും മാതൃവിധോഗം ആ ബാലൻ അറിഞ്ഞതേ

തിട്ട. ടാറി യാനായെ അമ്മായി എന്നാണ് ലിയോ
 വിളിച്ചുവന്നത്. ഈ മഹതിയെപ്പറ്റി രസകരമായ
 ഒരു കഥയുണ്ട്. ലിയോവിന്റെ പിതാവായ നിക്കോ
 ലാസും ടാറിയാനായും പരസ്പരം അനുരാഗബദ്ധരായി
 രുന്നു. അവരുടെ വിവാഹം നടക്കുമെന്ന മട്ടായി.
 എന്നാൽ അകപ്പാഴേയ്ക്കും ദുർവ്വഹമായ സാമ്പത്തിക
 ക്ലേശങ്ങൾ നിക്കോളാസിനു നേരിടേണ്ടിവന്നു. ഇങ്ങിനാ
 രത്തിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെ മുക്തനാക്കുന്നതിനു
 ടാറിയാനായുമായുള്ള വിവാഹം സഹായകമായിരിക്ക
 കയില്ലെന്ന് ടാറിയാനായും ബോദ്ധ്യമായി. അതി
 ന്നാൽ അവർ തന്നെ നിക്കോളാസിനെ ഒരു കബേര
 കടംബത്തിൽ വിവാഹം ചെയ്യുന്നതിനു പ്രേരിപ്പിക്ക
 കയും മേരി വാർക്കാൺസ്കിയുമായുള്ള വിവാഹത്തിനു
 അനുമതി നൽകുകയും ചെയ്തു. ഭാര്യയുടെ അകാലമര
 ണത്തനുശേഷം നിക്കോളാസ് അവരെ വിവാഹം ചെ
 യ്യുന്നതിനു വീണ്ടും അഭിലഷിച്ചു. എന്നാൽ അവർ ആ
 അഭിലാഷം സ്നേഹപൂർവ്വം നിരസിക്കുകയും കുഞ്ഞുങ്ങളെ
 വളർത്തുന്ന ചുമതല മാത്രം കയ്യേൽക്കുകയും ചെയ്തു.

യാസ് നയാ പാളിയാനും അനേകശതം ഏക്കർ
 വിസ്താരമുള്ള ഭൂഭാഗമായിരുന്നു. ചെറിയ കുന്നുകൾ,
 കളങ്ങൾ, കലുകൾ മുതലായവ കൊണ്ടു രജനീയമായ
 ആ സ്ഥലം സഞ്ചാരികൾക്ക് അഭയകേന്ദ്രമായി ഭവിച്ചു.
 മിക്കുകൾ, തീർത്ഥാടകന്മാർ, സന്യാസിമാർ, പണ്ഡ
 തന്മാർ മുതലായി എപ്പോഴും ഒരു സംഘം ആളുകൾ ആ
 പുരാതന ഭവനത്തിന്റെ പരിസരങ്ങളിൽ താവളമുറ

പിടിക്കുന്നതു കാണാം. അവരോടൊക്കെയും ബന്ധപ്പെട്ടവർ
 ആ കുടുംബാംഗങ്ങൾ ഹൈന്ദവമാറി വന്നു. ഓറിയാനായ
 മൊരുമിച്ച ലിയോ ചിലപ്പോൾ ഈ പരദേശീസംഘം
 ഞ്ഞ അവരുടെ കൂടാരങ്ങളിൽ പോയി സന്ദർശിച്ചു.
 ശാലിനമായ അവരുടെ ജീവിത രീതിയും സംഗീത
 തരംഗിതമായ ഭാഗ്യഗുണങ്ങളും ശിശുവായ ലിയോ
 വിനെ വശീകരിച്ചു. നൈസർഗ്ഗികമായി ലിയോവിൽ
 അങ്കുരിച്ചിരുന്ന സംഗീത വാസനയെ പോഷിപ്പിക്കു
 ന്നതിനു വളർത്തമ്മ ചെയ്തിട്ടുള്ള സഹായവും അനല്പ
 മാണ്. മനോഹരങ്ങളായ ഗീതങ്ങൾ മധുരസ്വര
 ത്തിൽ ആലപിച്ച ലിയോവിനെ ഉറക്കുന്നതിനു ഓറി
 യാനാ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു.

സമസ്തജി സ്റ്റേഫം, സത്യസന്ധത മുതലായ ഗുണ
 വിശേഷങ്ങളും ഓറിയാനായുമായുള്ള നിരന്തരസാഹചര്യം
 നിമിത്തം ലിയോവിൽ അതിബാല്യത്തിൽ തന്നെ
 പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു തുടങ്ങി. വളർത്തു പുത്രന്റെ സ്വഭാവ
 സംസ്കരണത്തിൽ ഓറിയാനായുള്ള പ്രേരകശക്തി
 മഹത്തായിരുന്നു. അനന്തര കാലത്തു തന്റെ ഭിന്നചർച്ച
 കുറിപ്പിൽ ഓറിയാനായെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം
 അഭിപ്രായപ്പെട്ടു കാണുന്നു.

“ഓറിയാനായ്ക്ക് ഏന്റെ ജീവിത പരിപാടിക
 ുളിൽ ഏറ്റവും വലിയ പ്രേരകശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നു
 സ്റ്റേഫിക്കുവാനും സ്റ്റേഫം എന്തെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാനും
 ബാല്യത്തിൽ അവരാണ്” എന്നു പറിച്ചിട്ടുള്ളത്. അവ
 രുടെ വാക്കുകളെക്കൊണ്ടും ശക്തി ആ മഹതിയുടെ സാന്നി

ഓർത്തിനണ്ടായിരുന്നു. സ്നേഹത്തിന്റെ മാധുര്യം തന്നെ നൽകിയതും അവരോടൊരുമിച്ചു താമസിച്ചപ്പോഴാണ്. സന്യാസം സ്വയം ശാന്തവുമായ ഒരു ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനുള്ള അഭിവൃദ്ധി എന്നിൽ സംജാതമാക്കിയതും ആ മഹതിയാണ്.

ലിയോവിനു സഹോദരന്മാരോടുള്ള സ്നേഹവും ഭക്തിയും നിസ്തീമമായിരുന്നു. ഏറ്റവും മുത്തസഹോദരനായ നിക്ഷാളാസിനു ലിയോവിൽനിന്നും അഞ്ചു വയസ്സിനെ പ്രായക്കൂട്ടനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. നിക്ഷാളാസി ഫലിതപ്രിയനും ഭാവനാസമ്പന്നനുമായിരുന്നു. സത്യനിഷ്ഠയിലും ഇരൾപരവിശ്വാസത്തിലും ആ ജ്യേഷ്ഠ ഭ്രാതാവ് ഇതര സഹോദരന്മാരെ അതിശയിച്ചിരുന്നു. ബുദ്ധിയികൊണ്ടും സ്നേഹംകൊണ്ടും ആ സഹോദരസംഘത്തിന്റെ നായകത്വം നിക്ഷാളാസിൽ ഉണ്ടായി. നിക്ഷാളാസിന്റെ ഭാവനയിൽ നിന്നും രൂപം പ്രാപിച്ച ഒരു വസ്തു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവമാണ്. ആ സഹോദരന്മാർ "ഉറുമ്പു സമാജം" എന്ന പേരിൽ ഒരു സംഘം രൂപീകരിച്ചു സകല പ്രാണികളോടും സമഭാവനയും സ്നേഹവുമാണ് ആ സംഘത്തിന്റെ പ്രവർത്തനോദ്ദേശ്യം. ആ സംഘസ്ഥാപനത്തിന്റെ സ്മാരകമായി സമീപത്തുള്ള ഒരു കെട്ടിടത്തിൽ നിക്ഷാളാസി ഒരു ചെടിക്കുഴു ഉണ്ടാക്കി നിർത്തി. അനന്തരകാലത്ത് ലിയോവിന്റെ ശവസംസ്കാരം അവിടെ വെച്ചാണ് നടത്തിയത്. മറ്റു രണ്ടു സഹോദരന്മാരോടും ലിയോവിനു വളരെ ആദരവും ഭക്തിയുമുണ്ടായിരുന്നു.

ബാലനായ ലിയോ ഉത്സാഹപൂർണ്ണനായി വളർന്നു. ഫലിതപ്രയോഗംകൊണ്ടു ശ്രോതാക്കളെ രസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പാടവം ലിയോയിനെ എല്ലാപേരുടെയും കണ്ണിലുണിയാക്കിത്തീർത്തു. പ്രായത്തിൽ കവിഞ്ഞ ഉത്സാഹവും ആർജ്ജവവും ആ ബാലൻ പ്രദർശിപ്പിച്ചു. വ്യാധാമം, കളി, വേട്ട, മുതലായവയിലും ലിയോയിനു താല്പര്യം കറവായിരുന്നു. സമീപമുള്ള ചെറുകുന്നുകളിൽ സ്വപ്നം വിഹരിച്ചു പ്രകൃതിയുടെ ഭാമനീയകത കൃത്യമായി അനുഭവിക്കുന്നതിലും ആ ബാലൻ ജാഗരൂകനായിരുന്നു. ഉന്മേഷഭരിതമായ ശൈശവത്തിലെ മധുരസ്മരണകൾ ലിയോവിന്റെ ഏതു കൃതിയിലും സ്പഷ്ടമായി കാണാം. ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും സുഖപൂർണ്ണമായ ദിവസങ്ങൾ ശൈശവത്തിൽ കഴിഞ്ഞുപോയതായി ലിയോ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. യാതൊരു ക്ലേശാനുഭവങ്ങളും കൂടാതെ ആ പ്രളകമരണന്റെ ശൈശവകാലം കഴിഞ്ഞുകൂടി എന്നു തന്നെ പറയാം.

അദ്ധ്യായം രണ്ടു്

വിദ്യാഭ്യാസം

ലിയോവിൻ എട്ടു വയസ്സു പ്രായമുണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ മുത്ത സഹോദരന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം നോക്കുകയും അതിനുവേണ്ടി ടോൾസ്തായി കുടുംബം മാസ്കോയിലേയ്ക്കു താമസം മാറി. അവിടെ വെച്ച് ഏറ്റവും ഭാര്യയായ ഭർത്താവിനും സംഭവിച്ചു. ലിയോവിന്റെ പിതാവു് അവിചാരിതമായി രക്തസമ്മർദ്ദം മൂലം കാലധർമ്മം പ്രാപിച്ചു. കുറച്ചു മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു പിതാമഹിയും ചരമമടഞ്ഞു. അപ്പൊഴേയ്ക്കും ടോൾസ്തായി ബാലനാർ അനാഥശാലയിൽനിന്നും കുടുംബഭരണത്തിന്നു പ്രായപൂർത്തിയാക്കി ആളില്ലാത്തതുകാരണം വീക്ഷണം വർദ്ധിച്ചു. എന്നാൽ ടാറ്ററിയാനായുടെ മാതൃനിവീശേഷമായ വാത്സല്യം അനാഥരായ ആ ബാലനാർക്കു് അഭയവും ആശ്വാസവും നൽകി.

ഒരു ഗൃഹാദ്ധ്യാപകന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ലിയോവിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസം സമാരംഭിച്ചു. റഷ്യൻഭാഷയും ഫ്രെഞ്ചുഭാഷയും ആ ബാലൻ അഭ്യസിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഇതരസഹോദരന്മാരെപ്പോലെയുള്ള ധീഷണാവൈഭവം വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ലിയോ പ്രദർശിപ്പിച്ചില്ല. ക്ലാസ്സുവാരിയിലും മറ്റു വ്യായാമപരിപാടികളിലും ലിയോവിന്റെ ശ്രദ്ധ അധികമായി പതിഞ്ഞു. ബാല്യ കാലം മുതൽക്കുള്ള നിഷ്ക്കർഷാപൂർവ്വമായ ആരോഗ്യ

പരിപാലനമാണ് അനന്തരജീവിതത്തിൽ തന്നെ അരോഗദുഃഖഗാത്രനാശിതീതതെന്നു ലിയോ ശൈശവം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏറിയ സമയവും കേളിനിരതനാണെങ്കിലും കാര്യങ്ങളിലുള്ള ഗ്രഹണപടുത, കർമ്മകുശലത എന്നീ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ ഗുരുനാഥന്റെ അഭിനന്ദനം സമ്പാദിച്ചു. ഭാവിയിൽ തന്റെ പ്രിയശിഷ്യൻ പ്രശസ്തനായ ചിന്തകനായി അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു. ഗുഹാഭ്യാപകൻ ലിർഫെർശനും ചെയ്തു.

ഗ്രന്ഥപാരായണാസക്തി ബാല്യംമുതൽ ലിയോവിൽ പ്രകടമായി കണ്ടിരുന്നു. നാടോടിപാട്ടുകൾ ശേഖരിക്കുന്നതിലും അവ കണ്ണാനന്ദകരമായി ഗാനം ചെയ്യുന്നതിലും ആ ബാലൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചു. ലിയോവിന്റെ ചിന്താഗതിയെ സജീവമാക്കു പ്രേരണ നൽകിയതു ബാല്യകാലത്തു ഏറ്റുസ്ഥമായിരുന്ന ബൈബിളിലെ ചില ഭാഗങ്ങളും പ്രശസ്ത സാഹിത്യ കരനായ പുഷ്കിന്റെ ചെറുകഥകളുമായിരുന്നു. സ്വഭാവഗുണത്തിൽ ലീനമായിരുന്ന സത്യബോധം ഏതു ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നും സാരാംശം ഗ്രഹിക്കുന്നതിൽ ആ ബാലനെ ശക്തനാക്കിത്തീർത്തു.

ലിയോവിനു പതിമൂന്നു വയസ്സു പ്രായമുള്ളപ്പോൾ ഉപരിപഠനാർത്ഥം ടോൾസ്റ്റായി ബാലനാർ 'കോസൻ' എന്ന നഗരത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. അഞ്ചുക്കൊല്ലം ഈ സമോളനാർ 'കോസൻ' സർവ്വകലാശാലയിൽ പഠിപ്പിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസവിഷയങ്ങളിൽ രാജഭരണശാസ്ത്രമാണ് ലിയോവിനെ അധികം ആകർഷിച്ചത്. തത്സം

ബന്ധമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആ ബാലൻ തിക്ഷ്ണമായി പഠിച്ചു. ഭരണശാസ്ത്രാഭ്യസനത്തിന് പെരുന്നൂറ്റാണ്ടോളം ഉത്തര അനുപേക്ഷണീയമായിരുന്നു. തന്മൂലം അറബി ഭാഷയിലും ടർക്കിഷ് ഭാഷയിലും ലിയോ പാണ്ഡിത്യം നേടി. 1844-ൽ ലിയോ പ്രശസ്തമായവിധം മെട്രിക്കുലേഷൻ പരീക്ഷ പാസ്സായി. സാഹിത്യപരമായ വിഷയങ്ങളിലെല്ലാം ആ ബാലൻ ഉന്നതമായ സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കി. ഇതിനകം ഇംഗ്ലീഷ്, ഫ്രെഞ്ച്, ജർമൻ, അറബിക്, റഷ്യൻ എന്നീ ഭാഷകളിൽ അവിശ്വാസ്യമായ പാണ്ഡിത്യം ലിയോ സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. സ്ഥിരോത്സാഹവും പരിശ്രമശീലവും ലിയോയ്ക്കു വേണ്ടി വിദ്യാഭ്യാസ ജീവിതം ശോഭനമാക്കിത്തീർത്തു.

ശൈശവം മുതൽ വേദനാജനകമായ ഏതു തരം ശിക്ഷയേയും ലിയോ വെറുത്തിരുന്നു. അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെ ചുരുമ്പ്രയോഗം ഭസ്സഹമായ പ്രതീതിയാണ് ആ ബാലനിൽ ഉളവാക്കിയത്. ശാസനകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്ന ഫലം സ്റ്റേറ്റ്മെന്റും ലഭിക്കുമെന്നുള്ള ധാര്യം ആ ബാലനിൽ രൂഢമൂലമായി. ദൃഢജനങ്ങളെ അടിമകളെപ്പോലെ ക്രൂരവിക്രമം ചെയ്യുന്ന പതിവ് അന്നു റഷ്യയിൽ നടപ്പിലിരുന്നു. തന്മൂലം മൃഗീയവും ധർദ്ദയവുമായ പെരുമാറ്റത്തിന് പ്രഭുക്കടുംബങ്ങളിലെ പരിചാരകന്മാർ വിധേയരായി തീർന്നു. മൃഗങ്ങളോടുപോലും ക്രൂരത കാണിക്കുന്നതു ലിയോ സഹിച്ചില്ല. ഒരിക്കൽ ക്ഷിപ്രകോപംനിമിത്തം ഒരു കുതിരയെ ലിയോ കണക്കറ്റു പ്രഹരിച്ചു. അനേകദിവസം ഈ കഠിനകൃത്യം ലിയോവിനെ സങ്കടപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സമസ്ത

സ്നേഹവും ഭൂതദയയും ബാല്യമുതൽതന്നെ ആ പ്രഭുക്കുമാരനിൽ പ്രകാശിച്ചിരുന്നു.

കാസൻ നഗരത്തിലെ ജീവിതം സുഖപ്രദമായിരുന്നുവെന്നു കഥാനായകൻ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാലയം വിട്ടാൽ ഗുരുശാലയും സുഹൃത്സംഘങ്ങളും ലിയോവിന്റെ സമയം അപഹരിച്ചു. വിനോദവിഹാരങ്ങളിലുള്ള താൽപര്യം അനിയന്ത്രിതമായി തീർത്തോടുകൂടി സർവ്വകലാശാലയിലെ പ്രഥമ പരീക്ഷയിൽ ലിയോവിനു പരാജയം വരികേണ്ടിവന്നു. ഈ പരാജയം സാഹിത്യപഠനങ്ങളിൽനിന്നും ആ ബാലനെ പരാജ്ഞിതനാക്കി. അക്കാലത്തു ജീവിത വിജയത്തിനു നിയമപഠനം അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരുന്നു. അതിനാൽ നിയമശാസ്ത്രത്തിൽ ലിയോ ചേർന്നു. പ്രൊഫസറമാരുടെ പ്രസംഗങ്ങളിൽ വിരസത തോന്നിയെങ്കിലും പ്രഥമനിയമ പരീക്ഷയെ ലിയോ നിഷ്പ്രയാസം തരണംചെയ്തു.

സർവ്വകലാശാലയിലെ വിദ്യാഭ്യാസ രീതി ആ പ്രഭുക്കുമാരനെ ആകർഷിച്ചില്ല. ഉൽക്കർഷേമനുവായ ആ ബാലനു് അന്നത്തെ പാഠ്യപദ്ധതിയിലും അപര്യാപ്തമായി തോന്നി. യഥാർത്ഥത്തിൽ വിജ്ഞാന വികാസത്തിനു അന്നത്തെ പഠനക്രമം സഹായകമായിരുന്നില്ല. സ്വതന്ത്രമായ ചിന്താരീതി വിദ്യാർത്ഥികളിൽ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും യാതൊരു ശ്രമവും അദ്ധ്യാപകർ ചെയ്തിരുന്നില്ല. വിജ്ഞാനതൃഷ്ണയ്ക്ക് ഉപശമനം നൽകാനുള്ള യാതൊരു ഉപായവും അന്നത്തെ അദ്ധ്യയന

രീതിയിൽ ലിയോവിനു കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. മാനസോല്പാദനം നൽകുന്ന ഏതു വിജ്ഞാനശാഖയെപ്പറ്റിയും അറിവു സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ ലിയോപ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചു. അസാധാരണമായ ധാരണാശക്തിയാൽ അനുഗ്രഹിതനായിരുന്ന ആ ബാലൻ ഏതും ഹൃദിസ്ഥമാക്കുന്നതിൽ അന്യോദൃശമായ വൈഭവമുണ്ടായിരുന്നു.

സർവ്വകലാശാലാവിദ്യാഭ്യാസ രീതിയോടുള്ള അതുപ്പിതാ കടുത്ത പരിതഃസ്ഥിതികളും ലിയോവിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ പുരോഗതിക്കു വിരാമം നൽകി. ജ്യേഷ്ഠ സഹോദരൻ വിദ്യാഭ്യാസം നിർത്തി ഗൃഹത്തിലേയ്ക്കു മടങ്ങിയിരുന്നു. ഭരണ ലാഘവത്തിനുവേണ്ടി കടുത്ത സ്വതന്ത്രക്കാരും സഹോദരന്മാർ തമ്മിൽ ആളോഹരിയായി ഭാഗിച്ചു. ലിയോവിനു 5,400 ഏക്കർ ഭൂമിയും 330 കൃഷിവല ഭൂത്വനാമം ഓഹരിയായി ലഭിച്ചു. ഇപ്പോഴേയ്ക്കും ലിയോവിന്റെ ഉത്തരവാദബോധം തുറിച്ചുനോക്കി. വിദ്യാഭ്യാസം തുടർന്നു പോകുന്നതിന് ഇവ പ്രതിബന്ധങ്ങളായിത്തീർന്നു. ഭേദം വർഷാവസാനപരിക്ഷയ്ക്കു മുൻപുതന്നെ സ്കൂൾ രജിസ്റ്ററിൽ നിന്നും തന്റെ പേരു നീക്കം ചെയ്യണമെന്നു ലിയോ വിദ്യാലയധികൃതരോടു് അപേക്ഷിച്ചു. അപേക്ഷ അനുവദിച്ചതോടു കൂടി കോസൻ നഗരത്തിലെ സുഖലോലപമായ ജീവിതവും അവസാനിച്ചു. കലാശാലയിൽനിന്നും ഒരു ബിരുദം സമ്പാദിക്കാൻ ഇടയാക്കാതെ പോയതിൽ ലിയോവിനു സങ്കടമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അനന്തര ജീവിതം വിജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനുവേണ്ടി വിനിയോഗിക്കാൻ ദുർലബ്ബതയ്ക്കു ചെറുതുകൊണ്ടാണു താമസ്യത്തിലേയ്ക്കു

കാൽവെച്ചു ആ യുവാവു ജീവിതരംഗത്തിൽ പ്രവേശിച്ചത്.

കാസൻ നഗരത്തിലെ ജീവിതകാലം മുതൽ കഥാപുരുഷൻ ക്രമമായി ദിനമെഴുതുകയും കറുപ്പുകൾ സൂക്ഷിച്ചുവന്നു. സെക്കുണ്ടറിയായ പല സംഭവങ്ങളും അവയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ലിയോവിന്റെ മരണശേഷമാണ് ഈ കറുപ്പുകൾ മുദ്രണവിധേയമായത്. യുവനകാലസാഹചര്യങ്ങളും ചാപല്യങ്ങളും ആത്മശത്രുതയോടും സ്വത്വബോധത്തോടും കൂടി ദിനമെഴുതുകയും കറുപ്പുകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ജീവിതത്തിന് എന്തെങ്കിലും ഒരു ദേശം ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നും അത് ഭരണാധികാരിയുടെ ഉടമസ്ഥതയിലായിരിക്കണമെന്നും ലിയോ ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നതായി ദിനമെഴുതുകയും കറുപ്പുകൾ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. സ്വഭാവ രൂപീകരണത്തിന് ഉപയുക്തമായ നിമിഷങ്ങൾ എഴുതി അവയെ പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ വരുത്തുന്നതിനും ആ യുവാവ് വ്യാപരിച്ചിരുന്നതായി തെളിവുകൾ ഉണ്ട്.

ലിയോ മതവിശ്വാസത്തിൽ നിഷ്ഠനായിരുന്നില്ല. പള്ളിയിൽ പോയി പ്രാർത്ഥന നടത്തുന്നതിൽ കേതിയുടെ കണികപോലുമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. എന്നാൽ ഏകാന്തമായിരുന്നു പലപ്പോഴും ആ യുവാവ്. ഈശ്വരപ്രാർത്ഥന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അക്കാലത്തെ ദിനമെഴുതുകയും കറുപ്പുകളിൽ ലിയോ ഇപ്രകാരം അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകാണുന്നു. “ദൈവത്തിൽ എനിക്ക് വിശ്വാസമുണ്ട്. പക്ഷേ ഏതു ദൈവത്തിലാണെന്നു ചോദിച്ചാൽ എനി

കുറുപ്പാൻ അറിഞ്ഞുകൂടാ. പതിനാറു വയസ്സു മുതൽ പള്ളിയിൽ പോകുന്ന പതിവ് ഞാൻ മതിയാക്കി. ക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റി എനിക്കു ബഹുമാനമുണ്ട്. എന്നാൽ ക്രിസ്തുതത്ത്വങ്ങളിൽ എനിക്കു വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നോ എന്നു സംശയമാണ്. ഏതാറും പുണ്യനായ ഒരു മനുഷ്യനായി തീർന്നെന്നും അതലേയ്ക്കു വേണ്ട മാനസികവും കായികവുമായ ശക്തി സമ്പാദിക്കണമെന്നും ആയിരുന്നു എന്റെ അഭിപ്രായം.

യുവപ്രായത്തിൽ കഥാപുരുഷനെ വശീകരിച്ചത് ഡിക്കൻസ്, പുഷ്കിൻ, റുസോ മുതലായ പ്രശസ്ത സാഹിത്യനായകന്മാരുടെ കൃതികളായിരുന്നു. സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ജീവിതക്രമങ്ങളും മിതീകളും തത്ത്വതപമായി ചിത്രീകരിച്ചിരുന്ന പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥങ്ങൾ യുവാവായ ലിയോവിന്റെ മനസ്സിൽ മായാത്ത മുദ്ര പതിച്ചു. മനുഷ്യന്റെ മാനസിക പരിവർത്തനങ്ങളും സ്വഭാവ വൈവിധ്യങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളും ലിയോവിനെ പ്രാപ്തമാക്കി. ഗ്രന്ഥപാരായണാസക്തി ജീവിതാവസാനംവരെ അദ്ദേഹം നിലനിർത്തിവന്നു.

കാസൻ നഗരത്തിൽനിന്നും വന്നശേഷം ലിയോ രണ്ടു കൊല്ലക്കാലം ഗ്രാമവസതിയിൽ താമസിച്ചു. ഈ സമയം ആ യുവാവ് ഗ്രാമഭരണകാര്യങ്ങളിൽ സമഗ്രമായ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചു. കൃഷീവല പർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട പരിചാരകന്മാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ വേണ്ടിയും എന്തെങ്കിലും പ്രവർത്തിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ആഗ്രഹം

മുണ്ടായിരുന്നു. കേവലം മൃഗങ്ങളെക്കാളും ശോചനീയമായിരുന്നു അവരുടെ അവസ്ഥ. എന്നാൽ സമൃദ്ധവ്യവസ്ഥിതിയിൽ പഠിക്കൽ പരിവർത്തനത്തെക്കുറിച്ചും വരുത്തുവാൻ ലിയോ ശക്തനായില്ല. എങ്കിലും സ്വദേശരാജ മനുഷ്യാചാരമായി പെരുമാറുന്നതിനും അവരുടെ സുഖദുഃഖങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കുന്നതിനും വിശാലഹൃദയനായ ആ പ്രഭുക്കാരൻ അനല്പമായ സന്തോഷമുണ്ടായിരുന്നു.

യാസ്സയാപാളിയായ നായിലെ ജീവിതം ലിയോവിനു ആശാസാഹലം നൽകിയില്ല. എന്തെങ്കിലും ബിരുദം സമ്പാദിക്കണമെന്നുള്ള മോഹം ആ യുവാവിൽ അങ്കുരിച്ചു. സെയിൻറ് പീറ്റേഴ്സ് ബർഗ് ലുള്ള സർവ്വകലാശാലയിൽ ചേർന്നു ചിട്ടും പഠനം തുടങ്ങി. നിയമപഠനത്തിലാണ് ലിയോ ഉത്സുകനായത്. എന്നാൽ അവിടെയും ആദ്യപരീക്ഷ ജയിച്ചതോടുകൂടി ഉത്സാഹം മന്ദീഭവിക്കുകയും അനന്തരപരീക്ഷകൾക്കു ചെറുതെ അഭ്യസനം നിർത്തുകയും ചെയ്തു. സെയിൻറ് പീറ്റേഴ്സ് ബർഗിൽനിന്നും പ്രവർത്തനരംഗം ഗ്രാമവസതിയിലേയ്ക്കു മാറി. ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ ലളിത ജീവിതം ലിയോവിനെ പ്രവൃദ്ധോന്മേഷനാക്കിത്തീർത്തു. ഇക്കാലം സംഗീതാഭ്യസനത്തിലും അദ്ദേഹം ഗണ്യമായ ശ്രമം ചെയ്തിരുന്നു. കൃഷിവലനാക്ഷേപങ്ങളുടെ പരോശാലയും അദ്ദേഹം നടത്തിവന്നു. മുന്നുകൊല്ലക്കാരും ഇങ്ങനെ ഉദ്ദേശ്യരഹിതമായ ഒരു സ്വതന്ത്രജീവിതം നയിച്ചു. യൗവനത്തിന്റെ മദമധുരതയിൽ മത്തനായി രാജനീയമായ ആ ഗ്രാമപ്രദേശത്തിൽ ആ പ്രഭുക്കാരൻ ഒഴിഞ്ഞു കൂടി.

അദ്ധ്യായം മൂന്നു്

യുദ്ധസേവനം

ഗ്രാമജീവിതം സുഖപ്രദമായിരുന്നങ്കിലും പ്രവൃത്തി രാഷ്ട്രീയം ഓരോ സ്റ്റാലിയെയെ നിരന്തരമായി അറിയാൻ ആക്കാലം മുത്തസഹോദരനായ നിക്ക്കോളാസ് കാക്കസസ് പദ്മത പ്രദേശങ്ങളിൽ യുദ്ധസേവനം അനുഷ്ഠിക്കുകയായിരുന്നു. ലിയോവിന്റെ ഉദ്ദേശ്യത്തുനുമായ ജീവിതം കണ്ടിട്ടു സൈനികവൃത്തി സ്വീകരിക്കുന്നതിനു് ആ ജ്യേഷ്ഠ ഭ്രാതാവു പ്രേരിപ്പിച്ചു. ഈ പ്രേരണയുടെ ഫലമായി 1851 ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ ലിയോസഹോദരനോടുകൂടി യുദ്ധരംഗത്തിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. കാക്കസസ് പദ്മതപ്രദേശങ്ങളുടെ താഴ്വരകളിൽ റഷ്യയും അതിന്റെ ഭദ്രതയിലെ മലവർഗ്ഗക്കാരനുമായി തുടങ്ങിയ യുദ്ധം അപ്പോഴും അവസാനിച്ചിരുന്നില്ല.

ഇന്നത്തെപ്പോലെ യാത്രാസൗകര്യം അന്നില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഗ്രാമവസതു്യിൽനിന്നും യുദ്ധരംഗത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതിന്നുള്ള മാസം വേണ്ടിരുന്നു. വണ്ടിയിലോ വള്ളത്തിലും അറുപതു നമ്പൂരിച്ചു. യുദ്ധരംഗത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്ന ഉടൻ തന്നെ നിക്ക്കോളാസ് സമരത്തിൽ വാഹ്യനായി. അനുജനുകളെ പട്ടാളത്തിൽ ചേരാതെ ഉല്ലാസപ്രദങ്ങളായ സവാരികളിലും സാഹസസഞ്ചാരങ്ങളിലുമായി ചില മാസങ്ങൾ കഴിച്ചു. മനോഹരങ്ങളായ പദ്മത പ്രദേശങ്ങളും അവയുടെ അധിത്യകരിൽനിന്നും

ഉത്തരവിച്ചിരുന്ന ഉണ്ണപ്രവാഹിനികളും ലിയോവിനെ ഹാജരാക്കുകയും ചെയ്തു. ലിയോവിന്റെ അനന്തര കാലത്തെ കൃതികളിൽ ഈ പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തെ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചു പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. അധികകാലം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് ലിയോ പട്ടാളത്തിൽ കേഡറ്റായി ചേർന്നു. ഉദ്യോഗ സമ്പന്നനായ പ്രാരംഭ പരിക്ഷകളെല്ലാം അദ്ദേഹം നിഷ്പ്രയാസം ജയിച്ചു.

സൈന്യസേവനം വിചാരിച്ചിരുന്നപ്പോൾ ഉണ്ണ സക്കരമായിരുന്നില്ല. വനചർദ്ദക്കാരായി ഒളിപ്പോരുന്നതുകൊണ്ട് ഗ്രാമങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുക, കൂട്ടക്കൊല ചെയ്യുക, എന്നീ ക്രൂരമായ പ്രവൃത്തികൾ തന്നെയായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്. ക്രൂരയോദ്ധ്യന്മാരായി വെറുപ്പുണ്ടായിരുന്ന ലിയോവിന് ഈ യുദ്ധമുറകളിൽ കഠിനമായ വിപ്രതിപത്തിയുണ്ടായത്. യുദ്ധസേവനത്തിൽ ആ യുവഭ്രാന്തൻ ഏറ്റവും ഉത്സാഹപ്രദമായിത്തന്നെയും മലവർദ്ദക്കാരെ ഇടയിലുള്ള ജീവിതമായിരുന്നു. അനാഥ, ബലരഹിതനായി നിഷ്കപടനായും അദ്ദേഹം അവരിൽ ഭ്രമിച്ചു. മലവാസികളിൽ സ്ത്രീകൾ അഗാധാവേശംകൊണ്ട് അനുഗ്രഹീതകളായി വിലാസവതികളായിരുന്നു. പുരുഷന്മാരായി യഥേഷ്ടം വിഹരിക്കുന്നതിൽ സ്ത്രീകൾക്കു സാമാന്യമായി പ്രതിബന്ധങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഉന്മേഷഭരിതരും നന്ദപൂർവ്വമായിരുന്ന ആ ഗിരിവർദ്ദക്കാർ വിശുദ്ധവേഷികളിൽ ലിയോവിന് അതിരറ്റ ആനന്ദം തന്നെ നൽകി. “ദക്ഷോസക”സ് എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഈ പർവ്വതപ്രദേശത്തിലെ ജീവിത രീതിയുടെ സൂക്ഷ്മമായ രേഖയും ലിയോ നമുക്കു പ്രദാനം

ചെയ്യുന്നുണ്ട്. കോസക്സ്‌ലെ മിക്ക സംഭവങ്ങളും ആത്മാനുഭവങ്ങളാണ്.

യുദ്ധസേവനാവസരത്തിലും സാഹിത്യരീതിയിലും ടോൾസ്റ്റായിയെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഇക്കാലത്താണ് വിശ്വസാഹിത്യത്തിനു ടോൾസ്റ്റായി പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏറ്റവും മനോഹരമായ "ശൈശവം" എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ആവിർഭാവം. അനേകം തവണ മാറിയെഴുതിക്കുറവും കുറവും തീർത്തിനു ശേഷമാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന് അയച്ചത്. പീറ്റർസ്‌ബർഗിലെ പ്രശസ്ത സാഹിത്യരസികയായ 'ക്രോണമ്പറ്റി' എന്ന മാസികാഗ്രന്ഥത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ പ്രഥമസംഹിതാ സന്താനം രംഗപ്രവേശം ചെയ്തു. പത്രാധിപർ അഭിനന്ദനാശിസ്സുകൾ കൊണ്ടു ചേർത്ത പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചതല്ലാതെ ധനപരമായ സഹായം നൽകുന്നതിൽ പരാജയമായിരുന്നു. ശൈശവത്തിലെ കഥയും പ്രതിപാദനരീതിയും സമുദയ ലോകത്തിന്റെ മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രീഭവിച്ചു. പ്രശസ്തനായ ഒരു സംഹിതാകാരന്റെ ഉഭയം അനുവാചകരുലാകും ആ ആദ്യകൃതിയിൽ തന്നെ ദർശിച്ചു. പ്രതിപാദനസമ്പ്രദായത്തിന്റെ നവീനത്വം രഷ്യയിലെ സാഹിത്യത്തിൽ ഒരു പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാണെന്ന നിരൂപകന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. "ശൈശവ"ത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ വ്യക്തിപ്രാഭം സ്പഷ്ടമുമാണ്. കഥാനായകൻ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ഒരു പ്രതിമയായ എന്നുവന്നു പറയാൻ, എന്നാൽ സംഭവരീതികളുടെ ക്രമീകരണം നോക്കുമ്പോൾ വെറും ആത്മകഥയാണെന്നു പറയാനും

നിവൃത്തിയില്ല. യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ ആത്മാർത്ഥമായ
വിശ്ലേഷണം കാണുമ്പോൾ അവയുള്ള അന്യോന്യ
മായ അനുഭവസമാന്യം ആസ്വാദ്യമെന്ന പ്രസ്താവി
ക്കുവാൻ നിവൃത്തിയുണ്ട്.

കാക്കസസിലെ ജീവിതം ഒരു വിധത്തിൽ ഉല്ലാസ
പ്രദമായിരുന്നു. കുതിര സവാരി, മുതയുവിനോടും
എന്നിവ കൂടുതൽ ഉന്മേഷത്തെ പ്രദാനം ചെയ്തു. കായിക
വ്യായംഗങ്ങളിലും ടോൾസ്റ്റായി നിരന്തരം ശ്രദ്ധ പതി
പ്പിച്ചിരുന്നു. പട്ടാളത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠയുണ്ടായിരുന്ന
ഉദ്യോഗക്കാരന്മാർ അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ചില്ല. ആ
സംഗതി ചിലപ്പോൾ മനോവിഷാദം ഉണ്ടാക്കി.
എന്നാൽ ആ ധീരയോദ്ധാവിന്റെ സ്ഥിരോത്സാഹം
തേയും ആർജ്ജവശീലത്തേയും ഈ വിഷാദത്തിന്
സ്തർശിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഇക്കാലം ടോൾസ്റ്റായി
യുടെ അന്തരംഗം ശാന്തമായ ചിന്താമണ്ഡലത്തിൽ
വിഹരിച്ചിരുന്നതായി ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഉണ്ട്. മാനവധർമ്മ
ത്തെപ്പറ്റിയുള്ള സമീക്ഷകളിലും ഭക്തത്വങ്ങളുടെ അ
ന്വേഷണത്തിലും അദ്ദേഹം വ്യാപരിച്ചിരുന്നതായി ദിന
ചരിത്ര കർപ്പികൾ തെളിയിക്കുന്നു. അക്കാലത്തെ
ഡയറിയിൽ അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തിയി
ട്ടുണ്ട്. “ആത്മസുഖത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം ജീവിക്കുന്ന
വൻ നിന്ദ്യനാണ്; ഗ്ലോഷിയുണ്ടാവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്ന
വൻ ബലഹീനനാണ്. എന്നാൽ അന്യന്റെ നന്മയ്ക്കു
വേണ്ടി യത്നിക്കുന്നവനാണ് ഉത്തമൻ; ഈ ചരബോധ
ത്തിനുവേണ്ടി യാഥാർത്ഥ്യമായ ശ്രമം ചെയ്യുന്നവൻ ഏറ്റ
വും മഹാനാണ്. ജീവിതത്തിന് ഒരു ലക്ഷ്യമുണ്ട്.

അതു നന്മയാണു്. അപരനു തിന്മയെ ചെയ്യുന്നതു തനിക്കും തിന്മയാണു്. അന്യനു നന്മയെ ചെയ്യുന്നതിലാണു തന്റേയും നന്മ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്.” കേവലം യുവാവായ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ചിന്താമണ്ഡലത്തിൽ നിന്നുതന്നെ ചർച്ചാവിഷയങ്ങളായ സംഗതികളാണു മേൽ പറഞ്ഞവ. ഭാവിജീവിതത്തിലെ പ്രശസ്ത പാർക്കണങ്ങുമാക്കുള്ള പീഠികയായിട്ടു വേണം അവയെ വിചാരിപ്പാൻ.

കോണവറാ! മാസികയിൽ വീണ്ടും ടോൾസ്റ്റായിയുടെ രണ്ടു കൃതികൾക്കുടി ആവിർഭവിച്ചു. അവ 'ദി റെയിഡ്', 'ഒരു വാളങ്ങിതന്റുടെ കഥ' എന്ന രണ്ടു കഥാഗ്രന്ഥങ്ങളായിരുന്നു. കാക്കനസിലെ യുദ്ധസംഭവങ്ങളെ അധികരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണു മേൽ പറഞ്ഞ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളും. യുദ്ധസേവനത്തിനിടയിൽ വേരെയും ചില സഹോദൃതപ്തജങ്ങൾ അദ്ദേഹം സഹൃദയലോകത്തിനു സംഭാവനചെയ്തിട്ടുണ്ടു്; 'ബാലാ,' 'ഒരു ബിഡ്ലി യാർഡ്' മുക്കുരുടെ സ്മരണകൾ' മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇക്കാലത്തു് എഴുതി തിന്നുവാനാണു്. ഈ കഥാഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം ആത്മകഥാംശങ്ങൾകൊണ്ടു സുരഭിലമാണെന്നുള്ളതിൽ പക്ഷാന്തരമില്ല. യാത്രാമധ്യേ ഉണ്ടായ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റിനെ ആസ്പദമാക്കി 'സ്റ്റോ സ്റ്റോം' എന്ന ഒരു പുസ്തകം അദ്ദേഹം രചിക്കുകയുണ്ടായി. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ ലളിതമായ റണ്ണറരീതിയും പ്രതിപദന സമ്പ്രദായവും സാമാന്യജനങ്ങളെപ്പോലും വശീകരിച്ചു. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ വീവരണഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു പ്രചാരമായ പ്രചാരം ഇതിനകം സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

കലാമർമ്മജ്ഞനും സൗന്ദര്യരാധകനുമായ ടോൾസ്റ്റായിക്കു ഭേദത്തിയിൽ സ്വാഭാവികമായി വെറുപ്പാണുണ്ടായിരുന്നത്. പാവനവും സത്യാത്മകവുമായ ഒരു ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനു സൈന്യസേവനം അപൂർവ്വമായി ടോൾസ്റ്റായിക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടു. മുൻപടമായ പല ഘട്ടങ്ങളും പട്ടാളജീവിതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അനുഭവദൃഷ്ടമായി. കർമ്മകശലനായ അദ്ദേഹത്തെ ഒരു 'എൻസൈക്ലിക്' ആയി നിയമിച്ചെങ്കിലും പ്രവൃത്തിരഹിതമായ കാക്കസസിലെ ജീവിതത്തിൽ പ്രായേണ വിരസതയാണു വന്നുചേർന്നത്. ഏതാണ്ട് ഈ സമയം റഷ്യയും ടർക്കിയും തമ്മിൽ യുദ്ധം തുടങ്ങി. ക്രിമിയായി ലാണ് ആദ്യം യുദ്ധം പടർന്നുപിടിച്ചത്. പാലസ്തൈൻ പ്രദേശത്തിന്മേലും ക്രിസ്ത്യാൻ ജനസമൂഹത്തിന്മേലും ടർക്കിക്കുണ്ടായിരുന്ന ആധിപത്യത്തെ ധ്വംസിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമമാണു ക്രിമിയൻ യുദ്ധത്തിന്റെ ഉത്ഭവമേതു. കാക്കസസിലെ സേവനം വിരസമാകിത്തീർന്നതിനാൽ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തെ ഡാമ്പ്ബ് നദിതീരത്തു യുദ്ധസേവനത്തിനു നിയമിച്ചു. കഥാനായകന്റെ യുദ്ധരംഗം ഇപ്പോൾ കാക്കസസ് പർവതനിരയിൽനിന്നും ക്രിമിയൻ സമതലത്തിലേയ്ക്കു മാറി. ക്രിമിയൻ യുദ്ധം മഹത്തായ ഒരു യൂറോപ്യൻ യുദ്ധമായിരുന്നു. യൂറോപ്പിലെ പ്രധാന രാഷ്ട്രങ്ങളെല്ലാം ഈ യുദ്ധത്തിൽ പങ്കെടുത്തിരുന്നു.

1854 മേയ് മാസത്തിൽ ഡാമ്പ്ബ് തീരത്തിലുള്ള യുദ്ധരംഗത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായി എത്തപ്പെട്ടു. ആദ്യം

യുദ്ധം സിലിസ്രിയയിലായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ രംഗം
 ഇതിനും രാഷ്ട്രം പിൻമാറേണ്ടി വന്നു. ബുക്കാരസ്റ്റ്
 ആയിരുന്നു അടുത്ത യുദ്ധം. ബുക്കാരസ്റ്റിൽ ഗണ്യ
 മായ പ്രവർത്തനമുണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്നിമിത്തം പല
 പ്ലോഴ്സ് വിശ്രമംതന്നെ ആ ഭടന്മാരേക്കു വരികേണ്ടി
 വന്നു. എന്നാൽ ഇക്കാലത്തും സാധിത്യാപരിശ്രമങ്ങൾ
 അദ്ദേഹം ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ഗെത്തേ, കാർ, പഷ്
 കിൻ, ഡിഷൻസ്, സ്കിലർ, താക്കോ മുതലായ
 ഭൂശസ്ത്ര സാധിത്യാനായകന്മാരുടെ കൃതികളെല്ലാം പല
 വൃത്ത അദ്ദേഹം പഠനയണമെഴുതി വിശ്രമവിധാരത്തിൽ
 വിരക്തിവന്നപ്പോൾ സജീവമായ സമാഹരണത്തിലേയ്ക്കു
 തന്നെ മാറ്റിക്കൊണ്ടു ടോൾസ്റ്റായി അപേക്ഷിച്ചു.
 അതനുസരിച്ച സെമ്പാസ്കപ്പുളിലേയ്ക്കു അദ്ദേഹം നിയ
 മിതനായി. ഉഗ്രമായ യുദ്ധവ്യഗ്രതയിലാണ് അദ്ദേഹം
 ആ രംഗത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചതു്. രണ്ടുകരകളും
 യാതനകളും നേരിട്ടു കാണുന്നതിനും അനുഭവിക്കുന്ന
 തിന്നും ടോൾസ്റ്റായിക്കു് ഇപ്പോൾ സന്ദർഭം ലഭിച്ചു.
 സെമ്പാസ്കപ്പുളിലെ രാഷ്ട്രാക്കാര്യങ്ങൾ താമളം പ്രതിരോധി
 യുടെ നിരന്തരമായ ആക്രമണത്തിന്നു വിധേയമായി
 രുന്നു. എന്നാൽ ഭേദാഭിമാനികളും ധീരന്മാരുമായ
 രാഷ്ട്രന്മാർ വളരെക്കാലം ശത്രുവിനെ പ്രതിരോ
 ധിച്ചിരുന്നു. മലാക്കോവ് നഗരത്തിന്റെ പതന
 തോടുകൂടി സെമ്പാസ്കപ്പുളിലെ യുദ്ധം അവസാനിച്ചു.
 രാഷ്ട്രസൈന്യത്തിന്നു നേരിട്ട പരാഭവം ടോൾസ്റ്റായിക്കു്
 അതീവസങ്കടമുണ്ടാക്കി. ഒന്നരക്കൊല്ലക്കാലത്തെ ക്രിമി

യായിലെ യുദ്ധസേവനത്തിനുശേഷം ടോൾസ്റ്റായി
യുടെ സൈന്യസേവനം സമാപിച്ചു.

സമരനിരതനായിരുന്നപ്പോഴും സാഹിത്യസേവ
യിൽ ടോൾസ്റ്റായി വിമുഖനായിരുന്നില്ല. 'യെരവനം',
'ദി വുഡ്ഫെല്ലിംഗ്', 'ഒരു കേഡറിന്റെ കഥ'
എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം ഇക്കാലം എഴുതിയിട്ടുള്ള
താണ്. തുടൻ യുദ്ധവണ്ണനാപങ്ങളായ സൈന്യപ്പുരു
ലേഖനപരമ്പര അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. സൈന്യ
പ്പുരുളിനെപ്പറ്റിയുള്ള ലേഖനങ്ങൾ യുദ്ധത്തിന്റെ നര
കയാനകളെ സ്ഫടികസ്ഫുടമായി ചിത്രീകരി
ക്കുന്നവയായിരുന്നു. അന്നദി'സംസ്കാരംകൊണ്ടും ഭേദാ
ഭിമാനസ്ഫുരണംകൊണ്ടും സന്ദർഭമായ ഈ ലേഖന
പരമ്പരകൾ ഐശ്വര്യോഷയിലേയ്ക്കുവിവർത്തനംചെയ്യുന്ന
തിനു റഷ്യാ ചക്രവർത്തി അനുമതിപിച്ചുവത്രേ. യുദ്ധ
വണ്ണനകൾ സത്യത്തിന്മേൽ സംഘടിതമായിരിക്കണ
മെന്നുള്ള ദൃഢമായ അഭിപ്രായം ടോൾസ്റ്റായിക്കുണ്ടായി
രുന്നു. യഥാർത്ഥസംഗതികൾ അതപടി വണ്ണിക്ക
മ്പോൾ വിഷമതകൾ പലതും നേരിടേണ്ടിവന്നു. യുദ്ധ
യാത്രകളേയും യുദ്ധത്തിന്റെ നിരന്തരകരുതയുപറ്റി
ശക്തിമത്തായി പ്രപഞ്ചനം ചെയ്യുമ്പോൾ ഭേദഭിമാ
നികളായ റഷ്യാക്കാരന്മാരുടെ രണശൂന്യതയും ഹാനി സംഭ
വിക്കുമോയെന്ന ഭയവും അദ്ദേഹത്തിന് ഉണ്ടാകാതിര
ുന്നില്ല. കഴിഞ്ഞകാലത്തെ ചരിത്രരേഖകൾ വച്ചുകൊണ്ടു
വാളാത്തയിൽനിന്നു യുദ്ധവണ്ണനചെയ്യുകയല്ല ആ ചരി
ത്രകാരൻ സ്വീകരിച്ച മാർഗ്ഗം. അക്ഷികൾക്കു ലക്ഷ്യ

ഭവിച്ചിട്ടുള്ള സംഭവങ്ങളുടെ കലർപ്പില്ലാത്ത വിവരണമാണു സഞ്ചാസ്തപുർ ലേഖനങ്ങളിൽ നമുക്കു ലഭിക്കുന്നത്.

സ്റ്റേമത്തിലും അഫിംസയിലും അധിഷ്ഠിതമായിരുന്ന ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മതബോധം യുദ്ധത്തെ വെറുക്കുകയും ഭത്സിക്കുകയും ചെയ്തു. സുഖലോലുപമായ ജീവിതവും പട്ടാളത്തിലെ നിയന്ത്രണാധീനതയും തമ്മിൽ കടകവിരുദ്ധമായിരുന്നതുകൊണ്ടു ഭാവുത്ത്യാട് സ്വാഭാവികമായി ഒരു വിപ്രതിപത്തിയും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. സഞ്ചാസ്തപുർ ലേഖനപരമ്പരയിലും സ്വകാര്യ കുറിപ്പുകളിലും ഈ ചന്ദ്രത അദ്ദേഹം പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. യുദ്ധസേവനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മനോഭാവം സാമാന്യജനതയുടേതിൽനിന്നും ഭിന്നമായിരുന്നു. തന്നിരിക്കത്തം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൈന്യസേവനകാലം സുഖപ്രദമായിരുന്നില്ലെന്നു പ്രസ്താവിക്കുന്നതിൽ അപാകമില്ല.

അദ്ധ്യായം നാല്

വിദേശസഞ്ചാരം.

യുദ്ധസേവനാനന്തരം പീറേഴ്സ് ബർഗിൽ ട്രോൾസ്തായി സ്ഥിരതാമസമുറപ്പിച്ചു. സാഹിത്യലോകത്തിൽ പ്രശസ്തനായ അദ്ദേഹത്തിന് ആ നഗരത്തിലെ നവോദയസമാജം സാമാജികത്വം നൽകി സമ്മർപ്പിച്ച സമകാലിക സാഹിത്യമാസികകളിൽ വെച്ച് മികച്ച ഒരു സ്ഥാനം അന്ന് 'കോൺസ്റ്റൻറ്' മാസികാഗ്രന്ഥത്തിന് ജനിച്ചിരുന്നു. വിശുതസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ലേഖനങ്ങൾ, സാഹിത്യനിരൂപണങ്ങൾ മുതലായവകൊണ്ട് ആ മാസിക സമുദയലോകത്തിന്റെ അഭിനന്ദനാഗ്നി കാശ് സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ട്രോൾസ്തായിയുടെ സാഹിത്യ സേവനങ്ങൾക്കു പ്രോത്സാഹനം നൽകിയത് ഈ മാസികയുടെ പത്രാധിപസമിതിയായിരുന്നു. പുരോഗമനസാഹിത്യകാരന്മാരുടെ ഒരു സഹൃദയസമാജം അന്ന് പീറേഴ്സ് ബർഗിൽ രൂപീകൃതമായി. കഥാനായകൻ ആ സഹൃദയസംഘത്തിലെ ഒരു പ്രമുഖാംഗമായിരുന്നതായി കാണുന്നു. പ്രസിദ്ധ കവിയായിരുന്ന 'ഹെററു' മായി ഇക്കാലത്താണ് ട്രോൾസ്തായി പാഠ്യയഞ്ചന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടത്. ഈ സ്റ്റേഷ്യൻബന്ധം നാറുകുനാൾ ദുഃഖപ്പെടുത്തുന്നു. ജീവിതാവസാനംവരെ അവർ തമ്മിലുള്ള മൈത്രി നിലനിൽപോന്നതായി ഈ ജീവചരിത്രം തെളിയിക്കുന്നുണ്ട്. വാല്യപ്രതിവാദങ്ങളിൽ

ഏർപ്പെടുക ട്രോൾസ്റ്റായിക്ക് എപ്പോഴും രസാവഹമായിരുന്നു. പ്രതിപക്ഷബഹുമാനം ഇക്കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം ദീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ചെറുകിടമയിമയെ പരിഗണിക്കാതെ ആരേയും അദ്ദേഹം കർശമായി നിരൂപണം ചെയ്തും. സ്വന്തം കുറ്റങ്ങളെ ഒരിക്കലും മറച്ചുവയ്ക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിക്കുകയില്ല. ആത്മാർത്ഥതയില്ലാത്ത ഒരു കപടലോകത്തിലാണ് താൻ ജീവിക്കുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് തോന്നിയിരുന്നു.

1856-ൽ ട്രോൾസ്റ്റായിയുടെ മൂന്നാമത്തെ സഹോദരൻ 'ഡെമിററ്റ്' അകാലചരമം പ്രാപിച്ചു. ഈ ദുസ്സഹദുഃഖം കനിഷ്ടസോദരനെ ക്രമാധികം വേദനിച്ചിട്ടു. ഡെമിററ്റ് സ്വഭാവഗുണകൊണ്ട് ആദരണീയനായിരുന്നെങ്കിലും അയാളുടെ അവസാനകാലം ബന്ധുജനങ്ങളിൽ വെറുപ്പുണ്ടാക്കിത്തീർത്തു. ഒരു വേഗവയെ അയാൾ ഭാര്യയായി സ്വീകരിച്ചു. മാനസികവും ശാരീരികവുമായ ദുരന്തയാതനകൾ അയാളുടെ ആയുർദൈർഘ്യത്തെ കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. സഹോദരന്റെ ജീവിതസായാഹ്നത്തിൽ വന്നുചേർന്ന് ക്രമക്കേടുകളും അനഭവങ്ങളും ട്രോൾസ്റ്റായിയിൽ കറുച്ചൊരു മാനസിക പരിവർത്തനം വരുത്തുന്നതിനു പ്രേരകമായി ഭവിച്ചു.

പിറ്റേഴ്സ്ബർഗിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ അധഃസ്ഥിതരായ കൃഷീപലന്മാരുടെ ഉന്നമനാത്മം ചില പലതികൾ ട്രോൾസ്റ്റായി ആസൂത്രണം ചെയ്തു. ഈ പലതികൾ വിദഗ്ദ്ധന്മാരായ പലരുമായിട്ടുണ്ടായ ചർച്ചകളിൽനിന്നും ജന്മമെടുത്തവയാണു്. അടിമകളായ

കൃഷീവലന്മാർ പ്രഭുകടംബങ്ങളിലെ പ്രശസ്തിയെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിരുന്നു ധനവിശേഷമായിരുന്നു. അതിനാൽ ഭൗതികമണ്ഡലത്തിൽ ഉയർന്നവരുടെ മാനസിക പരിവർത്തനമാണ് അത്തരം പദ്ധതികളുടെ വിജയത്തിനു അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ് ട്രോഡസ്റ്റായി അന്നുമാറിയിട്ടു. നിയമത്തിന്റെ നിർബന്ധത്തോടുകൂടി സ്റ്റേഫത്തിന്റെ ശക്തിയിലാണ് ആ പ്രശ്നത്തിന്റെ പരിഹാരം അദ്ദേഹം ഭരിച്ചത്. കൃഷീവലന്മാരുടെ ഉദ്ധരണത്തിനുള്ള പദ്ധതി വിപ്ലവാത്മകമായിരുന്നു. പ്രഭുകടംബങ്ങളിലെ ഭൂമിയെ കയ്യാളുകയായി വിറ്റിട്ടുകൊടുക്കുന്നതിനും അതിന് സ്ഥാപിച്ചുള്ള ഋണബാധ്യതകളെ തീർക്കുന്നതിന് അവരെ ബാധിക്കുന്നതിനുമുള്ള ഒരു വ്യവസ്ഥയാണ് ട്രോഡസ്റ്റായി പ്രയോഗിക്കുമായി കണ്ടത്. എന്നാൽ കൃഷീവലന്മാർ ഈ പദ്ധതിയിൽ സംശയാലുക്കളായിത്തീർന്നു. സന്ദേഹനിവാരണത്തിനു വേണ്ടി ദിവസത്തോറും അദ്ദേഹം യോഗങ്ങൾ വിളിച്ചുകൂട്ടി അവരെ ഉത്തരവോടൊപ്പിച്ചുവന്നു. ഈ ശ്രമങ്ങൾക്കു ക്ഷിപ്രഫലം ലഭിച്ചില്ലെങ്കിലും അനന്തര കാലത്ത് അവസഫലങ്ങളാകുകതന്നെ ചെയ്തു.

ആവസരമുള്ളതായ മനോവ്യാപാരങ്ങൾക്കു ട്രോഡസ്റ്റായി അതിതന്നെയെന്നില്ല. നഗരവാസത്തിനിടയിൽ 'വെലേരിയാ' എന്ന ഒരു സ്ത്രീയുമായി അദ്ദേഹം പ്രേമപരവശനായിത്തീർന്നു. ഈ സ്നേഹബന്ധം വിവാഹത്തിൽ കലാശിക്കുമെന്നു തന്നെ സ്റ്റോമിതരും ബന്ധുജനങ്ങളും തീർച്ചപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ രണ്ടുപേരുടേയും സ്വഭാവത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വൈരുദ്ധ്യം അകൽച്ചയുണ്ടാക്കി.

കൂടുതൽ പ്രോൺ നൽകിയത്. വലേരിയായുമായുള്ള പ്രണയവ്യാപാരങ്ങളുടെ ജനഭവസ്തോണകൾ “കടുംബ സുഖം” (Family Happiness) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായി മനോഹരമായി പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വലേരിയ ഉത്തമയായ ഒരു ഭാര്യയായ രാഷ്ട്രമെന്നുള്ള സംഗതിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അഭിപ്രായാന്തരമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ സമാധാന പുണ്യമായ ദാമ്പത്യജീവിതത്തിന് സ്വഭാവവൈകല്യം അനുപേക്ഷണീയമാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായം അദ്ദേഹത്തിൽ രൂഢമൂലമായിരുന്നു. ഈ വിചാരം വലേരിയായുമായുള്ള ബന്ധത്തെ ശിഥിലമാക്കി തീർത്തു.

പിറേഴ്സ് ബഗ്ഗിൽനിന്നും ഗ്രാമവസതിയായ യാസ്നോ പാളിയാനായിലേക്കാണ് ടോൾസ്റ്റായി മാങ്ങിടത്ത്. അനന്തര ജീവിതം സാഹിത്യാരാധനയിൽ തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. വിശ്രമവേളകളിൽ ഗ്രന്ഥപാരായണത്തിലും സംഗീതാഭ്യസനത്തിലും അദ്ദേഹം നിരതനായിരുന്നു. കൃഷിവലോദ്ധാരണത്തിനും അദ്ദേഹം നിഷ്ക്കഷാപ്യം ശ്രമിച്ചു. ഗ്രാമജീവിതത്തിൽ കളികളിലും കായിക വ്യായാമങ്ങളിലും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചിരുന്നതായും അദ്ദേഹം തന്നെ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. മൃഗയാവിനോടും അന്നു പ്രഭുക്കന്മാരുടെ ഒരു സാധാരണ വിനോദമായിരുന്നു. ടോൾസ്റ്റായിയും ചില സമയം ഈ സാഹസവിനോദങ്ങളിൽ വിഹ്വിതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരിക്കൽ ഗ്രാമവസതിയുടെ പരിസരങ്ങളിലുള്ള കുന്നുകളിൽ അദ്ദേഹം നായാടുന്നതിന് പോയി. അവിചാരി

തമായി ഒരു കാട്ടുപന്നിയുമായി അദ്ദേഹം നേരിട്ടു. കൂലനാഴി ആ മുറുമുമായി യുദ്ധത്തിലേർപ്പെട്ട അദ്ദേഹം ഈശ്വരസഹായംകൊണ്ടു രക്ഷപ്പെട്ടെന്നു പറയാനുള്ളു. കാട്ടുപന്നി ഏൽപ്പിച്ചു മുറിവു ശാശ്വത സ്മരണയുടേതാക്കിയതിന്റെ ഫലപ്രദമായ് ഒരു രേഖ അവ ശേഷിപ്പിച്ചുവെന്നുള്ളതു പ്രസ്താവമാണ്.

ടോൾസ്തായി സ്വാഭാവികമായി സഞ്ചാരപ്രിയനായിരുന്നു. വിദേശസഞ്ചാരം വിജ്ഞാനവികാസത്തിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്നു അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. യുദ്ധസേവനത്തിനുശേഷം വിദേശസഞ്ചാരത്തിനു അദ്ദേഹത്തിനു സൗകര്യം ലഭിച്ചില്ല. താസ് നഗരയിലെ സൈപരജീവിതം ഭഞ്ജിച്ചു യൂറോപ്പിലെ ഇതര രാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിക്കണമെന്നു ടോൾസ്തായി തീർച്ചയാക്കി. 1857 ഫെബ്രുവരിയിൽ അദ്ദേഹം പാരീസിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. പാരീസ് നഗരം പരിഷ്കാര കേന്ദ്രമായിരുന്നു. നവോദയത്തിന്റെ നഗ്നചിത്രങ്ങൾ പാരീസിൽ അദ്ദേഹം ദർശിച്ചു. 'ടർഗനവ്', 'നെക്രസാവ്' തുടങ്ങിയ സാഹിത്യ നായകന്മാർ അന്ന് പാരീസിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഫ്രാൻസിലെ പ്രശസ്ത കലാകാരന്മാർ, നടന്മാർ, സാഹിത്യകാരന്മാർ എന്നിവരുമായി പരിചയബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിന് ഇപ്പോൾ ടോൾസ്തായിക്കു സന്ദർശം ലഭിച്ചു. എന്നാൽ പാരീസിലെ ജീവിതത്തിൽ വൈരസ്യം തോന്നുവാൻ ഒരു കാരണമുണ്ടായി. യാദൃച്ഛികമായി ഒരു വധശിക്ഷയ്ക്കു ദിക്സാക്ഷ്യം വഹിക്കുവാൻ കഥാനായകന് സൗഗതിവന്നു. ഈ സംഭവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനസിക സമചിത്തതയെ ഇളക്കി. അനേക

ഭിംബം അദ്ദേഹത്തിന് നിദ്രപോലും ഉണ്ടായില്ല. മരണശ്വാസം അന്നു മുതൽ ടോൾസ്റ്റായി വെറുത്തുതുടങ്ങി. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ കഥകളിൽ ഈ വിചാരഗതി സ്പഷ്ടമായി നമുക്കു ദർശിക്കുവാൻ കഴിയും.

പാരീസിൽനിന്നും ചരിത്രനായകൻ പ്രകൃത രാജനിയായ സ്വപിറാസ്സർലണ്ടിൽ എത്തി. ജിന്നിവായിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുത്ത ചില ബന്ധുക്കൾ താമസിച്ചിരുന്നു. ഫിമാവുതമായ പർവ്വതപ്രദേശങ്ങളിൽ പശുടനും നടക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം അളവറ ആനന്ദമനുഭവിച്ചു. അനന്തര കാലത്തു ടോൾസ്റ്റായിയുടെ സാഹിത്യകൃതികളിൽ കാണുന്ന പ്രകൃതിവർണ്ണനയും പ്രചോദനം നൽകിയതു് ജനിചായിലെ അന്നത്തെ താമസമായിരുന്നു എന്നു വേണം വിചാരിപ്പാൻ. ടൂറിൻ, സുറിച്ച്, ബർലിൻ മുതലായ നഗരങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹം ജൂലായ് മാസത്തിൽ റഷ്യയിൽ തിരിച്ചെത്തി. ജേയ്സുസഫോദരനോടും സഫോദരിയോടും കൂടി ടോൾസ്റ്റായി മാസ്കോയിലേയ്ക്കു താമസം മാറ്റി മാസ്കോയിൽ വന്നു ചേർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാസഗൃഹം വിഷ്ണു സമുദ്രനാരായണയും സാഹിത്യകാരന്മാരുടേയും സമ്മേളനംഗമായി പരിണമിച്ചു. ആത്മസൂചനയായിരുന്ന 'ഫെറാസ്' ഇപ്പോൾ മാസ്കോയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. തത്പരന്മാർ, സാഹിത്യപ്രചർത്തകർ തുടങ്ങി അനേകം സന്ദർശകർ ആ സാഹിത്യനായകനെ ഭരണാഭിനവലയം ചെയ്തു.

ഇടക്കിടയ്ക്കു പീറ്റർസ് ബർഗിലും യസേനയ്ക്കിലുമായി ടോൾസ്റ്റായി താമസിച്ചു. നഗരജീവി

തത്തിൽനിന്നും വിശ്രമം നേടുന്നതിന് അദ്ദേഹം ചില
 പ്ലോം ഗ്രാമസമിതിയെ അഭയം പ്രാപിച്ചിരുന്നു. ടാറി
 യായുമായുള്ള സഹവാസവും അദ്ദേഹത്തെ അങ്ങോട്ടു
 കർഷിച്ചു. സ്നേഹസമ്പന്നമായ ആ ലോവയസ്കയുടെ
 ഉപദേശങ്ങളും പരിചരണങ്ങളും ആ യുവാവ് അതിരേറ്റ്
 വിലമതിച്ചിരുന്നു. യാസ്നയായിലെ കൃഷിവലന്മാ
 രുടെ ഉൽക്കർഷണവേഗമുള്ള ശ്രമം ഇപ്പോഴും
 അദ്ദേഹം ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. കൃഷിയിലുള്ള താൽപ
 യ്യവും അവരുമായി അദ്ദേഹത്തെ അടുപ്പിച്ചു.

സൈപ്രജീവിതത്തിനു വിണ്ടും വിഘാതമുണ്ടായി.
 ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനായ നിക്കോളാസ് ക്ഷയരോഗഗ്രസ്ത
 നായിത്തീർന്നു. ചികിത്സാരത്നം സഹോദരന്മാർ ബർലി
 നിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു. ജർമ്മനിയിൽ സഹോദരന്റെ രോഗ
 ശുശ്രൂഷയെക്കൊണ്ട് സഞ്ചാരത്തിനാണ് അധിക സമയ
 വും ടോൾസ്തായി വിനിയോഗിച്ചത്. റഷ്യയിലെ നിര
 ക്ഷരതയെ നിർമ്മാർജ്ജനം ചെയ്യുന്നതിനു ടോൾസ്തായി
 ചില പദ്ധതികൾ നിശ്ചയിച്ചുവെച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ
 ജർമ്മനിയിലെ വിദ്യാഭ്യാസരീതി മനസ്സിലാക്കുന്ന
 തിലും അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചു. ഇതിനിടയ്ക്കു സഹോദ
 രന്റെ സുഖക്കേട് വർദ്ധിച്ചതിനാൽ ഹെയർസ് എന്ന
 സുഖവാസ നഗരത്തിലേയ്ക്കു നിക്കോളാസിനെ മാറ്റി.
 എന്നാൽ നിക്കോളാസിനു രോഗശമനം ഉണ്ടായില്ല
 1860 സെപ്റ്റംബർ 20-ാം സ്നേഹമൂർത്തിയായ ആ
 ജ്യേഷ്ഠസഹോദരൻ ഇഹലോകവസം വെടിഞ്ഞു.
 സഹോദരന്റെ മരണം ടോൾസ്തായിയെ സമ്പന്നി
 ചിട്ടത്തോളം ഒരു തിരാകപ്പോലായിരുന്നു. ബാല്യകാലം

മുതൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവരൂപീകരണത്തിൽ നിക്ഷേപിച്ചിരുന്ന അതുതാവദമായ പ്രേരകശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. സാധുജനസേവനം ജീവിതഗ്രന്ഥമായി വരിച്ചിരുന്നതിനാൽ നിക്ഷേപിച്ചതിന്റെ മരണം സ്ഥിതിഭേദമന്വേതം എല്ലാപേരെയും നന്തപ്തരാക്കി. ഭ്രാന്തമരണം ട്രോൾസ്റ്റായിയുടെ ചിന്താഗതിയേയും വല്ലാതെ ബാധിച്ചു.

സംഘാടനന്റെ മരണശേഷം ട്രോൾസ്റ്റായിയെ 'യെർസ്' നഗരം വിട്ടു. അനന്തരം അദ്ദേഹം ഇറ്റലിയിലുള്ള പുരാതന നഗരങ്ങൾ പലതും സന്ദർശിച്ചു. പാരിസ്വഴി സഞ്ചാരമേറ്റ അദ്ദേഹം ലണ്ടനിലെത്തി. ഈ യാത്രയിൽ വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തനങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതിലാണ് അദ്ദേഹം ജാഗ്രതയായത്. ലണ്ടനിൽ അമേരിക്കൻ പത്രങ്ങൾ വായിച്ചു. പലപ്പോഴും റഷ്യയിലേയ്ക്കു തിരിയണമെന്നു വന്നു. റഷ്യയിൽ വലിയ പരിവർത്തനങ്ങൾ അപ്പോഴേയ്ക്കും സംഭവിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അടിമകളുടെ മോചനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള നിയമങ്ങൾക്കു രാജകീയാനുമതി ലഭിച്ചു. തന്മൂലം അടിമകളായ കൃഷിക്കാരിമാരും പ്രഭുക്കന്മാരായവരും തമ്മിൽ തർക്കങ്ങൾ തീർക്കുന്നതിനു വ്യക്തമായ അധികാരത്തോടുകൂടി സ്വന്തം പ്രവിശ്യയോടു 'തൃപ്തി'യിൽ ട്രോൾസ്റ്റായിയെ ഒരു മദ്ധ്യസ്ഥ ഉദ്യോഗസ്ഥനായി നിയമിച്ചു. ഈ ഉദ്യോഗം സ്വീകരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് ട്രോൾസ്റ്റായി പെട്ടെന്നു ലണ്ടൻ വിട്ടത്. പത്തുമാസത്തെ റിപ്പോർട്ടുസമ്മതിക്കു ശേഷം അദ്ദേഹം റഷ്യയിൽ തിരിച്ചെത്തി.

അദ്ധ്യായം അഞ്ച്

അദ്ധ്യാപകവൃത്തി.

ഔദ്യോഗികജീവിതം ആഘാതമുണ്ടാക്കിയ സുഖപ്രദമായിരുന്നു. പ്രഭുക്കന്മാരും കടിയനവന്മാരായ കൃഷി വലന്മാരും തമ്മിലുള്ള തർക്കങ്ങൾ ഒതുക്കിത്തീർക്കുന്നതിനാണ് ട്രോൾസ്റ്റിയെ നിയുക്തനായത്. നീതിബോധത്തോടുകൂടി തീർപ്പുകൾ ചെയ്യുന്നതിൽ എപ്പോഴും അദ്ദേഹം ബലശ്രദ്ധനായിരുന്നു. കഷ്ടതയോടെ പെരുമാറുന്നതിൽ വളരെ വിഷമതകൾ അദ്ദേഹത്തിന് അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. ചിലപ്പോൾ അവരുമായുള്ള വാദപ്രതിവാദങ്ങളിൽ ക്ഷമതന്നെയും അസ്തമിച്ചു. എന്നാൽ അക്ഷമയോടുകൂടിയോ ബോധശൂന്യനുമായോ യാതൊരു പ്രവൃത്തികളും അദ്ദേഹം ചെയ്തിരുന്നില്ല. പ്രഭുക്കന്മാരുമായി ഇടപെടുന്ന കാര്യം അതിലും വിഷമമായിരുന്നു. സുഖലോലുപതയോടുകൂടിയായിരുന്ന പ്രഭുക്കന്മാർ കഥനായകനെ ദോഷാചാര്യവേലിക്കുണ്ടെന്നുകൂടി ഭീഷണിപ്പെടുത്തി. പക്ഷേ ആ ധർമ്മവേഷൻ അത്തരം ഭീഷണികളിൽ അസ്തമിക്കുകയായില്ല. ഒരു സഹൃദയനും നൈതന്യപരമായവനുമായിരുന്ന ആ കലാകാരൻ കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ക്രമീകൃതമായ പഞ്ചായത്തുജോലി വിരസമായിത്തീർന്നു. കൂടാതെ മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ അകാരണമായി അപ്പീൽക്കോടതികൾ അസ്ഥിരപ്പെടുത്തി വന്നതുണ്ടെന്ന് തന്റെ വിധി പ്രത്യക്ഷത്തിൽ പ്രകാശമാ

കരമാലുന്ന് ടോൾസ്റ്റായിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. ഈ വിചാരവും ഉദ്യോഗജീവിതത്തിൽ വിരസത വർദ്ധിച്ചിട്ടു. ഏതായാലും ഒരു കൊല്ലക്കാലത്തെ ഒരുദ്യോഗിക ജീവിതത്തിനുശേഷം അന്നുരാത്രി കാണേമാക്കി അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗം വെടിഞ്ഞു. സിവിൽനിയമങ്ങളുടെ അർത്ഥശൂന്യതയേയും നിയമപാലകന്മാരുടെ നെറികെടിയേയും ഹറി ടോൾസ്റ്റായി പിന്നീട് രചിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യകൃതികളിൽ അവലോകനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

യാസ്സയായിലെ താമസം ടോൾസ്റ്റായിക്ക് ഉല്ലാസപ്രദമായിത്തീർന്നു. സ്റ്റേഷനിനും സാഹിത്യകാരനുമായിരുന്ന 'ഫെററ്' യാസ്സയായ്ക്കു സമീപം സ്ഥിരതാമസമുറപ്പിച്ചു. കഥാനായകൻ ഫെററിന്റെ വസതിയിലെ ഒരു നിത്യസന്ദർശകനായി. സാഹിത്യപരമായ ചർച്ചകളും നിരൂപണങ്ങളും ആ സുഹൃത്ത് സദസ്സിന്റെ സമയം അപഹരിച്ചു. പ്രസിദ്ധസാഹിത്യകാരനായിരുന്ന ടർഗ്ഗനവുഃ ഈ സമ്മേളനങ്ങളിൽ സംബന്ധിക്കുക പതിവായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ ഈ സമ്മേളനം അസുഖകരമായ ഫലങ്ങൾ ഉളവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. സ്വാഭാപ്രായം നിർഭയം പ്രസ്താവിക്കുന്ന ഒരു പതിവു ടോൾസ്റ്റായിക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഈ സ്വഭാവരീതി സ്റ്റേഷനിനോടുപോലും ശത്രുക്കളാക്കിത്തീർത്തു. ഫെററിന്റെ വസതിയിൽ കൂടിയ ഒരു സാമ്പ്രദായികസമ്മേളനത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ നിശിതവിമർശസ്വഭാവം ഫെററിനെ വിഷമിപ്പിച്ചു. ടർഗ്ഗനവിന്റെ പുത്ര്യുടെ വിദേശവിദ്യാഭ്യാസം ചർച്ചാവിഷയമായി. മാതൃഭാഷയേയും സാമൂഹ്യ

ഹൃദയാലോചനയ്ക്കു വിശദമായിട്ടുള്ള വിശദാംശം
 ഭൂതനും ശർമ്മയുമായിട്ടാണ് ഓരോന്നായി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. ഈ പ്രസ്താവനയുടെ ഭാവവും സ്വഭാവവും ക്ഷിപ്രകോപിയാക്കിയത് ദർശനവിമന കോപവിമലനാക്കി. അയാൾ ഓരോന്നായിട്ടുള്ള നേർക്കുത്തു. പ്രാഥമികപ്രയോഗത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് ഫെററിന്റെ നയകൾക്കു സമരകളായിട്ടുള്ള ആ സാഹിത്യനായകന്മാരെ അകറ്റി. അന്നത്തെ സമ്മേളനം അങ്ങനെ പിരിഞ്ഞു. അടുത്ത ദിവസം തന്നെ ദർശനവ് പശ്ചാത്താപം പ്രകടിപ്പിച്ച് ഒരു കത്തെഴുതി. സ്റ്റേമിതൻ തെറ്റാ സമ്മതിച്ചതിൽ ഓരോന്നായിട്ടാണ് സന്തോഷമായി. എങ്കിലും ദർശനവുമായുള്ള സഹോപ്യം അനാശാസ്വമെന്നു അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടെന്നി. തന്നിരിക്കുന്ന ആ സുഹൃത്ത്വവും അവസാനിപ്പിക്കാൻ തന്നെ ഓരോന്നായി തീരുമാനിച്ചു. നാലഞ്ചു മാസം പശ്ചാത്താപം വിശദാംശം ഭാവത്തിൽ അവർ കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്നാൽ കാലംകഴിഞ്ഞതോടുകൂടി ഓരോന്നായിട്ടുള്ള തന്റെ പ്രവൃത്തിയിൽ സങ്കടമുണ്ടായി. ദർശനവുമായിട്ടുള്ള ക്ഷമിക്കണമെന്ന് അഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് ഓരോന്നായി ഒരു കത്തയച്ചു. തെറ്റാ സമ്മതിക്കുന്നതും പശ്ചാത്താപം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതും ഉത്തമനാശ്വയമുമായി അദ്ദേഹം പരിഗണിച്ചു.

മദ്ധ്യസ്ഥനായി ജോലി ചെയ്യവേ ഓരോന്നായി വിദ്യാഭ്യാസപരമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലും സവിശേഷം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരുന്നു. അക്കാലത്തെ വിദ്യാഭ്യാസ രീതിക്കു ഒരു നവീകരണം ആവശ്യമാണെന്ന ബോധം

അദ്ദേഹത്തിൽ വളരെ മുന്യതന്നെ അങ്കുരിച്ചു. വിദേശ പൗരന്മാരിൽ ഈ സംഗതി അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം ഓർമ്മിച്ചിരുന്നു. പ്രാൻസ്, ജർമ്മനി, ഇംഗ്ലണ്ടു മുതലായ രാജ്യങ്ങളിലെ വിദ്യാഭ്യാസരീതിയിലുള്ള പ്രമുഖാംശങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ച് രാജ്യയുഗന്തോജ്യമായ രീതിയിൽ വിദ്യാഭ്യാസം പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനു ടോൾസ്റ്റായി ശ്രമിച്ചു. ഈ ആശയം പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിനു അദ്ദേഹം കാലവിളംബം വരുത്തിയില്ല. ആദർശങ്ങൾ പ്രസംഗിച്ചതുകൊണ്ടു പലമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു അറിയാമായിരുന്നു. നിരക്ഷരരായ സാമാന്യജനതയ്ക്കു വേണ്ടി ഒരു പാഠശാല ഏർപ്പെടുത്തി തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസാദർശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുവാൻ ഉള്ള പദ്ധതി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കരണത്തിലുള്ള പ്രഥമ യത്നമായി പരിണമിച്ചു. തുടർന്നു 'നോസ്' നായ പാളിയായ' എന്ന നാമധേയത്തിൽ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസമാന്വികയും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു. ബോധന മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ വരുത്താവുന്ന പരിഷ്കാരങ്ങളെ ഈ മാന്വികമാവന അദ്ദേഹം പൊതുജനങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കി. അതുവരെ അംഗീകൃതമായിരുന്ന സകല പദ്ധതികൾക്കും സമുദായ പരിവർത്തനമാണു ടോൾസ്റ്റായി തന്റെ മാന്വികമൂലം നർദ്ദേശിച്ചത്. മാന്വികപ്രവർത്തനം ധനനഷ്ടത്തിൽ കലാശിച്ചെങ്കിലും ഉദ്ദേശ്യസാധ്യ, അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുമെന്നുള്ള പ്രതീക്ഷ അദ്ദേഹത്തിനു ആശ്വാസം നൽകി.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസാദർശങ്ങൾ നവീനങ്ങളായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങൾ കേവലം

വിപ്ലവകരമെന്നു തന്നെ പറയും. വിദ്യാഭ്യാസത്തെ ടോൾസ്റ്റോയി ഇപ്രകാരം നിർവ്വചിച്ചിരിക്കുന്നു: “സമീകരണത്തിനുള്ള ആശയവും വിജ്ഞാനാഭിവൃദ്ധിയിലേക്കു” നിരന്തരം നിക്ഷിപ്തമാകുന്ന സ്വഭാവം ബോധത്തിലും അഭിപ്രായത്തിലും പ്രാപ്തനായിത്തീരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം.” ആ വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കർത്താവിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ അദ്ധ്യാപകന്റെ മുഖമേഖല ബഹുമാനമാണ്. അദ്ധ്യാപകൻ തനിക്കറിയാവുന്ന സംഗതികൾ വിദ്യാർത്ഥിയുടെ മാനസികവളപ്പയ്ക്കു നയോജ്യമായി അവരിൽ പങ്കുവെക്കുവാനായിത്തീരണമെന്നു അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തിച്ചിരുന്നു. പരീക്ഷയോ ഉദ്യോഗമോ ആയിരിക്കരുത് വിദ്യാഭ്യാസ ലക്ഷ്യം എന്നും അദ്ദേഹം വിചക്ഷിപ്പിച്ചു. ഈ സംഗതികൾ മാനസികമുഖാന്തിരം ടോൾസ്റ്റോയി വിശദമായി പൊതുജനങ്ങളെ ഉൽബോധിപ്പിച്ചുവന്നു. പ്രശസ്ത സാഹിത്യകാരനായിരുന്നതുകൊണ്ട് അർഹിക്കുന്ന പ്രാധാന്യത്തോടും ബഹുമാനത്തോടും കൂടി സാമാന്യജനത ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ ഉപന്യാസങ്ങൾ വായിച്ചുതുടങ്ങി. ഉപന്യാസങ്ങളിൽ നിർദ്ദിഷ്ടമായ രീതിതന്നെ അദ്ദേഹം സ്വന്തം പാഠശാലയിലും അനുവർത്തിച്ചു. പാഠശാലയിലെ അഭ്യസനരീതിയും നിരീക്ഷണ ഫലങ്ങളും അപ്പോഴപ്പോൾ മാനസികയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരുന്നു. ക്രമേണ ഈ നവീന പദ്ധതികൾ പൊതുജനങ്ങളുടെ ഔദ്യോഗിക ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു.

ഗ്രാമപാഠശാലയുടെ പ്രവർത്തനം രസാവഹമാണ്. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു ശുദ്ധീകൃത വരുന്നതിന്നു സമയക്രിപ്തം വെച്ചിരുന്നില്ല. താമസിച്ചു വരുന്നതു കറകരമല്ലാതി

രുന്നതുകൊണ്ട് അദ്ധ്യയനം സമയം കത്തറയിൽ വരുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കാണിച്ചിരുന്നു. സ്റ്റേറ്റ്റ് പുസ്തകമോ ആയതുകൊണ്ട് വരേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ധാരണാശക്തിക്കു ഭാരം കൊടുക്കത്തക്കവണ്ണം കണ്ണാളിൽ പഠിക്കേണ്ട ആവശ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുയമേയും പഠിക്കുകയോ കളിക്കുകയോ ചെയ്യാം. പഠിക്കുകയല്ല; പഴയ പാഠങ്ങൾ ആവർത്തിച്ചു പഠിക്കേണ്ട ആവശ്യവുമില്ല. അദ്ധ്യാപകനും വിദ്യാർത്ഥിയും തമ്മിൽ യാതൊരു അകൽച്ചയുമില്ല. തുറന്ന സ്ഥലത്തോ മുറിക്കുള്ളിലോ യമേയും അദ്ധ്യയനം നടത്തും. വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ നിർബന്ധം പാലിച്ചിരുന്നില്ല. ചുരുക്ക പ്രായം ഗവൺമെന്റു രീതിയും നിശ്ശേഷം വർത്തിച്ചിരുന്നു. ഭാരത വിദ്യാർത്ഥിയുടേയും സ്വഭാവരീതി മനസ്സിലാക്കി അവനിൽ വിജ്ഞാനസങ്കല്പം ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നതിൽ അദ്ധ്യാപകൻ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധിച്ചു. കുട്ടികൾക്കു കയ്യികാലാസം നൽകുന്നതിലും നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പോകുന്നു ആ പുതിയ പദ്ധതി.

ഗ്രാമീണർ ബാലന്മാരെ യാതൊരു പാലിയനാ സൂക്ഷിച്ച് അയച്ചു പഠിപ്പിക്കുന്നതിൽ താൽപര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ആ പാഠശാലയിൽ പഠിപ്പിക്കാത്തവിഷയങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സൂക്ഷിന്റെ പ്രശസ്തിയും അദ്ധ്യയനരീതിയും ക്ഷണം നാടെല്ലാം വ്യാപിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസരീതിയിൽ വരുത്തിയ വിപ്ലവാത്മകമായ പരിഷ്ക്കാരം സാമാന്യജനങ്ങൾ ഹൃദയമായി സ്വീകരിച്ചതിൽ ടോൾസ്റ്റായി പരിതാപമുണ്ടായി. പുതിയ പഠനക്രമം സ്വീകരിച്ചു മുമ്പിൽ നോക്കി സമീപസ്ഥലങ്ങളിൽ കൂടുതൽ

സൂക്ഷകർ സ്ഥാപിച്ച തുടങ്ങി. നൂതനപദ്ധതികളെ വിജയത്തിന്നു കാരണം അദ്ധ്യാപകന്മാരുടെ സേവനസന്നദ്ധതയും വിദ്യാർത്ഥികളും അദ്ധ്യാപകന്മാരും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ഹൈന്ദവസ്നേഹവും പാഠനവും ആയ സ്നേഹബന്ധവുമാണെന്നു ട്രോംസ്റ്റായി തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു.

ബാലവിദ്യാർത്ഥികളുടെ സ്വഭാവരീതിക്കും രൂപഭേദത്തിന്നും അനുയോജ്യമായ പാഠപുസ്തകങ്ങൾ അന്നു വിരളമായിരുന്നു. തന്മൂലം ട്രോംസ്റ്റായിക്കു വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ബൈബിളിലെ കഥകൾ പ്രതിപാദനരീതി കൊണ്ട് കട്ടികളെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തങ്ങളാണെന്നു അദ്ദേഹം കരുതി. ദേശീയകഥകൾ, നാടോടി പാട്ടുകൾ, ഗ്രാമീണവിനോദങ്ങൾ മുതലായവയിൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു പ്രത്യേക താല്പര്യം ഉണ്ടായിരുന്നതിന്നു ട്രോംസ്റ്റായി ശ്രമിച്ചു. അവയിൽ അദ്ദേഹം കലയും സൗന്ദര്യബോധവും ദർശിച്ചു. സാമൂഹ്യജീവിതത്തിൽ അനുഷ്ഠാന യോഗ്യമായ പല സംഗതികളും അവയിൽ അന്തർഭവിച്ചിട്ടുള്ളതായി അദ്ദേഹം കണ്ടു. വ്യാകരണം, ഭൂമിശാസ്ത്രം, ചരിത്രം മുതലായവ നിഷ്കർഷിച്ചു പഠിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. സംഭാഷണനത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള ബോധനമാർഗ്ഗമേ അദ്ദേഹം ആ വിഷയങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ചിത്രരചനയും സംഗീതാഭ്യസനത്തിലും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അഭിരുചിയുണ്ടാക്കുവാൻ അദ്ദേഹം യത്നിച്ചു. ഭാവനാസമ്പന്നരായിരുന്നു ചിലർക്കുള്ളതായ ബാലന്മാർ അന്നത്തെ വിദ്യാർ

തമിഴ്സംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നതായി ടോൾസ്തോയ് അഭിമാനപൂർവ്വം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

യാസ്തയ് പാളിയാനം സ്ത്രീകളിൽ ഹിന്ദു ചുമത്തിയിരുന്നില്ല. കട്ടികൾ ശുദ്ധിയായി വസ്ത്രധാരണം ചെയ്യുന്നതിൽ പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷ പാലിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെതന്നെ അസത്യാപരയെന്നതിനേയും കഥാനായകൻ നിരോധിച്ചിരുന്നു. പ്രായഭേദംപോലും ഗണിക്കാതെ കൊച്ചുക്കുട്ടികളുമായി അദ്ദേഹം മഞ്ഞിൽ ഉരുങ്ങും മറ്റും ഉത്സാഹഭരിതമായി കളിച്ചവൻ പ്രഭുസ്ഥാനമെന്തറിം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റത്തിൽ സ്പർശിച്ചിരുന്നതായില്ല. സ്നേഹം ഒന്നുകൊണ്ടു മറ്റും അദ്ദേഹം വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഭേതാവായിരുന്നില്ല. ഈ പുതിയ വിദ്യാഭ്യാസരീതി വിദേശരാജ്യങ്ങളിൽനിന്നും വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തകന്മാരെ റഷ്യയിലേക്ക് ആകർഷിച്ചു. അദ്ദേഹനകൂടാത്തതിലുള്ള നവീനത്വം അവരുടെ അഭ്യർത്ഥനയായ പ്രശംസയ്ക്കു പാത്രമായി.

മുൻകൊല്ലം അദ്ധ്യാപകവൃത്തി അംഭുഗമായി തുടന്നു. കാപട്യത്തിനും സ്വാർത്ഥതയ്ക്കും അദ്ധ്യാപകജീവിതത്തിൽ സ്ഥാനമില്ലാത്തതെന്നതുകൊണ്ടു അക്കാലം സുന്ദരവും ഉന്മേഷപൂർണ്ണവുമായിരുന്നുവെന്ന് ടോൾസ്തോയ് അനന്തര കൃതികളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അദ്ധ്യായം ആറു്

വിവരണം.

ശ്രദ്ധാർഹമായ അദ്ധ്യാപകവൃത്തി ടോൾസ്തായിയുടെ ആരോഗ്യത്തെ അധഃപ്പതിപ്പിച്ചു. ക്ഷയരോഗബാധ ശക്തിക്കത്തക്കവണ്ണം ശരീരം ക്ഷീണിച്ചുതുടങ്ങി. ആരോഗ്യപരിപാലനാത്മം അദ്ദേഹം വാൾഗാ നദിയുടെ തീരത്തിലുള്ള ഒരു സുഖവാസസ്ഥലത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചു. മംസ്കോവഴി യഥാക്രമം 'സമാരാ' എന്ന സുഖവാസകേന്ദ്രത്തിൽ അദ്ദേഹം എത്തിച്ചേർന്നു. മംസ്കോവിലെ തൽക്കാലവാസത്തിനിടയിൽ ചിട്ടകളിയൽ ഭ്രമം വന്നുകൂടി. ഒരു ദിവസത്തെ കളിയിൽ തന്നെ ഒരു ഭീമമായ തുക നഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഈ നഷ്ടം പരിഹരിക്കുന്നതിനു 'ലി കോസൿസ്' എന്ന ഗ്രന്ഥ ഒരു പ്രസംഗികാണശാലയ്ക്കു വിറ്റു. വളരെ കാലമായി കയ്യെഴുത്തുപ്രതിയായിരിക്കുന്ന ആ ഗ്രന്ഥത്തിന് അങ്ങനെ ദിനകരകരസ്സാക്കപ്പെട്ടുവാൻ ഇടയായി. ഒന്നരമാസം ടോൾസ്തായി 'സമാരാ'യിൽ താമസിച്ചു. ആരോഗ്യം പുഷ്ടാധികം പുഷ്ടമായി. രോഗബാധ നിശ്ശേഷം നീങ്ങി.

ടോൾസ്തായി സുഖവാസസ്ഥലത്തായിരുന്നപ്പോൾ സ്വഗൃഹത്തിൽ സംഭവജനകമായ ഒരു സംഭവമുണ്ടായി. യാസ്നയായിൽ സഹോദരി മേരിയായും ടാറാ യാനായും മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ആഗസ്തികമായി ഒരു

ദിവസം അസംഖ്യം പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ആ പരാതന ഗൃഹം വളഞ്ഞു. ഒരു രാത്രിയുടനീളം ആ ഗൃഹത്തിൽ ഉണ്ടെന്നുള്ള പോലീസ് റിപ്പോർട്ടിനെ ആസ്പദമാക്കിയാണ് അന്നത്തെ ഭവനപരിശോധന നടന്നത്. ആ പ്രദക്ഷിപ്തം ഇങ്ങനെ ഒരു പരിശോധനയ്ക്കു വിധേയമാക്കപ്പെടാൻ കേവലം തുടങ്ങിയ സൂര്യനങ്ങൾ വല്ലാതെ പരിഭ്രമിച്ചു. കൃഷിപാലക്കാട് മറ്റൊരു ട്രോൾ സ്റ്റാമ്പിംഗ് പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സംശയവും ജനിച്ചു. എന്നോ പ്രസ്ഥാനമായ രാജദ്രോഹം ട്രോൾസ്റ്റാമ്പി ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു പൊതുവെ സംസാരമായി. എന്നാൽ പരിശോധനയിൽ ഗവണ്മെന്റിന് അപകടം, നേരിടത്തക്ക യാതൊന്നും അവിടെനിന്നും ലഭിച്ചില്ല. ഏകിലും ഈ പരിശോധന സമീപവാസികളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ആ പ്രദക്ഷിപ്തത്തെ അപമാസ്യമാക്കി.

തന്റെ അസാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ ഗൃഹപരിശോധന നടന്നതിൽ ട്രോൾസ്റ്റാമ്പി ബോധിച്ചു. അതമാർദ്ദമാനത്തിന് കേവലമായ ക്ഷതം സംഭവിച്ചതായി ആ പ്രദക്ഷിപ്തം തന്നെ അകാരണമായി താൻ സംശയാർഹനായതിൽ അദ്ദേഹത്തിന് രോഷവും പ്രതികാരപൂർവ്വവും ഏകസമയം ഉണ്ടായി. ഗൃഹസ്ഥമായാണെന്നുള്ളതായ ഈ സഭവത്തെ വിവരിച്ചു. തന്റെ നിപരാധിത്വത്തെ വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ടും ട്രോൾസ്റ്റാമ്പി ചക്രവർത്തിക്ക് നേരിട്ട് ഒരു ഫർമി സമർപ്പിച്ചു. അഭിസ്ഥാനരഹിതമായ പോലീസ് റിപ്പോർട്ടിലുള്ളതൊക്കെ ഇപ്രകാരം ഒരു ഭവനപരിശോധന നടത്തേണ്ടി എന്നതിൽ ഖേദം

പ്രകടിപ്പിച്ചു ചക്രവർത്തി തിരുമനസ്സിൽ നിന്നും മറുപടിയും ലഭിച്ചു. എങ്കിലും ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കു സമാധാനമായില്ല. ഗവണ്മെന്റിനോടും രാജാധികാരത്തോടുമുള്ള വെറുപ്പു അതു മുതൽ അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രകടമായിത്തീർന്നു.

ആരോഗ്യം വീണ്ടെടുത്തു 'നേമാഷ്'യിൽനിന്നും തിരിച്ചു വന്നതിനു ശേഷം 'ബെഴ്സ്' കടംബവുമായി ടോൾസ്റ്റോയ് കൂടുതൽ സമ്പർക്കം പുലർത്തി. ഡാക്ടർ ബെഴ്സ് മാര്യം ബെഴ്സ് സ്വപദോഹനത്തിലും പ്രശസ്തിയിലും മികച്ച സ്ഥാനം കരസ്ഥമാക്കിയിരുന്നു. യാസ്പ്നയാക്കു സമീപം വസിച്ചിരുന്ന അവർ ആ പ്രഭുവനത്തിൽ നിത്യസന്ദർശകരായിത്തീർന്നു. കഥാപുരുഷനായ കടംബത്തോടു മുന്തിനാലെ തന്നെ വളരെ സ്നേഹവും ബഹുമാനവും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ സന്തത സാഹചര്യം ആ സ്നേഹബന്ധത്തെ ദൃഢമാക്കിത്തീർത്തു. ഡാക്ടർ ബെഴ്സിനു മൂന്നു പെൺ കുട്ടികൾ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അവരിൽ മുത്ത മകൾ 'ലിഡ്'യും, രണ്ടാമത്താൾ 'സോണിയാ'യും വിദ്യാഭ്യാസ വന്നായിരുന്നു. മൂന്നാമത്തെ മകൾ 'താനിയാ' സുന്ദരിയും സാഹിത്യവിദ്യ അഭ്യസിച്ചിരുന്നവെന്നു പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു.

ഡാക്ടർ ബെഴ്സിന്റെ ഭവനീയ പുത്രി സോണിയായായിരുന്നു കഥാനായകന്റെ ഭാര്യപദത്തിനു അർഹയായ സതീത്തം. ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കു ഉത്തമഗുണങ്ങളുടെ കലവറയായി ആ സ്ത്രീ വിചാരിച്ചിരുന്നു. വിവാഹത്തിനു മുമ്പുതന്നെ കടംബസ്നേഹിതനായ ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കുമായി അടുത്തു പരിചയിക്കുവാൻ അവർക്കു സന്ദർഭം

ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുന്ദരിയും ഗുണസമ്പന്നയുമായിരുന്ന
 'സോണിയാ' ഒരുതമ ഭാര്യയായിത്തീർന്നെന്നു ടോൾ
 സ്റ്റായിയും അഭിമാനിച്ചു. 1862 സെപ്റ്റംബർമാസം
 23-ാം- ടോൾസ്റ്റായിയുടെ വിവാഹം നാഷോഷം നട
 ന്നു. അന്നു അദ്ദേഹത്തിനു മുപ്പത്തിനാലു വയസ്സും ഡയു
 വിനു പതിനെട്ടു വയസ്സും പ്രായമുണ്ടായരുന്നു. വിവാ
 ഹാനന്തരം മധുവീധു ആശ്ചര്യപ്പെടാൻ ഗ്രാമസമി
 യാണു ഉത്തമമെന്നു ടോൾസ്റ്റായി തീർച്ചയാക്കി. ഭാര്യ
 പദത്തിലേയ്ക്കു നവോദയമായ സോണിയായെ സ്വഗതം
 ചെയ്യുന്നതിനു മുമ്പു തന്റെ പൂർവ്വകാല ചരിത്രത്തിന്റെ
 ഖോസമാഹാരമായ ദിനചരിത്രം കുറിച്ചുകൊടുത്തു. മുഴുവനും
 അവരുടെ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വമായ പാരായണത്തിനു അദ്ദേഹം
 സമർപ്പിച്ചു. യുവസഹജമായ ചാപല്യങ്ങളുടേയും സാഹ
 സ്യപ്പുരുത്തികളുടേയും ആത്മാർത്ഥവും സത്യപൂർവ്വവു
 മായ മറ്റുകൊണ്ടു ഡയറിയുടെ എല്ലാ ഭാഗത്തും പതി
 ഞ്ഞിരുന്നു. ഉത്തമ ഗുണങ്ങളുടെ കേദാരമായി ഭർത്താ
 വിനെ വിഭജന ചെയ്തിരുന്ന ആ മഹിമമാർത്തം, ഡയ
 റിയുടെ പുറങ്ങൾ മറിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും സങ്കട
 ധികൃത്താൽ അസ്തപ്രജയായി. നാളയുടെ അനുഗ്രഹം
 പോലുമില്ലാതെ അന്നു രാത്രി അവർ ബാഷ്പാകല
 യായി കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്നാൽ ഭൂതകാല ചരിത്രത്തെ
 വിസ്മയിച്ച് ആ ഡയറി അവർ തിരിച്ചു ഭർത്താവിനെ
 ഏൽപ്പിച്ചു. ഒരു സാധാരണ യുവാവു ഗോപനംചെയ്യു
 മായിരുന്ന സ്വകാര്യചരിത്രങ്ങളും ചാപല്യവിവരണങ്ങ
 ളും ടോൾസ്റ്റായി സ്വഭാവമുള്ള അറിയിക്കുവാൻ താല്പര്യ
 പ്പെട്ടതു് ആത്മാർത്ഥതയുടേയും സത്യബോധത്തിന്റേയും

ശ്രീകടമായ ആഹ്വാനം തീർത്തമാണെന്നു പറയാൻ നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

നഗരജീവിതം ടോൾസ്റ്റായിക്കു അരോചകമായി തീർന്നു. അതിനാൽ വിരമമാനന്തരം ഏറിയകൂറാ ഗ്രാമവസതിയിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം കഴിച്ചുകൂട്ടി. സാഹിത്യപരമായ തന്റെ രചനകളെ ആസ്പദിക്കുന്ന തിന്നും അഭിനയിക്കുന്നതിനുമുള്ള ചെലവേലവും സാഹസികതയും ഭാര്യയുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ആ കലാകാരന്റെ കടംബജീവിതം സുഖകരവും ഭാഗ്യവുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികളുടെ പരിശോധകനായി ആ സ്ത്രീതന്നെ വർത്തിച്ചുവന്നു. സൗന്ദര്യപൂർണ്ണത്തിനോ മറ്റു ഭൗതികശക്തിയോ യാതൊരു സന്ദർഭവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കടംബഭരണവ്യഗ്രതയിൽ മറ്റൊരു പേരും വിദ്യാഭ്യാസമാസികയിലും പാഠശാലയിലും ടോൾസ്റ്റായിക്കുണ്ടായിരുന്ന ശുദ്ധ കറഞ്ഞുതുടങ്ങി. കൂടാതെ വിദ്യാഭ്യാസപദ്ധതികളിൽ വിപ്ലവകരമായ പരിവർത്തനങ്ങൾ വരുത്തുന്നതിനെ ഗവ. ബന്ധിതരായ അംഗീകരിച്ചില്ല. മാസിക, പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനുമുമ്പു പരിശോധനയ്ക്കു വിധേയമാക്കണമെന്നുകൂടി അവർ ശഠിച്ചു. എന്നാൽ മാസികയുടെ പ്രചുർന്നങ്ങൾ നിർത്തിവെച്ചുകൊണ്ട് ആ വിഷമത്തിനു കാരണമുണ്ടായില്ല.

വിവാഹശേഷം ടോൾസ്റ്റായി കേവലം കടംബഭരണത്തിൽ മാത്രം മുഴുകി കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടി. വസ്തുവകകൾ സമ്പാദിക്കുക, തേനിച്ചു വെള്ളം കുടിക്കുക, കൃഷിപ്പണിയിൽ പങ്കെടുക്കുക മുതലായ ലാഭകരമായ

സാമൂഹികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധയെ ഗ്രസിച്ചു. സാഹിത്യപരമായ ശ്രമങ്ങളും അദ്ദേഹം നിശ്ശേഷം ഉപേക്ഷിച്ചില്ല. എങ്കിലും കടുംബം വൃദ്ധിക്കു വേണ്ട കാര്യങ്ങളിലാണ് മുഖ്യമായി അദ്ദേഹം വ്യാപരിച്ചത്. അടികളാണ് അക്കാലത്ത് കൃഷിജോലി ചെയ്തിരുന്നത്. എന്നാൽ അടികളും പ്രഭുക്കന്മാരും തമ്മിൽ നിരന്തരം സംഘട്ടനം ഉണ്ടാകാറുണ്ടായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അടികൾ കൃഷിപ്പണിയിൽ നിസ്സഹകരണം അവലംബിച്ചു വന്നു. കഥാനായകൻ മാത്രം അപ്രകാരമുള്ള ഒരനുഭവം നേരിട്ടില്ല. സ്വന്തം തോട്ടത്തിൽ പണിയെടുക്കുന്നതിനും കൃഷിജോലികൾ ചെയ്യുന്നതിനും ഒരിക്കലും അദ്ദേഹത്തിന് വൈമുഖ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരു കൃഷി ജോലിക്കാരനെപ്പോലെ ചിലപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറമ്പിൽ പണിയെടുക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.

1864-ൽ ടോൾസ്തായി അതുവരെ രചിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ഒരു സമാഹാരം നാലു വാല്യങ്ങളായി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സാഹിത്യത്തിൽ സമാഭിനയിയമായ സ്ഥാനം സിലിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾക്കു സഹൃദയ ലോകം ഹാർട്ടമായ സ്വീകരണം നൽകി ഇതിനടിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ വെച്ച് ഉത്തമമായ 'War and Peace' (യുദ്ധവും സമാധാനവും) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചനയും തുടങ്ങി. ഒരു ജോലി തുടങ്ങിയാൽ നീക്കുർച്ചാപുവ്വം അതു ചെയ്തു തീർക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ആ മഹത്ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചന നിർവ്വഹിപ്പം തുടർന്നു വന്നു. മനോഹരമായ പ്രകൃതഗ്രന്ഥം ടോൾസ്തായിക്കു

ലോകോത്തര കീർത്തി സമർപ്പിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി പ്രസ്താവമാണ്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി അനൂത്ര വിമർശിക്കുന്നുണ്ട്.

മഹാനായ ടോൾസ്തായിയുടെ ജീവിതചരിത്രയിലെ ചില വശങ്ങൾ നാം മനസ്സിലാക്കുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതൃത്വത്തിന്റെ മഹത്വം അറിയുന്നതിന് ഉപകരിക്കും. കായിക വ്യായാസത്തിൽ ടോൾസ്തായി പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. കാലത്തും വൈകുന്നേരവും നടക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ഏതെങ്കിലും പശ്ചാത്തമമായിരുന്നാലും ചൈതന്യം കാണിച്ചിരുന്നില്ല. അനാഡ്യമായ പ്രിയനായ അദ്ദേഹം സ്വന്തം ശുചിയായും വൃത്തിയായും സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. സുഖസാഗ്രികളോ നന്ദം വസ്തുക്കളോ അവിടെ കാണാൻ കഴിയാത്തതായിരുന്നു. അദ്ദേഹം സാധനങ്ങളിലും സുഖരേഖപത്ര ഒരിക്കലും ദീക്ഷിച്ചില്ല. കേവലം ഒരു കൃഷി മന്ദം എന്ന തോന്നിക്കാക്കുവണ്ണം സാധാരണ ചിത്തിരിയുള്ള വസ്ത്രം മാത്രമേ അദ്ദേഹം പ്രയോഗിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. ഭൂതകാലങ്ങളുടെ പരമ്പരയായി സംസാരിക്കുകയോ ഭേദപ്പെട്ട കാര്യം അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ചെയ്തില്ല. ഗ്രന്ഥങ്ങളോ ഭൂതകാലം എത്ര കഠിനമായ കഠിനം കാണിച്ചാലും മാപ്പുകൊടുത്ത് അവരെ സമാധാനപ്പെടുത്തിയില്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിനും സമാധാനമില്ലാത്ത വന്നു.

ടോൾസ്തായിയുടെ സ്വഭാവഗുണങ്ങളിൽ പ്രകടമായി കണ്ട ഒരു സംഗതികൂടി പ്രസ്താവിക്കാം. നാട്യം നായകൻ ഉണ്ടാകാത്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ അക്ഷ

നവ്രമായ ഭാഗമായമാണ്. സ്വഭൂതനാമരൂപാലം
 ഉറക്കത്തിൽ ഉറക്കുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമായിര
 ന്നില്ല. നിദ്രയിൽ മനുഷ്യൻ ഭൂമിയിലാണുള്ളതിന്നു്
 അകന്ന സത്യാത്മകമായ ഒരു ലോകത്തിൽ വിഹരിക്ക
 ന്നതായി അദ്ദേഹം സങ്കല്പിച്ചുപോന്നു. തന്നിമിത്തം
 ചിലപ്പോൾ ഗുഹാദിയിൽ യഥോ ഭൂതജനങ്ങളേയോ
 ഉണർത്താതെ സ്വയം വിളമ്പി ഉന്ന കഴിക്കയും പാത്ര
 ങ്ങൾ കഴിവില്ലാത്തവിധം കയ്യെടുക്കുന്നതായി അ
 ദ്ദേഹത്തിന്റെപ്പറ്റിയുള്ള സ്മരണകളിൽ സ്നേഹിതന്മാർ
 പ്രസംഗിച്ചു കാണുന്നു. ഭൂതജനങ്ങളാൽ പരിസേവ
 ന്ന ആ പ്രഭുവിന് ഈ പ്രവൃത്തി നിന്ദാർഹമായി
 ഭവിക്കലും തോന്നിയിരുന്നില്ല.

അസ്സാഹിത്ത് റ്റു ചിലപ്പോഴും ട്രേഡ്
 യൂണിയൻ, കമ്മ്യൂണിസം മാസ്റ്റേരിൽ പോയി താമ
 സിച്ചിരുന്നു ഇക്കാലം War and Peace (യുദ്ധവും നമാ
 യാനവും) പുതിയ കണത്തിൽ അളക്കും വ്യക്തതയെ
 ഇറങ്ങുവാൻ ഗ്രന്ഥം പുഴുതത്തിടുന്നതനുവദിക്കും സമയം
 വേണ്ടിവന്നു. ഈക്കൂടെയൊരു ചരിത്രസംഭവങ്ങളുടെ വിവ
 രണത്തിനും ഗ്രന്ഥകാരൻ തുനിഞ്ഞത് പ്രകൃത്യാ നമ
 ത്തിൽ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചു വിവിധസാഹചര്യങ്ങളും
 സമയങ്ങളുമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിശ്വസാഹി
 ത്യത്തിൽ യുദ്ധവും സമാധാനവും എന്ന ഗ്രന്ഥത്തെ
 അതിശയംകുന്ന ഇതരഗ്രന്ഥമില്ലെന്നതന്നെ പറയാം.

'War and Peace' ആഴ്ത്തിത്തന്ന പ്ലാഗേക്കും ശോശ
സ്ത്രാരി നാലു കുട്ടികളുടെ പിതാവായത്തന്നും. കുട്ടി

കളെ വളർത്തുന്നതിൽ യാതൊരു പ്രത്യേകതയും അദ്ദേഹം പാലിച്ചിരുന്നില്ല. കൃഷിവലംബനാലന്നുപോലെ ആ പ്രദേശമാണു വളർന്നുവന്നു. കട്ടികളെ ആയമാരുടെ സംരക്ഷണയിൽ വിട്ടുകൊടുക്കുന്ന പതിവ് അന്നു രാജ്യയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥങ്ങളിൽ സാധാരണമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭർത്താവിന്റെ ഹിതാനുവർത്തിയായിരുന്ന കെരളം കട്ടികളുടെ മേൽനോട്ടം സ്വയംവഹിച്ചു. പരിചുണ്ണി പാതന്ത്രം പിതാവ് കട്ടികൾക്ക് അനുവദിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നു. പ്രകൃതിനിരീക്ഷണത്തിൽ അവർക്ക് ഉത്സാഹം വർദ്ധിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവരുമായി അദ്ദേഹം ഭരതാനന്തിലും പട്ടങ്ങളിലും സാധാരണ ചെയ്യുകയും നിരന്തരസന്ദർശനം പ്രകൃതിഭംഗി ആസ്വദിക്കാൻ അവരെ പ്രാപ്തമാക്കുകയും ചെയ്തു. അസത്യം പറയുന്നതിനെ മാത്രം അദ്ദേഹം നിരസംവഹിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

പത്രപരമാണത്തിൽ സ്വാഭാവികമായി ഒരു വെറുപ്പ് ഓൾസ്റ്റായിക്കുണ്ടായിരുന്നു. സത്യബോധത്തെയും കലാസൗന്ദര്യത്തേയും പത്രങ്ങൾ അവഗണിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ജീവിതസാധാരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്വം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്ത സ്വാഭാവിക ശേഷങ്ങൾ ചോദന ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ആ പ്രായത്തിലും ആ വിശിഷ്ടവർഷത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികളിലും പ്രവർത്തനങ്ങളിലും തടസ്സം പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. യാസ്ത യാഥാർത്ഥ്യമായിരുന്ന ജീവിതം സമയബദ്ധമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും സമാധാനവും സന്തുഷ്ടിയും നിറഞ്ഞ

ഒന്നായിത്തന്നെവെന്ന് ടോൾസ്റ്റായി തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു. സാഹിത്യസേവയിലെമ്പോഴും കടുബ ശ്രേഷ്ഠിയാ ഭക്തശ്രദ്ധയായി ആ സാഹിത്യനായകൻ ദിവസങ്ങൾ കഴിച്ചു. സന്താനസമ്പത്തു ക്രമപ്രയുദ്ധമായി വർദ്ധിച്ചു വന്നെങ്കിലും ക്ലേശമോ ദാരിദ്ര്യമോ ആ കടുബത്തിൽ നിഴൽവിശിയത്തുപോലുമില്ല.

അദ്ധ്യായം ഏഴ്

സാഹിത്യരൂപങ്ങൾ

റഷ്യയിലെ മഞ്ഞുകാലം ഭയങ്കരമാണ്. നഗര വിഹിതങ്ങളും മേൽക്കൂരകളും ഹിമപാതകൊണ്ടു ധവളിത അവലംബിക്കുന്നു. വൃഷ്ടിപതാലികൾ ഇച്ഛപാഴിഞ്ഞു വെറും കുറ്റികളായി രൂപമാറും. മുറിക്കുള്ളിൽ തീക്കുണ്ഡങ്ങൾകൂട്ടി മുട്ടമേറു് അളകൾ ഇക്കാലം കഴിച്ചു കൂട്ടുന്നു. സാമാന്യജനങ്ങൾ നിരന്വേഷത ഭാവിക്കുന്ന ഈ മഞ്ഞുകാലമാണ് ടോർസ്തായി സാഹിത്യരചനയ്ക്കു വിനിയോഗിച്ചു വന്നതു്. വാതലടച്ച മുറിക്കകത്തു ചിലപ്പോൾ അവിശ്വരൂപമായി അദ്ദേഹം ജോലിചെയ്യുന്നു. ചരിത്രപരമായ വിവരങ്ങളോ കാലവു സൂക്ഷ്മ പ്പടത്തു ന്നതിൽ അദ്ദേഹം അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതി നോക്കുന്നതുകൊണ്ടും ഗ്രീക്കുഭാഷയിലുള്ള അനഭിജ്ഞത ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിൽ വിഷമം ചേർത്തപ്പോൾ ആ പ്രാചീനഭാഷാഭ്യസനത്തിന് അദ്ദേഹം മുതൽ എന്നാൽ ആ ത്ത അത്ര സുകരമായിരുന്നില്ല. പക്ഷെ പരിശ്രമശീലനായ ആ സാഹിത്യനായകൻ കുറച്ച കാലത്തെ ശ്രമത്തിനുശേഷം ഗ്രീക്കുഭാഷയിൽ അസൂയാർഹമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു. സന്ദർശനമായ സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾകൊണ്ടു സുരഭിലമായ ഗ്രീക്കു സാഹിത്യം ടോർസ്തായിയെ സവിശേഷം വശംകരിച്ചു വെന്നു് അദ്ദേഹം തന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

മഞ്ഞുകാലത്തെ തിക്ഷ്ണമായ സാമിത്വപരിശ്രമങ്ങൾ കഥാനായകന്റെ ആരോഗ്യത്തെ അധഃപതിപ്പിച്ചു. വിഷം അദ്ദേഹം സമാരായിലുള്ള സുഖവാസകേന്ദ്രത്തിലേക്കു തിരിച്ചു. യാത്രയിൽ എപ്പോഴും സാമാന്യജനങ്ങളുമായി ഇടകലരുന്നതിലും അചരടെ ജീവിതരീതികൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിലും അദ്ദേഹം ബലശ്രദ്ധനായിരുന്നു. ഭൂയിനിലും മറ്റു സുഖകരമായ വാഹനങ്ങളിലുമുള്ള സഞ്ചാരം സ്വാഭാവികമായി അദ്ദേഹം വെറുത്തു. കഠിന സവാരിയാണു യുവപ്രായം മുതൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രിയതരമായിരുന്നത്. സുഖവാസസ്ഥലം ടോൾസ്റ്റായിക്ക് അപരിചിതമായിരുന്നില്ല. പഴയ പരിചയക്കാർ ആ സ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്നു. ക്ഷീരപാനചികിത്സയ്ക്ക് പല സ്ഥലത്തുനിന്നും അവിടെ ആളുകൾ വന്നു കൂടാറുണ്ട്. സമഭാവനയോടും സ്നേഹത്തോടുംകൂടി എല്ലാപേരോടും അദ്ദേഹം പെരുമാറി. തന്നിമിത്തം ആ ഗ്രാമപ്രദേശത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് ഒരാര്യക സംഘം ലഭിച്ചു. വിവിധങ്ങളായ ജീവിതരീതികളെ ആശ്രയിച്ചിരുന്ന പലരും ആ സുഹൃത്ത് സംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടു. ആകപ്പാടെ സമാരായിലെ രമ്യപ്രദേശങ്ങൾ ആ സാമിത്വനായകനെ അതിരറ്റം ആകർഷിച്ചു. അധികം താമസിയാതെ ആ സ്ഥലത്തു് ഞ്ഞായിരംഏക്കർ ഭൂമി അദ്ദേഹം വിലയ്ക്കു വാങ്ങി; ഒരു തൽക്കാലവസേഗ്രാഹം നിർമ്മിക്കുകയും ചെയ്തു.

ആരോഗ്യാഭിവൃദ്ധി വന്നപ്പോൾ ടോൾസ്റ്റായി ഗ്രാമവസതിയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. വിദ്യാഭ്യാസപരമായ

ഏകദേശം സാഹിത്യരൂപം ചെയ്യണമെന്ന് ഇത്തവണ അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. ആ യത്തത്തിന്റെ ഫലമാണ് പ്രസിദ്ധമായ എ. ബി. സി. ബുക്കുകൾ. ബാലികാബലന്മാർക്കു പഠനയോഗ്യമായ പാഠങ്ങൾക്കാണ് സുന്ദരമായ ഒരു പ്രാഥമിക പാഠാവലിയായിരുന്നു ആ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ. ഇത്തരം ഒരു പാഠപുസ്തകം വിശ്വസ്താഹിത്യത്തിൽ വേറെ ഇല്ലെന്നു തന്നെ പറയാം. ബാലാഹൃദയത്തിനു തൃപ്തിപ്പെടുന്ന അനുഭവശകലങ്ങൾ, കഥകൾ, ഗുണപാഠങ്ങൾ, സൗഖ്യപരമായ വിവരണങ്ങൾ ഇവ ആ പാഠാവലിയുടെ ഉള്ളടക്കമാണ്. ഈ ഗ്രന്ഥരചനയ്ക്കു് പല രാഷ്ട്രകുലിയേയും അത്തരം ഗ്രന്ഥങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഉപജീവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രകൃത പുസ്തകത്തിന്റെ രചന വിണ്ടും ടോൾസ്റ്റായിയെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങളിലേക്കു തിരിച്ചു വിട്ടു. പഴയ പാഠശാല പുനരാരംഭിച്ചു. ഇത്തവണ കോൺസ് ടോൾസ്റ്റായിയും ഇടക്കിടെ അദ്ദേഹം തന്നെ നടത്തിവന്നു. ഗ്രാമീണരുടെ ഉത്സാഹം വർദ്ധിച്ചു. അവർ കട്ടികളെ സന്തോഷപൂർവ്വം ആ പാഠശാലകിലേക്കുയച്ചു. തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനം ഒരു സർവ്വകലാശാലയായി ഉയർത്തണമെന്ന് ടോൾസ്റ്റായിക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ ആശ സഫലമാകുന്നതായി കാണുന്നില്ല.

എ. ബി. സി. ഗ്രന്ഥാവലിയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനു ശേഷം ടോൾസ്റ്റായി വിണ്ടും സമാധാനം സന്ദർശിച്ചു. അനേകപരമായ ആ പ്രദേശം ഭയങ്കരമായ ക്ഷാമബാധയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളായി പരിണമിച്ചിരുന്നു. വിളവുകൾ മുഴുവൻ നശിച്ചു. ഗ്രാമീണർ അഹാരമില്ലാത്ത അവസ്ഥയിലായിരുന്നു.

മന്ന. എന്നാൽ ആ സമയം അവിടെ എത്തിച്ചേർന്ന ടോൾസ്റ്റായി നിസ്സഹായരായ കൃഷീവലന്മാക്ക് സൗഹൃദഫസ്തം നീട്ടി അഭയം നൽകി. ഒരു ക്ഷാമനിവാരണ ഫണ്ട് ഉടൻ ആരംഭിച്ചു. ടോൾസ്റ്റായി ഉദാരമായ സംഭാവന ചെയ്തു. തുടൻ പ്രശസ്തരായ പല വ്യക്തികളും സംഭാവന നൽകി. ക്ഷണമാത്രയിൽ ഭീമമായ ഒരു തുക പിരിഞ്ഞു കിട്ടി. വിഭവങ്ങൾ ആ സ്ഥലത്തേക്ക് ധാരാളമായി പ്രവഹിച്ചു. ക്ഷാമം അന്തർലാസം ചെയ്തു. ടോൾസ്റ്റായി ഗ്രാമീണരുടെ ആരാധനാമൂർത്തിയായി ഉയരുകയും ചെയ്തു. ഏതു പ്രസ്ഥാനവും സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രവൃത്തി രൂപത്തിൽ വരുത്തുന്നതിനും ചരിത്രനായകൻ അന്യാദൃശമായ വൈഭവമുണ്ടായിരുന്നു.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കർത്താക്കളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പതിച്ചു. ഒരു മഹാസമ്മേളനം വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തകർ പീറ്റർബർഗിൽ വിളിച്ചുകൂട്ടി. ഈ മഹാമേളനത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായിയെ പ്രധാന പ്രാസംഗികനായി ക്ഷണിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നവീന പദ്ധതിയുടെ ഒരു വിശദീകരണം അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അതു് പ്രയോഗക്ഷമമാണോ എന്ന് പരിശോധിക്കാനായി ചില പരീക്ഷണങ്ങളും നടത്തിനോക്കി. എന്നാൽ ആ സമ്മേളനത്തിൽ നിന്നും പ്രതിഷ്ഠയുറപ്പിച്ച അഭിനന്ദനം ടോൾസ്റ്റായിയുടെ പദ്ധതിക്കു ലഭിച്ചില്ല. ടോൾസ്റ്റായി നിയമസംഹനായില്ല. തുടർച്ചയായി വിദ്യാഭ്യാസപരമായ ലേഖനങ്ങൾ അദ്ദേഹം പീറ്റർബർഗിലെ പ്രശസ്ത

പത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ചൊതുജനങ്ങൾ നൂതനപദ്ധതികൾ മനസ്സിലാക്കിയതോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യങ്ങൾ കൂടുതൽ പ്രചരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി.

വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്ക് 1874-ൽ ടോൾസ്റ്റായി തന്റെ രണ്ടാമത്തെ പ്രശസ്തഗ്രന്ഥമായ Anna Karenina (അന്ന കർന്നിന) എന്ന അദ്ധ്യായിക എഴുതുവാൻ തുടങ്ങി. ഭർത്താവിൽ സംശയാലുപായ അന്ന എന്ന ഒരു ഗ്രാമീണസ്ത്രീ അത്മഹത്യ ചെയ്യുകയുണ്ടായി. ആ ദരന്തത്തിന് കാരണമാക്കിയ സംഭവങ്ങളെ ടോൾസ്റ്റായി അരാഞ്ഞറിഞ്ഞു. അത് ദാരുണമായിരുന്നുവെന്ന് തൽക്കനമെന്നും അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. ആ സംഭവശകലങ്ങൾ ഭാവനാഭാസ്യമായ ആ സാഹിത്യമർമ്മത്തെന്റെ തുലികയ്ക്കു വിധേയരുംപോൾ വിശേഷാത്തരമോ എന്നുമായ ഒരു സാഹിത്യതലമുറ രൂപം പ്രാപിച്ചു. മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ വ്യാപാരവൈവിധ്യങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമായി ചിത്രീകരിക്കുന്ന പ്രകൃത്യാഗ്രന്ഥം വിശ്വസാഹിത്യഭസ്തിലെ കർത്താക്കളായി പ്രശോഭിക്കുന്നു. അന്നയുടെ ആത്മഹത്യയ്ക്കു കേതുഭൂതമായ സാമൂഹികാചാരങ്ങളിലെ അനിതികൾ ആ സാഹിത്യനായകൻ ശക്തിയുക്തം അപലപിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാത്രസൃഷ്ടിയിലും കലാസൗകര്യമായ്തലിലും അന്നാ കർന്നിന' ആ കലാകാരന്റെ കല്പന വൈഭവത്തിന് നിമഗ്നമായി പരിലസിക്കുന്നു.

ഇതിനിടയ്ക്കു മരണത്തിന്റെ കരാളമായ കരവി ക്രിയകൾ ടോൾസ്റ്റായികടമ്പത്തിലെ സമാധാനത്തെ

ഭജിച്ചു. കഥാനായകന്റെ ഒരു ഇളയ മകൻ ചാമ
 മടങ്ങു. ആ പൈതൃകത്തെ ശ്രദ്ധിച്ചശേഷം മരണ
 ദൈവത വന്ദ്യപുരയായികയായ ടെറിയാനായെ കൈ
 വച്ചു. ടെറിയാനായുമായി ടോൾസ്റ്റായികളായിരുന്ന
 ദൃഢമായ ബന്ധത്തെപ്പറ്റി വായനക്കാർ ഓർമ്മിക്കുമായി
 ിക്കും. ജീവിതം ടോൾസ്റ്റായി കടമ്പത്തിന് അപ്പുറം
 ചെയ്ത ഒരു പരമസാധനിയായിരുന്ന ആ മമ്മിളാത്തം.
 ടെറിയാനായുടെ വിരോധം കഥാപുരുഷനെ കഠിന
 മായി പേരുനീപ്പിച്ചു. ശൈശവം മുതലുള്ള സാഹചര്യ
 ങ്ങളും മധുര സ്മരണകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ
 അണിനിന്നു. മുതൽ സഹോദരന്റെ മരണംപോലും
 ടോൾസ്റ്റായിയെ ഇത്രമാത്രം സ്തർഭിച്ചില്ല. ടെറിയാനായെ
 ഒരു ചരമത്തെ ഇടന്ന് പേരൊരു കയ്യെ. മരണം പ്രാപിച്ചു.

യാസ് നയമായിരവ ഇടയ്ക്കായുള്ള ദുരിതാനുഭവങ്ങൾ
 ടോൾസ്റ്റായിയിൽ ഒരു പരിവർത്തനം വരുത്തി. ആരം
 ധനയിൽ വിമുഖനായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ പള്ളി
 യിൽ പോയിത്തുടങ്ങി. പ്രാർത്ഥനയിലും ഇതരപരനിലും
 വിശ്വാസം വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ യാതൊരുത്തരോടും ശത്രുത
 യിൽ പെരുമാറരുതെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം പ്രബലമായി
 ണിന്നു. ദർശനവുമായുള്ള കലഹം അദ്ദേഹത്തിന്റെ
 ജാതുകയിൽ വന്നു. ടെറിയാനേ നിശ്ചി പുരിയവൽ
 കൈത്രിബന്ധം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ
 മരുബോധം അനുശാസിച്ചു. ഉടൻതന്നെ പാരിസിൽ
 താമസിച്ചിരുന്ന ദർശനവിന് ഒരു കത്തെഴുതി. പതി
 നേഴ് കൊല്ലക്കാലത്തെ വിരോധമോ, ഞൊടിയിടയിൽ

നീക്കി. ദർശനവ് അധികം താമസിയാതെ യാസ്ന യായിൽ അതിഥിയായി എത്തി. ആ ഐക്യ സാഹിത്യ നായകന്മാരും പൂർവ്വകഥകൾ വിസ്തരിച്ച നമ്മുടെ അന്തർദ്വീപിൽ ഏല്പിട്ട. സ്റ്റേഷനുകളിൽ കൂടി പശ്ചാത്തപി ക്കുന്നതിനും തെറ്റു മറക്കുന്നതിനും ആ സമാഗമം സമീ പവർത്തികളെ ഉപദേശിച്ചു.

കഥാനായകന്റെ ആയുഷ്കാലമെല്ലാം കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അൻപതു ജന്മനാളുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഐക്യ ജീവിതത്തിനോടു സംബന്ധിച്ചിരുന്നു. സാഹിത്യസേവയോടൊപ്പംതന്നെ മതപരമായ ചിന്താഗതിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനസികമണ്ഡലത്തിൽ അലതല്ലി. ഈ വിചാരഗതിയുടെ പരിണതഫലമാണ് Confessions (കുറ്റസമ്മതം) എന്ന ഗ്രന്ഥം. 1874-നും 1879-നും മദ്ധ്യയുള്ള കാലഘട്ടത്തിലെ പരിവർത്തനാത്മകമായ മാനസിക വികാസത്തിന്റെ ബാധിതസ്ഥനാണ് 'കുറ്റസമ്മതം'. പരമ്പരാഗതമായ അന്ധവിശ്വാസത്തിലും ആചാരത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ മതബോധമാണ് സമകാലികരായ റഷ്യൻജനങ്ങൾ നിലനിർത്തിവന്നത്. എന്നാൽ മതബോധത്തിന്റെ വ്യഗ്രതയിൽ ഈശ്വരബോധം വിസ്തൃതമായി. ഈശ്വരസേവയിലേക്കു വഴിതെളിക്കുന്നതു സഹോദരസേവനമാണെന്ന് ടോൾസ്റ്റായി വിശ്വസിച്ചു. ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങൾ നരകയാതനകളനുഭവിച്ച് കഷ്ടപ്പെട്ടമ്പോൾ ദോഗ്ലോലപരായ പ്രഭുക്കന്മാർ സുഖം അനുഭവിക്കുന്നത് ഒരു പാതകമായിട്ട് അദ്ദേഹം ഗണിച്ചു. സാമ്പത്തിക സമീകരണപ്രസ്ഥാനം (Socialism) അന്ന് ഒരു

പരീക്ഷണശയ്യയിൽ എത്തിയിരുന്നതേയുള്ളൂ. സംഘ്യ
 ലിസപ്രചരണത്തിന് ഒരു സംഘമുണ്ടായിരുന്നു. ആ
 സംഘത്തിലെ പല അംഗങ്ങൾക്കും മരണശിക്ഷയെ
 അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കും
 ഈ പുതിയ സിദ്ധാന്തത്തോടു ചരോക്ഷകായി അനു
 ഭാവം പ്രകടിപ്പിച്ചു.

ക്രിസ്തുമതത്തെ പറ്റിയുള്ള ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുമായി
 താരതമ്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ശ്രമം 'കൺഫഷൻസ്'
 എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണാം. വിവിധ മതഗ്രന്ഥങ്ങളും
 'കൺഫഷൻസ്'യിൽ നിരൂപണവിധേയമായിട്ടുണ്ട്. ക്രിസ്തു
 നബി, ബുദ്ധൻ മുതലായ മതാചാര്യന്മാരുടെ സിദ്ധാന്ത
 ങ്ങളെ ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കി ബഹുമാനപൂർവ്വം അവലോകനം
 ചെയ്തു കാണുന്നു. ഈശ്വരമഹിമയെപ്പറ്റിയും ഈ
 ഗ്രന്ഥത്തിൽ സമഗ്രമായി പ്രവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
 ദൈവമഹിമയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:
 "ദൈവമില്ലാതെ ജീവിതം അസാദ്ധ്യമായി തീരുന്നു.
 ദൈവത്തിനെ അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ജീവിക്കുന്നതാണ്
 ജീവിതം. ജീവിതം തന്നെയാണ് ദൈവം. ദൈവമഹി
 മയിൽ വിശ്വസിച്ചു ജീവിക്കുക; അപ്പോൾ ദൈവത്തി
 നെ അറിയുന്നവനായി ജീവിക്കാം." ജീവിതയാഥാ
 ങ്ക്യങ്ങളിൽ നിന്നുമാണ് അദ്ദേഹം ഈശ്വരരൂപം സങ്ക
 ല്പിച്ചത്. ദൈവം സത്യസ്വരൂപനാണെന്നും സത്യം
 സ്നേഹത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമാണെന്നും ആ പ്രവാചകൻ
 നിവ്വചിച്ചു. മതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ നിർഭയമായി വ്യാഖ്യാ
 നിച്ചിട്ടുള്ള വേദാന്ത ഗ്രന്ഥവും കാണാൻ പ്രയാസമാണ്.
 അന്നത്തെ ക്രൈസ്തവമതാചാര്യന്മാരുടെ മതബോധ

ത്തേയും സങ്കപിതമനോഭാവത്തേയും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അതി കർക്കശമായി അദ്ദേഹം നിരൂപണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേവലം വിരസങ്ങളായ വിഷയങ്ങളെ എത്ര സമഞ്ജസമായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന സംഗതി പ്രകൃത ഗ്രന്ഥം വായിച്ചാൽതന്നെ അറിഞ്ഞുകൂടും. ക്രൈസ്തവമത സഭയുടെ നിശിതമായ ഖഡ്ഗം തന്റെമേൽ പതിക്കുമെന്ന് അറിയാമായിരുന്നിട്ടും ഇത്തരം ഒരു ഗ്രന്ഥരചനയ്ക്ക് അദ്ദേഹം മുതിർന്നത് ആന്തരികമായ പരിവർത്തനത്തിന്റേയും സത്യബോധത്തിന്റേയും സംയുക്തഫലം എന്നു കൊണ്ടാണെന്നുവേണം വിചാരിപ്പാൻ. കലാബോധത്തിലും പ്രതിപാദനരീതിയിലും 'കൺഫഷൻസി' അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇതര കൃതികളെ അതിശയിക്കുന്ന രംഗം സാഹിത്യനിരൂപകന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെടുകാണുന്നു.

'കൺഫഷൻസി'ൽ പ്രകാശിതമായ ആശയങ്ങൾ ക്രൈസ്തവ സഭയിൽ സ്വീകാരയോഗ്യമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഭാര്യയുടെ മനോഭാവം ടോൾസ്റ്റായിയെ നിഷ്പ്രാപപ്പെടുത്തിയില്ല. മനുഷ്യാക്ഷിയുടെ അനുശാസനം അതിലും ഉപരിയായി അദ്ദേഹം പരിഗണിച്ചു.

അല്പായം എട്ട്

മാനസിക പരിവർത്തനം

ടോൾസ്തായിയുടെ കടുംബജീവിതം പുണ്യമായ സുഖപ്രദമായിരുന്നില്ല. സൗന്ദര്യകലാപരങ്ങളും ആദർശ സംബന്ധമായ അഭിപ്രായഭിന്നതകളും ഭാഗ്യവ്യതിയാനത്തിൽ സ്പഷ്ടമായ മുദ്രകൾ പതിച്ചിരുന്നു. സാഹിത്യ സേവയിലും കൃഷിപരിഷ്കരണത്തിലും അദ്ദേഹം നിമഗ്നനായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഭാര്യയുടെ സുഖാനുഭവങ്ങളിൽ പരാജയമുണ്ടായിത്തീർന്നു. തന്നിമിത്തം ചിലപ്പോഴെപ്പോഴും സംശയാസ്പദമായ അഭ്യൂഹങ്ങൾക്കു കൗണ്ടസ് വശംവദയായി. എങ്കിലും അവർക്ക് ഭർത്താവിനോടുള്ള സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളിൽ യാതൊരു കുറവും സംഭവിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്വത്തിലും സിദ്ധികളിലും അവർക്ക് അതിരറ്റ അഭിനന്ദനവും ആദരവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ സാഹിത്യനായകന്റെ ജീവിതരീതിക്കും രസനീരസങ്ങൾക്കും അനുയോജ്യമായ വിധത്തിൽ അവർ ഗൃഹകാര്യങ്ങൾ അനേപിച്ചുവന്നു. ഭർത്താവിന്റെ ശ്രദ്ധ മുഴുവനും തന്നിൽ തന്നെ കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കണമെന്ന് ഭർത്താവിന്റെ അഭിപ്രായമായിരുന്നു. എന്നാൽ യാതൊന്നിലും തന്നെ അസുഖമോ അതുപിടിയോ ആ മുഖമണ്ഡലത്തിൽ നിഴൽ വിശിഖിതമായില്ല; അനുസ്യൂതമായി പ്രസവശ്ലേഷങ്ങളുടെ മർദ്ദനം അവരുടെ ആരോഗ്യത്തെ ഉദ്ധരിച്ചിരുന്നെങ്കിലും മാനസിക ശക്തിക്കു ലവവും ഹാനി സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല.

ടോൾസ്തോയുടെ കടംബജീവിതത്തെപ്പറ്റിയുള്ള പല വിവരങ്ങളും കെരണ്ടസ് ടോൾസ്തോയുടെ ഡയറികൾ നൽകുന്നുണ്ട്. അവർ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു. “എന്റെ ദിനചയ്യക്കുറിപ്പുകൾ മറിച്ച് നോക്കുന്നത് രസാവഹമാണ്. എന്തെല്ലാം വൈരുദ്ധ്യങ്ങളാണ് അവയിലുള്ളത്. ഞാൻ എന്തൊരു ഭാഗ്യവാനായിരുന്നുവെന്നുതന്നെ തോന്നിപ്പോകും. എന്നാൽ എന്തെങ്കിലും ഭാഗ്യവതിയായ ഒരു സ്ത്രീയുണ്ടോ? ഇത്ര സുഖകരവും പ്രേമപൂർണ്ണവുമായ ഒരു ദാമ്പത്യജീവിതം ആർക്കുണ്ടുള്ളത്. ഏകാന്തമായിരുന്നു അവ വായിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന ആനന്ദം നിസ്സിമമെന്നേ പറയേണ്ടൂ. ഭഗവാനേ! ഞങ്ങളുടെ ദാമ്പത്യബന്ധം അഭംഗുരമായിരിക്കണമേ. എപ്പോഴെങ്കിലും ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ കലഹിക്കുമ്പോഴാണ് ഞാൻ ഈ കുറിപ്പുകൾ എഴുതാറുള്ളത്. പക്ഷേ ഈ സങ്കല്പികകലഹങ്ങൾ വെറും അഭിപ്രായഭിന്നതമൂലം ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. കാരോ ദിവസം കഴിയുന്നതോരും എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തോടുള്ള സ്നേഹം വർദ്ധിച്ചു വരുന്നതേയുള്ളൂ.”

ഇതുപോലുള്ള അനേകം പ്രസ്താവനകൾ കെരണ്ടസ്സിന്റെ ഡയറികളിൽ കാണാം. ഡയറി കുറിപ്പുകളിൽ വിവാഹ ജീവിതത്തിലെ ആദ്യഘട്ടം സുഖസമ്പൂർണ്ണമായിരുന്നുവെന്നു കെരണ്ടസ് തന്നെ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. സൗന്ദര്യകലഹങ്ങൾമൂലം നിരുത്സാഹം ബാധിക്കുമ്പോഴാണ് കെരണ്ടസ് സാധാരണ ദിനചയ്യക്കുറിപ്പുകൾ എഴുതാറുള്ളത്. ചിലപ്പോൾ ശോകമയങ്ങളായ പരിഭവനങ്ങളും വിഷാദാത്മകമായ പ്രസ്താവനകളും അവയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുണ്ട്.

മലയാളം കഴിഞ്ഞതോടുകൂടി ടോൾസ്റ്റായിയിൽ കണ്ടു തുടങ്ങിയ മെഴുകുതിരിയായ പരിവർത്തനം കൈയെഴുതിയ സിന്ധു മനോഭാവമുള്ള ഉണ്ടാക്കി. ബഹുമാനം, ധനം, പ്രാപ്തം മുതലായി അവർ ആശിച്ചിരുന്ന ഗുണങ്ങൾ ഭവത്തിന് കാരണമാണെന്നും ആത്മത്വം, സമഭാവം, മനുഷ്യസേവനം എന്നിവയാണ് ഉത്തമഗുണങ്ങളെന്നും അദ്ദേഹം സമർത്ഥിച്ചു. ഈ ബോധം അദ്ദേഹത്തിൽ സ്വഭാവവികാസമായി പരിണമിച്ചിരുന്നതാണ്. ഇപ്പോൾ അതു സ്പഷ്ടമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടെന്നുവരികളും. ഈ മതബോധം കഥാനായകനിൽ ബാഹ്യമായ വലിയ മാറ്റം വരുത്തിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളിൽ ഈ നവീനാഭിരുചി വിശദപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

ജീവിത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളേയും സുഖഭോഗങ്ങളേയും ലക്ഷ്യമാക്കി സ്വപ്നം കാണുകയും ചെയ്ത പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാനസിക നൈതന്യം ഇപ്പോൾ തികച്ചും അപ്രതീക്ഷിതമായി വേറൊരു പ്രവാഹഗതിയിൽപ്പെട്ടുപോയി. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ അഭികാമ്യമായ ഒരു തീരത്തിൽ ആ നൈതന്യം എത്തിച്ചേർന്നു. ക്രൈസ്തവത്വം മുൻപു രചിച്ചിട്ടുള്ള സകല ഗ്രന്ഥങ്ങളും ജീവിതരീതികളെ സൂക്ഷ്മമായി അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രഗത്ഭതയെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു. എന്നാൽ അതിനുശേഷം ജന്മമെടുത്ത കൃതികളിൽ ജീവിതോദ്ദേശ്യത്തെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നതായിട്ടും സുഖം നാശകാരണമാണെന്നു സമർത്ഥിക്കുന്നതായിട്ടും നമുക്കു കാണാം. ആദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ടോൾസ്റ്റായിയെ

തന്നെ നമുക്ക് ഏതെങ്കിലും ഒരു കഥാപാത്രത്തിൽ ദർശിക്കുവാൻ കഴിയും. പൂർവ്വകൃതികൾ ആത്മകഥാംശങ്ങളുടെ കലവറയാണ്. എന്നാൽ ഭൗതികജീവിതത്തെ നയിക്കുന്ന സൂക്ഷ്മശക്തികളെപ്പറ്റിയുള്ള അന്വേഷണങ്ങളും തൽഫലമായി അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തിയ തത്വങ്ങളും അനന്തരകൃതികളിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയങ്ങളാണ്. നഭാപാശോൽബോധകങ്ങളായ ഗുണപാഠങ്ങൾ കൊണ്ട് അവ അഭിരാമമാണ്. സ്വാഭാവങ്ങളെ അനുവാചകർക്കും അനുഭവപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള വൈഭവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാ കൃതികളിലും കാണാൻ കഴിയും.

മാനസികപരിവർത്തനത്തിനു ചില പ്രേരകശക്തികളും ഉണ്ടായിരുന്നു. 1878-ൽ ഒരു സ്റ്റേഫിതൻ ടോറസ്സായിക്കു യേശുവിന്റെ ജീവിതകഥകൾ എന്ന ഗ്രന്ഥം സമ്മാനിച്ചു. അദ്ദേഹം അതു സന്ദിഷ്ടം വായിച്ചു പഠിച്ചു. യേശുവിന്റെ സുവിശേഷകഥകളിൽ അദ്ദേഹം സത്യാം ദർശിച്ചു. എന്നാൽ ആ സത്യാചരിത്രം മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു യേശുവിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിലെ അസംഭാവിക വിവരണങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തണമെന്നു ടോറസ്സായിക്കു തോന്നി. അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറയുന്നു:

“ഒരു ചെടിയെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് അതു വളർന്ന മണ്ണിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളെപ്പറ്റി പഠിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ട്. എന്നാൽ സെറനൂളും, സത്യാം, നന്മ എന്നിവയുടെ ഗുണങ്ങൾ അറിയുന്നതിനു യാതൊരു പശ്ചാത്തലവിവരണവും ഉപയോഗപ്രദമല്ല. അനശ്വരമായ ഒരു തത്വപ്രവാഹത്തിൽ ആവശ്യമില്ലാതെ കൂടി

കിടന്ന മണൽ ഒലിച്ചുപോയിട്ടു നിത്യസത്യമായ സപ്തർഷി മാത്രം ശേഷിക്കുന്നു."

യേശുവിന്റെ വ്യക്തിമാഹാത്മ്യം ടോൾസ്തായി സമ്മതിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ആ പുണ്യപുരുഷന്റെ ചരിത്രത്തോടു സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ചില അവാസ്തവ കഥകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ യുക്തിക്കു സ്വീകാര്യമായാണെന്നായില്ല.

ടോൾസ്തായിയിൽ പെട്ടെന്നു വന്നപ്പോൾ മാറ്റം തന്നെ വേറെയും കാരണമുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ഭാഷാഭിമാനിയും സോഷ്യലിസ്റ്റ് പ്രവർത്തകനുമായിരുന്ന വി. എ. അലക്സീവ് ഇക്കാലത്തു ടോൾസ്തായിയുടെ സ്നേഹിതനായിത്തീർന്നു. അലക്സീവിനെ ടോൾസ്തായിയുടെ കുട്ടികളുടെ അദ്ധ്യാപകനായി അധികതാമസമൊക്കെ നിയമിച്ചു. അദ്ധ്യാപകന്റെ സൗകര്യത്തെ പരസ്കരിച്ച യാസനയാ പാളിയായതിലേ ഒരു ഉപഗ്രഹം അദ്ദേഹത്തിനു ടോൾസ്തായി ഒഴിച്ചുകൊടുത്തു. അലക്സീവ് അവിടെ താമസവുമായി. അലക്സീവ് ഒരു മതവിശ്വാസിയും ചിന്തകനുമായിരുന്നു. ക്രിസ്തുമത തത്വങ്ങളെപ്പറ്റിയും വേദഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റിയും അവർ തമ്മിൽ നിരന്തരം ചർച്ചകൾ നടന്നു. മനോഹരമായ ഒരു സായാഹ്നത്തിൽ അവർ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അസ്തമനസൂര്യന്റെ കിരണങ്ങൾ ജനാലവഴി ഉള്ളിൽ പ്രവേശിച്ചു പ്രകാശമാനമാക്കി. പള്ളിയിൽ പോകുന്നതിനും പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിനും ആ സംഭാഷണമുണ്ടായ അലക്സീവ് ടോൾസ്തായിയെ നിർബ്ബ

സ്ഥിച്ച്. ഈ നിർബന്ധത്തിന് അസ്സമനസ്സുതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടു ടോൾസ്റ്റായി നൽകിയ മറുപടി ശ്രദ്ധേയമാണ്. അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു. “അസ്സമനസ്സുതന്നെ വലയം ചെയ്യുന്ന ആ പ്രഭാവപൂർവ്വ നിങ്ങൾ കാണുന്നില്ലേ. അതിൽ റോസ്കോയ്ക്ക് പ്രതിബിംബമേ കാണുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ആ പ്രഭാവപരതതിനും എത്രയും വിദൂരമായിട്ടാണ് മഹത്തായ സൂര്യബിംബം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. സൂക്ഷ്മമായ ആ മണ്ഡലത്തിൽ നിന്നാണല്ലോ ഈ പ്രഭാവം ഉത്ഭവിക്കുന്നത്. ജനങ്ങൾ മനത്തിലും ഇപ്രകാരമുള്ള പ്രഭാവം മാത്രമേ കാണുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ഞാൻ അതിനപ്പുറത്ത് ആ പ്രകാശത്തിന്റെ ഉത്ഭവസ്ഥാനം കാണുന്നുണ്ട്; ഇല്ലെങ്കിലും അതിന്റെ ശക്തി അറിയുന്നുണ്ട്. നാം രണ്ടുപേരും സൂര്യനെ കാണുന്നു. നിങ്ങൾ ആ ബിംബത്തെ വലയം ചെയ്തിരിക്കുന്ന പ്രകാശത്തെ കാണുമ്പോൾ ഞാൻ അതിനപ്പുറത്തുള്ള യഥാർത്ഥബിംബത്തെ ഒഴികുന്നു. ഇതാണ് നാം തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം.”

അലക്സാണ്ടർ സിറുവായുള്ള നിരന്തരസഹവാസം ടോൾസ്റ്റായിയെ മതപരമായ ഉപരിചിന്തകൾക്കു പ്രേരിപ്പിച്ചു. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മനസിനടിമയിലുള്ള ഇളക്കിത്തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥനയിലും ഉപവസംചരണത്തിലും ശ്രദ്ധാലുവായിത്തീർന്നു. ചിലപ്പോൾ അന്നു രോഗശ്ലേഷാലും പരിഗണിക്കാതെ അദ്ദേഹം ഉപവാസം അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ നിർബന്ധബലം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. ഈ നിഷ്ഠ കടുംബത്തിലെ മറ്റു അംഗങ്ങളിലും വ്യാപി

ച്ച. കൗണ്ടിസ്സം, കട്ടികളും ഭൂതജനങ്ങൾപോലും വ്രതങ്ങൾ ആചരിച്ചു തുടങ്ങി.

1880-ൽ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ സ്നേഹിതനും സാഹിത്യകാരനുമായ 'ടർഗ്ഗനവ്' പാരിസിയിൽ നിന്നും റഷ്യയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു വന്നു. റഷ്യയിലെ പ്രശസ്ത സാഹിത്യകാരനായ പുഷ്കിന്റെ എൺപതാം ജന്മദിനാഘോഷങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിനാണു അന്നു ടർഗ്ഗനവ് വന്നു ചേർന്നത്. പ്രസ്തുത ഔഘോഷങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കുന്നതിന്നു ടോൾസ്റ്റായിയേയും ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ ഔഘോഷങ്ങളിലും ആഡംബരങ്ങളിലും പങ്കെടുക്കുന്നതിൽ ടോൾസ്റ്റായി വിമുഖനായിരുന്നു. തന്നിരിക്കത്തക്ക അദ്ദേഹം ആ ക്ഷണം നിരസിക്കുകയാണുണ്ടായത്. സ്വഭാവ വൈചരിത്രമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ടർഗ്ഗനവിനു ടോൾസ്റ്റായിയുടെ സിദ്ധികളിലും കലാകാവ്യഭാവത്തിലും നിസ്സീമമായ ബഹുമാനം ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ വാസനാഭാസരമായ ആ സമസ്ഥതിദാസൻ ദർശനവും ശുഷ്കവുമായ മതത്തലങ്ങളിലും മതഗ്രന്ഥങ്ങളിലും വിവരിക്കുന്നതു കണ്ടു ടർഗ്ഗനവ് സങ്കുഷ്പിച്ച്. ഈ വസ്തുത ടർഗ്ഗനവിന്റെ ഒരു കത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറയുന്നു; "സമകാലിക യൂറോപ്യൻ സാഹിത്യത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായിയെ അതിശയിക്കാൻ അരുമില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പനാഭാവഭാവം അനന്യസാധാരണവു; അതുതാവഹവുമാകുന്നു. ടോൾസ്റ്റായി ഒരു മികച്ച കലാകാരനാണ്. പ്രതിപാദ്യ വസ്തു എന്തായിരുന്നാലും ആ കലാമർമ്മത്തെന്റെ തൂലികയിൽ അത് മനോഹരമായി പരിണമിക്കുന്നു. മൃഗങ്ങളുടെ സ്വഭാവവണ്ണനക

ഭിന്ദ്യപോലും ആ കലാരസികത പ്രകടമായി കാണാം. പക്ഷേ ആ കലാകാരൻ ഇതാ വേറൊരു ചിന്താസരണിയിൽ ആകട്ടെ ആമഗ്നനായിരിക്കുന്നു. മതഗ്രന്ഥങ്ങളിലും സുവിശേഷങ്ങളിലും അദ്ദേഹം വിഹരിക്കുന്ന തലമുറയകുമായി അദ്ദേഹം അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതിക്കൊണ്ടു.... ടോൾസ്റ്റായിയെക്കൊണ്ട് സാഹിത്യത്തിന് ഇനി പ്രയോജനമില്ലാതെ ആയേക്കും." ടർഗനവിന്റെ ആത്മാർത്ഥമായ അഭിപ്രായം എത്ര ശക്തിമത്തായി പ്രകടിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

മതഗ്രന്ഥങ്ങളെ ചോദ്യം ചെയ്യുന്ന യാതൊരു സാഹിത്യവും അക്കാലത്ത് അധികൃതർ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന് അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഭാവിതലമുറയ്ക്കു എപ്പോഴെങ്കിലും ഉപയോഗപ്രദമാകുമെന്നുള്ള ആത്മാർത്ഥമായ വിചാരമല്ലാതെ ധനലാഭമോ മറ്റു പ്രശസ്തിയോ ടോൾസ്റ്റായി ആഗ്രഹിച്ചില്ല. മതവിശ്വാസങ്ങളെ ക്രോഡീകരിച്ച് "A Criticism of Dogmatic Theology, Union and Translation of the Four Gospels, മുതലായ കൃതികൾ ഇക്കാലത്ത് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മതസംബന്ധമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാരായണം ചെയ്യുന്നതിലും രചിക്കുന്നതിലും ടോൾസ്റ്റായി വ്യാപൃതനായിരുന്നെങ്കിലും സമീപവാസികളായ കൃഷിമേഖലയ്ക്ക് അദ്ദേഹം ഒരു ബന്ധുവും ഉപദേശാഭ്യുദയമായി വർത്തിച്ചുവന്നു. അവരുടെ സങ്കടങ്ങൾക്കു പരിഹാരമുണ്ടാക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം ബദ്ധപരികരനായിരുന്നു.

യാസ്നയ്ക്ക പാളിയാനാ ഇപ്പോൾ ബാലികാബാലന്മാരുടെ ലീലാകോലാഹലങ്ങൾക്കൊണ്ടു മുഖരിതമായി.

കേശബസാഹു കട്ടികളുടെ മാതാവായിത്തീർന്നിരുന്നു. സ്ഥിതിഭേദമന്യ സകലർക്കും അഭയകേന്ദ്രമായിരുന്ന ആ പ്രഭുവനത്തിൽ സന്ദർശകരായും ധാരാളമാളുകൾ വന്നുചേർന്നു. വിദൂരദേശങ്ങളിൽനിന്നു പോലും ട്രാൾസ്റ്റാ യിയെ ദർശിക്കുവാൻ ആരാധകസംഘം യാസാന്നയായി ലേയ്ക്കു പ്രവഹിച്ചു. എന്നാൽ ലഭ്യകീമയിമയിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന സന്ദർശകരായി ലഭിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വൈമുഖ്യമാണെന്നായിരുന്നു. പ്രശസ്തരായ പലരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചയം കരംകിട്ടി. പക്ഷേ വിശുദ്ധനായ ആ കലാകാരൻ ഉപചാരപൂർവ്വം അങ്ങനെയുള്ള സന്ദർശങ്ങളെ തിരസ്കരിക്കുകയാണു ചെയ്തത്.

അദ്ധ്യായം ഒൻപതു

മതപഠനം.

മതപഠനത്തിൽ ആദ്യമായി ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞതു ബൈബിളിലും ക്രിസ്തുമത തത്വങ്ങളിലും ശ്രദ്ധമൂലമായിരുന്നു. അവാസ്തവവസ്തുതകളേയും അസത്യങ്ങളേയും വേർതിരിച്ചു പരമാർത്ഥം ഗ്രഹിക്കുന്നതിലായിരുന്നു. ജീവിതവിജയത്തിനു മാർഗ്ഗദർശകമായിട്ടുള്ള തത്വങ്ങൾ അന്ധവിശ്വാസജഡിലമായ മതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും വ്യാഖ്യാനിച്ചു എടുക്കുന്നത് അത്ര സുകരമായിരുന്നില്ല. നൈസർഗ്ഗികമായ കലാവാസന മത തത്വങ്ങളെ സമൂഹമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തെ ശക്തനാക്കി. കൂടാതെ സത്യാന്വേഷണത്തിലും പ്രതിപാദനരീതിയിലും അദ്ദേഹം നിർഭയനായിരുന്നു. നിരന്തരമായ പഠനത്തിനുശേഷം ക്രിസ്തുമതകഥകൾ മിക്കവയും നിരവ്കങ്ങളും അസത്യങ്ങളുമാണെന്നുള്ള അനുമാനത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായി എത്തിച്ചേർന്നു. സാമാന്യ യുക്തിക്കുപോലും അവ സ്വീകാര്യയോഗ്യമായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നിയില്ല. സ്വതന്ത്രമായ അഭിപ്രായ പ്രകടനത്തിൽ മതസഭയുടെ കഠിനമായ കോപത്തിനു പാത്രമാകുമെന്നു ടോൾസ്റ്റായിക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. ഏകിലും മതപരിഷ്കരണത്തിൽ ധീരമായ ഒരു നില തന്നെ അദ്ദേഹം അവലംബിച്ചു.

ക്രിസ്തുമത തത്വങ്ങൾക്കും അക്കാലത്തു് പള്ളിയിൽ നിലവിലിരുന്ന അനുഷ്ഠാനപദ്ധതികൾക്കും തമ്മിൽ മെഴുകിയൊരു വൈരുദ്ധ്യം ഉണ്ടായിരുന്നതായി ടോൾസ്റ്റായി കണ്ടുപിടിച്ചു. തന്മൂലം അദ്ദേഹം പരസ്യമായി മതസഭയെ അപലപിക്കാൻ മുതിർന്നു. സാമാന്യതത്വങ്ങൾക്കു യോജിക്കാത്ത മതസിദ്ധാന്തങ്ങൾ അവ ഹേളനാർഹമാണെന്നു ടോൾസ്റ്റായി വിധിച്ചു. എന്നാൽ ക്രിസ്തുവിനെപ്പറ്റിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ പ്രവചനങ്ങളെപ്പറ്റിയും ടോൾസ്റ്റായിക്കു ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്നു. ക്രിസ്തുമതതത്വങ്ങളെ അധികരിച്ചു് അദ്ദേഹം ഇക്കാലത്തു് ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അവയിൽ ക്രിസ്തുമതതത്വങ്ങൾക്കു ചില പുതിയ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ അദ്ദേഹം നൽകി കാണുന്നു. സാധാരണ ജീവിതത്തിനു് അനുയോജ്യമായ പദ്ധതികൾ ക്രിസ്തുവിന്റെ പ്രവചനങ്ങളിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതായി ടോൾസ്റ്റായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾമൂലം നമുക്കു് അനുഭവഗോചരമാക്കിത്തീർക്കുന്നുണ്ടു്. മതതത്വങ്ങളുടെ പ്രായോഗികവശങ്ങളേയും തുണദോഷങ്ങളേയും ശരിക്കു മനസ്സിലാക്കി ജീവിതത്തിൽ അവയെ എങ്ങനെ പ്രയോഗിക്കുമാക്കാമെന്നു് അദ്ദേഹം നമുക്കു മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്നു. ദൈവമഹിമയെപ്പറ്റി ടോൾസ്റ്റായി കീർത്തിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ നമ്മുടെ യുക്തിയേയും മനസ്സാക്ഷിയേയും നയിക്കുന്ന അദൃശ്യമായ ഒരു ശക്തി ഉണ്ടെന്നും ആ ശക്തിക്കു നാം കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം സമർത്ഥിക്കുന്നു.

ബൈബിളിനെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുമ്പോൾ ലോകത്തിലെ ഇതര മതഗ്രന്ഥങ്ങളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യ

ന്നതായി ട്രോൾസ്റ്റായിയുടെ ഉപന്യാസങ്ങളിൽ കാണാം. Gospels (സുവിശേഷങ്ങൾ) പരിശുദ്ധമായ വേദപ്രമാണമായി അദ്ദേഹം കരുതി വന്നു. നാലുസുവിശേഷ കഥകൾ സ്വന്തം വ്യാഖ്യാനത്തോടുകൂടി ട്രോൾസ്റ്റായി പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു. അന്യവിശ്വാസത്തിൽനിന്നും അകന്ന സാമാന്യജീവിതാനുഭവങ്ങളുമായി മതവിശ്വാസത്തെ സംയോജിപ്പിച്ച ഒരു നവീനരൂപം നൽകുന്നതിലാണ് ട്രോൾസ്റ്റായിയുടെ കലാവൈഭവം പ്രകടമായിരിക്കുന്നത്. അഹിംസയിലുള്ള അടിയുറച്ച വിശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതു മതപരമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും കാണാം. വ്യവസ്ഥാപിത ഗവണ്മെന്റിലും മനുഷ്യനിർമ്മിതമായ നിയമത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന് ക്രമാതീതമായ വെറുപ്പുണ്ടായിരുന്നു. പ്രകൃതിനിയമങ്ങളെ കവിഞ്ഞു മനുഷ്യൻ അനുസരിക്കേണ്ടതായി നിയമങ്ങളില്ലെന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു പോന്നു. കേവലം അന്ധമായി ദൈവമഹിമയെ വിശ്വസിക്കാതെ ബുദ്ധിപൂർവ്വം മതസിദ്ധാന്തങ്ങളിലുള്ള തത്വങ്ങളെ ത്യാജ്യഗ്രാഹ്യവിവേചനം ചെയ്യുന്നതിന് ട്രോൾസ്റ്റായിയുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കുപോലും പ്രചോദനം നൽകി. മതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ ആവിഷ്കരിച്ചു കേണ്ടുള്ള "What I Believe" എന്ന ഗ്രന്ഥം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നൂതന വിശ്വാസങ്ങളെ വിശദീകരിക്കുന്നുണ്ട്.

1881 മാർച്ചുമാസം 1-ാം തീയതി റഷ്യാ ചരിത്രത്തിലെ ശ്രദ്ധേയമായ ഒരു ദിവസമാണ്. അന്ന് റഷ്യാ ചക്രവർത്തിയായ അലക്സാണ്ടർ രണ്ടാമനെ ഒരു വിപ്ലവ

വസംഘം വധിച്ചു. ഈ വാത്ത് ടോൾസ്റ്റായിയെ പരി
 തപിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ അതിലുമേറെ വിഷമം ചേർത്തതു
 കുറവാളികളെ വധശിക്ഷയ്ക്കു വിധിക്കുമെന്നുള്ള സംഗ
 തിയായിരുന്നു. ഈ വസ്തുതയെപ്പറ്റിയുള്ള വിചാരം
 വർദ്ധിച്ചപ്പോൾ പരേതന്റെ പിൻഗാമിയായ അലക്
 സാണ്ടർ മൂന്നാമൻ ഒരു തുറന്ന കത്തെഴുതുവാൻ ടോൾ
 സ്റ്റായി മുതിർന്നു. ക്രിസ്തുമതധർമ്മമനുസരിച്ച ശത്രുവിനെ
 സ്നേഹിക്കണമെന്നും കുറവാളികൾക്കു മാപ്പു നൽകണ
 മെന്നും ചക്രവർത്തിക്കുള്ള കത്തിൽ ടോൾസ്റ്റായി താഴ്മ
 യായി അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ദീർഘവും മനോഹരവുമായ ഈ
 കത്ത് ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ വിശദ
 മായി പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. വ്യവസ്ഥാപിതഭരണ
 ത്തോടുള്ള എതിർപ്പും ദൈവനീതിയിലുള്ള അചഞ്ച
 ലമായ വിശ്വാസവും ആ കത്തിൽ സ്പഷ്ടമായി കാണാം.
 ടോൾസ്റ്റായിയുടെ പ്രഭുസ്ഥാനമഹിമ ആ എഴുത്തിനെ
 ഉല്ലിഷ്ടസ്ഥാനത്ത് എത്തിച്ചുകൊടുത്തു. എന്നാൽ ആ
 സാഹിത്യനായകന്റെ നിർദ്ദേശം ചക്രവർത്തി സ്വീകരി
 ച്ചില്ല. അധികദിവസം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു കുറവാ
 ളികളെ തൂക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സഭേവം കഥാപുരുഷ
 നെ എത്രമാത്രം വേദനിപ്പിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞറിയിക്ക
 വാൻ പ്രയാസം.

മതപഠനം തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾതന്നെ സാധു
 ജനങ്ങളുടെ സാമ്പത്തികോന്നമനത്തിലും ടോൾസ്റ്റായി
 യുടെ ഗാഢമായ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞു. മാസ്കോ പട്ടണ
 ത്തിലെ ദരിദ്രനായ ഒരു നാരുടെ സ്ഥിതി അദ്ദേഹത്തിനു
 വേദന ഉണ്ടാക്കി. ദൈവികനിയമങ്ങളെ ശരിക്കു പാലി

പ്ലാൻ ഭാരിദ്രാതെ ജാമലുത്തിൽനിന്നും നിർമ്മാജനം
 ചെയ്യാമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ഈ സമയം
 മാസ്കോയിലെ സെൻസസ് കോലമായിരുന്നു, 'What
 then must we do' എന്ന ഗ്രന്ഥം സെൻസസ് അധി
 കാരികളുടെ ശ്രദ്ധയ്ക്കായിക്കൊണ്ടു് ട്രൈസ്റ്റോയി എഴുതി.
 ഭാരിദ്രാത്തിന്റെ കഠിന യാത്നകൾ സഹോദരങ്ങളും
 അനുഭവിക്കുന്നതു കണ്ടുകൊണ്ടു് ധനാധിപന്മാർ സുഖലോ
 ലുപരായി ജീവിക്കുന്ന ഭൃഷിച്ച സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതിയെ
 അദ്ദേഹം കഠിനമായി എതിർത്തു. ആത്മകഥാശേഖരം
 കൊണ്ടു സരഭിലരായ ആ സാഹിത്യതല്പരർ ടോൾസ്തോയി
 വിശ്വസാഹിത്യത്തിനു സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വിശിഷ്ടോ
 പഹാരമാണു്.

സെൻസസ് എടുക്കുന്നതിനു നിയോഗിച്ചിരുന്നതു
 അധികവും വിദ്വാന്മാരികളായായിരുന്നു. അശുഭത്തിൽ
 ട്രൈസ്റ്റോയിയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തെയും
 സെൻസസ് ജോലികൾക്കു നിയമിച്ചു. ഭാരിദ്രസങ്കേത
 മായ ഒരു ഭാഗമാണു് അദ്ദേഹത്തിനു ജോലിസ്ഥലമായി
 ലഭിച്ചതു്. ഭാരിദ്രാത്തിന്റെ കർക്കശമായ പിഡ ജന
 സമുദായത്തിൽ വരുത്തിക്കൂട്ടിയ നാരകീയാനുഭവങ്ങളെ
 അടുത്തു കണ്ടുപഠിക്കുന്നതിന്നും അതിനുള്ള നിവാരണ
 മാർഗ്ഗങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുന്നതിന്നും അദ്ദേഹത്തിനു്
 ഇപ്പോൾ സന്ദർഭം ലഭിച്ചു. ഭാരോ ഭാരിദ്രനേടും ഭാരി
 ദ്രികാരണം അദ്ദേഹം അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞു. ജീവിത
 സായഹ്നാത്താടത്തിരുന്ന ആ പ്രളവിനു വിട്ടുകൊ
 നേടും കയറി ഇറങ്ങുന്നതിലും മറ്റും യാതൊരു ശാരി
 റിക ക്ലേശവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

സെൻസസ് ജോലികൾക്കിടയിൽ വേറൊരു അൻ
ഭവവും ടോൾസ്റ്റായിക്കു ഉണ്ടായി. ദാരിദ്ര്യം നിമിത്തം
വേശ്യാവൃത്തി അവലംബിച്ചിരുന്ന അനേകം സ്ത്രീകളെ
അദ്ദേഹം കണ്ടുമുട്ടി. ആ സാധു സ്ത്രീകളെ കണ്ഠിതവൃത്തി
കളിൽനിന്നും മോചിപ്പിച്ച് സന്മാർഗ്ഗചാരികളാക്കണ
മെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു തീവ്രമായ ആശ ഉണ്ടായി. സമു
ദായ ഗാത്രത്തിൽ പറ്റി കൂടിയിരുന്ന ഈ രോഗത്തെ
നിവാരണം ചെയ്യുന്നതിന് ഉപയുക്തമായ ഒരഷധാനേപ
ഷണത്തിൽ ആ വൃദ്ധഭിഷഗ്വരന്റെ മാനസികമണ്ഡലം
പ്രവർത്തിച്ചു തുടങ്ങി. ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാജ്ജനം വേശ്യാവൃ
ത്തിക്കും ഉപശമം നൽകുമെന്ന് അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു.
സാധുജനങ്ങളെ കഴിയുന്നിടത്തോളം ധനം കെട്ടുതു
സഹായിക്കാമെന്ന് ടോൾസ്റ്റായി തീർച്ചയാക്കി. എന്നാൽ
അത് ആപത്താണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് അവസാനം
മനസ്സിലായി. ആവശ്യക്കാരുടെ സംഖ്യ നൽകേണ്ടതിന്
വർദ്ധിച്ചുവന്നു. സ്വല്പ സഹായം ചെയ്തുകൊണ്ടു ദാരി
ദ്ര്യത്തിനു ശമനമൊഴിച്ചുതാനും. പ്രത്യുത ആ സഹായം
കൊണ്ട് അവരെ ഓഴിപ്പിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത് എന്ന്
ഒടുവിൽ ബോദ്ധ്യവുമായി. പരോപകാരപ്രദമായ ഈ
ധനസഹായം അദ്ദേഹം മതിയാക്കി. ഒരുദാഹ്വനവും
പിൻവലിച്ചെങ്കിലും ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാജ്ജനത്തിനുവേണ്ടി
യുള്ള ശ്രമങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തരംഗം വ്യാപ
രിച്ചു വന്നു. ലളിതവും അനാഡംബരവുമായ ജീവിതവും
സ്വാശ്രയശീലവുമായ ദാരിദ്ര്യനിർമ്മാജ്ജനത്തിനു ടോൾ
സ്റ്റായി നൽകുന്ന ഉപദേശം ധനികരിൽനിന്നും
അലസത അകലുവാൻ ദാരിദ്ര്യത്തിനു ശാന്തിയുണ്ടാക
ണം അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചു.

മതപഠനത്തിലും സമ്പത്തികോന്നതയിലും ഒത്ത ശ്രദ്ധനായ കഥാനായകൻ കടുംബകാര്യങ്ങളിലുള്ള അന്വേഷണം കുറഞ്ഞു തുടങ്ങി കൃഷികളിലും മറ്റും സ്വാഭാവികമായുണ്ടായിരുന്ന പ്രതിപത്തി അസ്തമിച്ചു. അന്വേഷണക്കുറവുമൂലം വസ്തുക്കളിൽനിന്നും ആദായം കുറഞ്ഞു. തന്നിമിത്തം ധാരാളമായി ചിലവു ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന ആ കടുംബം ധനലോപത്തിന്റെ സ്വഭാവം ആറിഞ്ഞു തുടങ്ങി. കൂടാതെ നവീനങ്ങളായ ആദർശങ്ങളിലും മതതത്വങ്ങളിലുമുള്ള വിശ്വാസം ടോർസ്റ്റായിക്ക് പല സ്നേഹിതന്മാരേയും നഷ്ടപ്പെടുത്തി. ബഹുപരമ്പരാഗതമായ വിശ്വാസങ്ങളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്ന ടോർസ്റ്റായിയുടെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്തേവാസികൾക്കുപോലും സ്വീകാര്യമായിരുന്നില്ല.

ഭർത്താവിൽ തുർച്ചയായി വന്നുകൊണ്ടിരുന്ന മാനസികപരിവർത്തനങ്ങൾ കൗണ്ടസിനെ വ്യാകുലപ്പെടുത്തി. അധികനേരവും ചിന്തയിലും രചനയിലും വ്യാപൃതനായിരുന്ന അദ്ദേഹം തന്നോടു സ്നേഹമില്ലാതെ വർത്തിക്കുന്നു എന്നുപോലും കൗണ്ടസ് ശങ്കിച്ചു. അന്തേസമയം ദാരിദ്ര്യതാപകലരായ ലക്ഷോപലക്ഷം ജനങ്ങളെ ഉദ്ധരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗാപായ ചിന്തയിൽ മഗ്നനായി അയ്യോരാത്രം ആ ഗൃഹാധിപൻ കഴിച്ചുകൂട്ടി. കടുംബക്ഷേമം അന്വേഷണം കഴിഞ്ഞിട്ട് ജനക്ഷേമകാരങ്ങളായ പ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെടണമെന്നു കൗണ്ടസ് ശഠിച്ചു. എന്നാൽ പ്രാഥമ്യം മനുഷ്യസേവനത്തിനുണന്നു ടോർസ്റ്റായി സിദ്ധാന്തിച്ചു. ഇങ്ങനെ ഭർത്താവും ഭാര്യയും തമ്മിൽ അഭിപ്രായഭിന്നതകൾ ഉണ്ടായി. സമാധാനം

നവം സത്രൂപ്പിയും കളിയാടിയിരുന്ന യാസന്തര പാളിയനും ഇപ്പോൾ അസത്രൂപ്പിയുടേയും വാദപ്രതിവാദങ്ങളുടേയും ക്രാന്തരങ്ങായി പരിണമിച്ചു.

പ്രദീപ്തമാനമഹിമ ഒരു രാരമായി ടോൾസ്ടോറോയിക്കു തോന്നി. അദ്ദേഹത്തിനു കൃഷി വലജീവിതമാണ് അഭികാമ്യമായി അനുഭവപ്പെട്ടത്. കൃഷി വലന്മാരുമായി ഇടകലരുന്നതിലും അവരുടെ കഷ്ടതകളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിലും അദ്ദേഹത്തിനു നിസ്സിമമായ ആനന്ദമുണ്ടായിരുന്നു. കാൽനടയായി യാത്ര ചെയ്യുന്നതിനും ടോൾസ്ടോറായി നിശ്ചയിച്ചു. നിശ്ചയങ്ങൾ ഉടൻ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്താൻ അദ്ദേഹം മടിച്ചില്ല. വിദ്യാഭ്യാസങ്ങളിലെക്കുപോലും കാൽനടയായി ആ വൃദ്ധൻ സഞ്ചരിച്ചിട്ടുണ്ടായി.

ഇക്കാലത്തു കട്ടികളുടെ ആവശ്യത്തിലേയ്ക്ക് അനേകം ചെറുകഥകൾ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ചെറുകഥകൾ മാരകം മതി ടോൾസ്ടോറായിയുടെ പ്രശസ്തിയെ നിലനിർത്തുവാൻ. പ്രതിപാദനരീതിയിലും സത്യപ്രകാശനത്തിലും ഈ കഥകൾ ഉത്തമ സാഹിത്യതല്പരങ്ങളായി പ്രശോഭിക്കുന്നു. ചെറുകഥാസമാഹാരം '23 ചെറുകഥകൾ' എന്ന പേരിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

അദ്ധ്യായം പത്തു്

ആത്മപരിത്യാഗം.

ശൈത്യകാലവാസത്തിന്നു യാസ്താ പാളിയന്നു ഏറ്റുമാനായി തിന്നു. തന്നിമിത്തം ടോൾസ്തായി കുടുംബ സാഹിത്യം മാസ്കോയിലേക്കു മാറി. മാസ്കോയിൽ മനോഹരമായ ഒരു ഗൃഹം അദ്ദേഹം വിലയ്ക്കു വാങ്ങി. തണുപ്പു കാലം മുഴുവനും മാസ്കോയിൽതന്നെ താമസിച്ചു. കുട്ടികളുടെ ദുസ്സരകൃത്യത്തെ പരസ്കരിച്ചും മുത്തമകൾ വിവാഹ പ്രാപ്തത്തോടടുത്തിരുന്നതുകൊണ്ടും മാസ്കോയിലേക്കു മാറുന്നതിന്നു കെരണസിങ്ക് പ്രേരണയും ഉണ്ടായിരുന്നു. നഗർജീവിതത്തിൽ സ്വാഭാവികമായി ആ സാഹിത്യ നായകനു വിരമതയാണുണ്ടായിരുന്നതു്. സുഖലോലുപമായ ജീവിതം അദ്ദേഹം വെറുത്തിരുന്നു. നഗരമേഖലത്തിലും ഏറ്റവും ലളിതമായ ജീവിതരീതിതന്നെ അദ്ദേഹം അവലംബിച്ചു. മാസ്കോയിലെ ജീവിതം ടോൾസ്തായിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സംഭവബഹുലമായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിചിതചക്രം പരിമിതമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു വിശുദ്ധാവസരങ്ങൾ ധാരാളം ലഭിച്ചു. ഈ സാവകാശലബ്ധിയിൽ അദ്ദേഹം ഹിബ്രു ഭാഷ അഭ്യസിച്ചു തുടങ്ങി. സ്തുതിഗ്രന്ഥങ്ങൾ പോലും വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കത്തക്കവണ്ണം ആ ഭാഷയിൽ അദ്ദേഹം അവഗാഹമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചു.

മാസ്കോയിലെ താമസത്തിനിടയിൽ പ്രശസ്ത ചിത്രകാരനായ 'ഗേ'യുമായി കഥാപുരുഷൻ പരിചയത്തിലേർപ്പെട്ടു. 'ഗേ' അനുഗ്രഹിതനായ ഒരു കലാകാരനായിരുന്നു. ടോൾസ്റ്റോയുടെ മഹത്വം 'ഗേ' മനസ്സിലാക്കി. സൗന്ദര്യരസാധകമായ ആ കലാകാരന്മാർ ആത്മസ്തോമിതരായിതിന്നു. രണ്ടുപേരുടേയും ചിന്താശക്തിക്കു ഐക്യരൂപം ഉണ്ടായിരുന്നു. തന്നിമിത്തം അവരുടെ സുഹൃത്ത്ബന്ധം ദൃഢതരമായി. ടോൾസ്റ്റോയുടെ കഥാഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഗേയുടെ ചിത്രങ്ങളോടുകൂടി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുതുടങ്ങി. ടോൾസ്റ്റോയുടെ മഹാനായ ഭാഗ്യമായി ഗേ ബഹുമാനിച്ചുവന്നു. അവരുടെ പരിചയബന്ധം ദീർഘകാലം നിലനിന്നു.

വേനൽക്കാല വാസത്തിനു നഗരം സുഖപ്രദമായിരുന്നില്ല. രമണീയമായ യാസ്നയാ പാളിയെന്നായിരുന്ന ഗ്രാമഭംഗി ടോൾസ്റ്റോയുടെ അഭ്യോദ്യാർജ്ജിച്ചു. മാസ്കോയിൽനിന്നും നൂറ്റാറു മൈൽ അദ്ദേഹം കാൽനടയായിട്ടാണു സഞ്ചരിച്ചതു്. ഗ്രാമീണവേഷത്തിൽ സവാരിചെയ്തിരുന്ന ആ പ്രഭുവനെ മാഗ്ഗമലോയോ ഗ്രാമവസതിയിൽ എത്തിയപ്പോഴേക്കും ആരും തിരിച്ചറിഞ്ഞില്ലത്രേ. ശാരീരികാധിനത്തിന് അദ്ദേഹം മുൻഗണന നൽകിയിരുന്നു. ആദർശങ്ങൾ പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ പകർന്നുനൽകി അദ്ദേഹത്തിന് വിഷമമുണ്ടായില്ല. യാസ്നയായിലെ ജീവിതവും ഏറ്റവും ലളിതമായിരുന്നു. പ്രഭുസഹജമായ സുഖലോലുപത ആ ഗ്രാമീണരീക്ഷത്തെ സ്തർശിച്ചില്ല. വയ്ക്കോൽ ഉണക്കുന്നതിന്നും

പുല്ലുറക്കുന്നതിന്നും കൃഷിജോലികൾ ചെയ്യുന്നതിന്നും മഹാനായ ആ സാഹിത്യനായകൻ സമർത്ഥനായിത്തീർന്നു. കൃഷിവലയോടൊപ്പം പണിയെടുക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനു തന്നെ പ്രയാസം സ്വന്തകാര്യങ്ങളിൽ മേത്രമല്ല അദ്ദേഹം തൽപരനായിരുന്നത്. നിസ്സഹായരായ ഗ്രാമജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ഏതു കായികാധ്വാനത്തിനും ആ ജനസേവനചതുരൻ തയ്യാറായിരുന്നു.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ജീവിതരീതി ലളിതവും ആർദ്ര മഹിതവുമാണ്. കേവലം കൃഷിവലയോടൊപ്പം വേഷങ്ങളാണ് ആ പ്രഭുവയ്ക്ക് സ്വീകരിച്ചിരുന്നത്. തണുപ്പു കാലത്തുപോലും അദ്ദേഹം അതിൽ മാറ്റം വരുത്തിയിരുന്നില്ല. സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു പലപ്പോഴും അദ്ദേഹത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ മയ്യായെന്നു. ഈ സഹനത്തിനെപ്പറ്റി ഒരു കഥ പ്രസ്താവ്യമാണ്. "അന്നസ്യറൺ" ടോൾസ്റ്റായി കുടുംബത്തിലെ രോഗാശിതയായിരുന്നു. അമ്മയുടെ മകൻ പട്ടണത്തിലുള്ള വിദ്യാലയത്തിൽ പഠിച്ചുവന്നു. ഒരിക്കൽ അന്നയ്ക്ക് സുഖമില്ലാതായി. ടോൾസ്റ്റായി ആ പട്ടണത്തിലേക്കു പോകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വിദ്യാലയത്തിൽ നിന്നും ടോൾസ്റ്റായി മകനെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുന്നതാണെന്നു അവർ കമ്പിയടിച്ചു. ഈ വിവരംറിഞ്ഞു സ്കൂളധികൃതന്മാർ മഹാനായ ആ സാഹിത്യനായകനെ സിംഹാസനത്തിൽ ഗേറ്റിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചുനിന്നു. എന്നാൽ ആ പ്രഭുവയ്ക്ക് ഒരു കൃഷിവലയ്ക്കു വേഷത്തിലാണ് അവിടെ എത്തിയത്. വിദ്യാലയധികൃതർക്ക് അദ്ദേഹത്തെ മനസ്സിലായില്ല. ഒരു കുട്ടിയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാൻ ചെന്നതാണെന്നു

അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ആരംഭത്തെ ആ ഗ്രാമീണനെ അത്ര ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. സ്കൂൾവിട്ടു. 'സ്പോർട്സ്' മകനുമായി ഫ്രൈഞ്ച് ഭാഷയിൽ സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് ആ വൃദ്ധൻ കടന്നുപോയതിനുശേഷമാണു കെരണ്ട് ചിയോടോൾ സ്റ്റായി ആയിരുന്നു ആഗതൻ എന്നു വിദ്യാലയമായി കൃത്യം മനസ്സിലായത്.

ഇങ്ങനെ സേകരമായ അനേകം സംഭവങ്ങൾ ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ജീവിതത്തിൽ കാണാം. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ആദർശങ്ങൾ എല്ലാപേക്കും മനസ്സിലായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ തത്വങ്ങളെ പ്രായോഗികമാക്കുന്നതിലായിരുന്നു വിഷമം. ടോൾസ്റ്റായിയെ മനസ്സിലായിരുന്നെങ്കിലും കെരണ്ടസിനുപോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലതീക്ഷ്ണത പിന്തുടരുന്നതിനു സാധിച്ചില്ല. ഗ്രാമീണവേഷത്തോടും മറ്റും അവർക്കു വിപ്രതിപത്തിയാണ് തോന്നിയത്. പ്രഭുസ്ഥാനമഹിമയ്ക്കു ലോപംവരുന്ന യാതൊന്നിലും അവർക്ക് ഇഷ്ടമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ടോൾസ്റ്റായി മറ്റൊന്നായ ഒരു നേതാവുവെന്നും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മപഠനങ്ങൾ അനുസരിച്ചുപോകുന്നതിനു ഒരു സാധാരണക്കാരിയായ അവർക്ക് കെല്പില്ലെന്നും കെരണ്ടസ് അവരുടെ ഡയറി കറിച്ചുകളിച്ച് പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു.

1885 മുതൽ ടോൾസ്റ്റായിയിൽ ആത്മപരിത്യാഗത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ കണ്ടുതുടങ്ങി. ധനത്തിലും പ്രശസ്തിയിലുമുള്ള ആശ അദ്ദേഹം കൈവെടിഞ്ഞു. തന്മൂലം കുടുംബഭരണവും പുസ്തകങ്ങളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണവും മറ്റും കെരണ്ടസ് തന്നെ നോക്കേണ്ടിവന്നു.

എന്നാൽ ഉത്തരസാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾക്കായി 'Intermediary' എന്ന പേരിൽ ഒരു സംഘം അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചു. ഗ്രാമോദ്ധാരണത്തിന് ഉപയുക്തമായ അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രസ്തുത സ്ഥാപനത്തിൽനിന്നും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 'Intermediary' പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾക്ക് ഔദ്യോഗികാനുമതിലഭിച്ചില്ലെങ്കിലും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൾ സാമാന്യജനങ്ങളും ഹാർട്ടമായ സ്വീകരണം നൽകി. മലയാളം നാലുതും ലക്ഷം പ്രതികൾ വിതരണം ചെയ്തുകൊടുത്തു. പ്രസ്തുത പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ വിറ്റു വന്നു. അവയിലധികവും ചെറുകഥാസമാഹാരങ്ങളാണ്. ഗ്രാമീണർക്കുവേണ്ടിയാണ് കഥകൾ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. കൃഷി വലന്മാരുടെ സമ്മേളനങ്ങളിൽ, എഴുതിയ കഥകൾ ഓരോന്നും അദ്ദേഹം വായിച്ചു കേൾപ്പിക്കും. അവരുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ചു കഥകൾക്ക് അവസാനരൂപം നൽകുന്നു. ഇങ്ങനെ കൃഷി വലന്മാരുടെ അംഗീകാരം ലഭിച്ചതിനുശേഷമാണ് അവ മദ്രാസിലേയ്ക്കയക്കുന്നത്. പണ്ഡിതനേയും പാശ്ചാത്യനേയും ഒരുപോലെ രസിപ്പിക്കുവാനുള്ള ശക്തി ആ കഥകൾക്കുണ്ട്.

ഇൻറർമീഡിയറി പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളെ തുടർന്ന് പ്രൗഢമായ സാഹിത്യരചനയിലും ട്രാൻസ്ലേഷനുകളുടെ രചനകളിലും വ്യാപരിച്ചു. 'What then must we do' എന്ന ഗ്രന്ഥം ഇപ്പോൾ അദ്ദേഹം എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. പ്രകൃതഗ്രന്ഥവും ആത്മകഥയും അദ്ദേഹം കൊണ്ടു സന്ദർശിക്കുന്നു. ജീവിതമേഖല അനുഭവസമൃദ്ധമാകുന്ന പരമാർത്ഥങ്ങളെ ശരിയായി

പ്രതിപാദിക്കുകയും ഭോഷത്തിന്റെ ശക്തിയിൽനിന്നും
 മുക്തി നേടുന്നതിനു മാർഗ്ഗം നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യു
 ന്നതിനുള്ള ടോൾസ്റ്റോയുടെ അനന്യസാധാരണമായ
 പാടവം ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ നമുക്കു ദർശിക്കുവാൻ കഴിയും.
 കർക്കശമായ നിയമങ്ങളാൽ ബലമാകാത്ത സ്വത്യാത്മക
 വും നിരാധർമ്മവുമായ ഒരു ജീവിതമാണ് അഭികാമ്യ
 മായി അദ്ദേഹം വിവക്ഷിക്കുന്നത്. ഭാരീദ്രനിർമ്മാർജ്ജ
 നത്തിനു നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രതിവിധി സ്വാശ്രയശീല
 മാണ്. ഈ നിർദ്ദേശം ഫലപ്രാപ്തിയെ നൽകുമോ
 എന്നുള്ള സംഗതി, വാദഗ്രസ്തമാണെങ്കിലും മനുഷ്യനെ
 മനുഷ്യനാക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പലതരം
 വിജയിക്കുക തന്നെ ചെയ്തു. ധനം പാപത്തിനു കാര
 ണമാണെന്നും ധനത്തിലുള്ള അതിവാഞ്ഛയൊണ് ഭൃഷ്ട
 തയ്ക്കു നിദാനമെന്നും അദ്ദേഹം സമർത്ഥിക്കുന്നുണ്ട്.
 സന്താനനിയന്ത്രണം സാമൂഹിക ജീവിതത്തിനെ മലി
 മസമാക്കുന്നുവെന്നും സ്ത്രീകൾ സ്വസ്ഥാനങ്ങളെ തന്നെ
 തൊൻ ശുശ്രൂഷിക്കണമെന്നും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ടോൾ
 സ്റ്റോയിശക്തിയുക്തം പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നു. ബ്രഹ്മച
 യ്ത്തിന്റെ സിദ്ധിക്കളെപ്പറ്റിയും അദ്ദേഹം ഉപന്യസി
 ക്കുന്നുണ്ട്. രഷ്യയിൽ വിപ്ലവാത്മകമായ ഒരു പരിവ
 ൠത്തം ഉണ്ടാകുമെന്നും അത് സാമൂഹ്യജീവിതത്തിനു
 നൂതനരൂപം നൽകുമെന്നും ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കി പ്രസ്താവി
 ച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രവചനം എത്ര കണ്ടു ശരിയായിരുന്നു
 എന്നു ബാർഷവിക് രഷ്യയുടെ വിപ്ലവപരിതം
 സൂക്ഷ്മം വഹിക്കുന്നു.

റഷ്യ അക്കാലത്ത് സ്വേച്ഛാധിപതിയായ ചക്രവർത്തിയുടെ കക്കശമായ അധികാരഭാരത്തിൽ അമന്നിരുന്നു. ചക്രവർത്തിക്കു ഭരണ കാര്യത്തിൽ ഉപദേശം നൽകിവന്നത് പ്രഭുക്കന്മാരായിരുന്നു. സംരംഭനയ്ക്കു സർക്കു രാജഭരണത്തിൽ ഭാഗഭാഗീത്വം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭീകരമായ ഒരു മർദ്ദനഭരണം നടമാടി. വർത്തമാനപത്രങ്ങൾക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കും അഭിപ്രായ സ്വാതന്ത്ര്യം നിഷേധിച്ചു. രാഷ്ട്രീയമായോ മതപരമായോ യാതൊരു ചർച്ചകളും അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. ഈ പരിതസ്ഥിതിയിലാണ് ടോൾസ്റ്റോയ് മതതത്വങ്ങളേയും മറ്റും നിർദ്യമായി ചോദ്യം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയത്. മഹാനായ ഈ സാഹിത്യനായകന്റെ മിക്ക കൃതികൾക്കും ഗവണ്മെന്റിൽ നിന്നും പ്രസിദ്ധീകരണാനുമതി നൽകിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ രാഷ്ട്രസങ്കേതങ്ങളിൽ കൂടി പ്രസ്തുത കൃതികളുടെ അനേകലക്ഷം പ്രതികൾ വിറ്റഴിഞ്ഞു. ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാരിസിയിലും മറ്റു വിദേശ സ്ഥലങ്ങളിലും അയച്ചു പ്രസിദ്ധം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. What I believe; The Death of Ivan Ilych, The Power of Darkness, On Life and Death, മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. ഒരു ജഡ്ജിയുടെ അവസാനഘട്ടങ്ങളും ഭയനീയ മരണവുമാണ്, 'ഇവാൻ ഇലിയച്ചിന്റെ മരണം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലെ പ്രതിപാദ്യ വസ്തു. ജീവിതത്തിലെ അത്ഭുതനൃത്യവും വൈരുദ്ധ്യങ്ങളും കററസമ്മതവും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ സമഗ്രമായ ചർച്ചയ്ക്കു വിഷയമാക്കി

കിട്ടുണ്ട്. അന്നു കർന്നിന് പോലെ തന്നെ കലാപരമായ മേന്മ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിനുണ്ട്. എന്നാൽ അതിൽ നിന്നും ഒരുപടികൂടി ഉയർന്ന ഒരു താത്വിക വിചാരമാണ് പ്രകൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത്. Power of Darkness മനോഹരമായ ഒരു നാടകമാണ്. ടോൾസ്റ്റായി ചുരുക്കമായ നാടകങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുള്ള പ്രകൃത നാടക രാജ്യയിൽ പരസ്യമായി അഭിനയിക്കുവാൻ അനുവാദം കിട്ടിയില്ല. തന്മൂലം ആദ്യമായി നാടകാഭിനയം പാരീസിൽ വെച്ചാണ് നടന്നത്. പ്രതിഷ്ഠിതനായിരുന്നതിലുമധികം സ്വീകരണം അവിടെ ലഭിച്ചു.

ഇതിനകം ടോൾസ്റ്റായിയുടെ കിന്തി ലോകമെങ്ങും വ്യാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബഹുമാനസൂചകമായി ടോൾസ്റ്റായികാളനികൾ പല സ്ഥലത്തും ആവിർഭവിച്ചു. മഹാനായ ആ ആചാര്യന്റെ തത്വങ്ങൾ പരിപാലിക്കുന്നതിൽ ഈ കാളനികൾ മിക്കവാറും പരമജയപ്പെടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ബലത്തിന്റെതിരായി ബലം പ്രയോഗിക്കാൻ പാടില്ലെന്നും സ്നേഹംകൊണ്ടു ബലത്തിനെ കീഴടക്കണമെന്നുമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തം പ്രായോഗികസംഗതികളിൽ വിജയപ്രദമായില്ല. രാജ്യത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും തുടങ്ങിയ കാളനികൾ അല്പായുസ്സു കളായി ഭവിക്കുന്നതിനു കാരണം ഇതായിരുന്നു.

അമേരിക്കയിലും ഇംഗ്ലണ്ടിലും ടോൾസ്റ്റായിയോടുള്ള ബഹുമാനം വർദ്ധിച്ചു. സാഹിത്യസഭകൾ, സർവ്വകലാശാലകൾ മുതലായ സ്ഥാപനങ്ങൾ ബഹുമതി സ്ഥാനങ്ങളും മുദ്രകളും അദ്ദേഹത്തിനു സമ്മാനിച്ചു തുടങ്ങി.

എന്നാൽ യശസ്സും മറ്റു പ്രശസ്തികളും നിശ്ശേഷം വർജ്ജി
ച്ചിരുന്ന ആ ത്യാഗിവർത്തനെ കീർത്തി മലകൾക്കു വശിക
രിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. നിസ്സ്പാർത്ഥമായ ജനസേവ
നത്തിൽ നിന്നും ലഭിച്ച സംതൃപ്തി മാത്രമേ അദ്ദേഹം
ത്തിന് ആനന്ദം നൽകിയിരുന്നുള്ളൂ.

നായാട്ട് ടോൾസ്തായിയുടെ പ്രിയതരമായ വിനോ
ദമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഇക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം മത്സ്യ
മാംസാഹികൾ നിശ്ശേഷം നിരക്കരിച്ചതു കാരണം മൃഗ
യാവിനോദവും ഉപേക്ഷിച്ചു. അതോടുകൂടി പുകയില,
സിഗററ്റ് മുതലായവയും അദ്ദേഹം വർജ്ജിച്ചു. ചിര
കാലമായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന. ഈ സാധനങ്ങൾ
ഷഷ്ടിപുർത്തിയോടടുത്ത ആ പ്രഭുവർത്തന വേണ്ടെന്നവയ്യ
വാൻ വിഷമമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മദ്യവർജ്ജനത്തിന്
വേണ്ടിയും അദ്ദേഹം തീവ്രമായി വാദിച്ചതുടങ്ങി. മര
പ്പണി, തുകൽവേല മുതലായ കരകൗശലവേലകളിൽ
ടോൾസ്തായി പ്രഗത്ഭത സമ്പാദിച്ചു. ചെരിപ്പുകൾ
അദ്ദേഹം തന്നെ ഉണ്ടാക്കി ഉപയോഗിച്ചുവന്നു. പര
ശ്വയംകൂടാതെ ജീവിക്കണമെന്ന അദ്ദേഹം, ലോകത്തോടു
ഉപദേശിച്ചു. വെറും ഉപദേശം മാത്രം നൽകുകയല്ല
അദ്ദേഹം ചെയ്തതു്. അവ പ്രയോഗക്ഷമങ്ങളാണെന്ന
പ്രവൃത്തികൊണ്ടു കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

1888-ൽ ടോൾസ്തായിക്കു് അറുപതുവയസ്സ് തിക
ഞ്ഞു. ഷഷ്ടിപുർത്തി സന്മോക്ഷം കൊണ്ടാടുന്നതിൽ
അദ്ദേഹം വിമുഖനായിരുന്നു. കഥാനായകൻ ഇപ്പോൾ
പത്തു കുട്ടികളുടെ പിതാവാണ്. പതിമൂന്നു കുട്ടികൾ

ഉണ്ടായിരുന്നതിൽ മൂന്നു കുട്ടികൾ ശൈശവത്തിൽതന്നെ മരിച്ചുപോയി. കുട്ടികളെ സാധാരണ രീതിയിലാണു ടോൾസ്റ്റായി വളർത്തിവന്നതു്. വസ്തുവകകളും മറ്റും മൂത്ത മകനും കൌണ്ടസുംകൂടി പഠിപ്പാലിച്ചു. പരോപകാര തല്പരനായ ഭർത്താവു് ഭൂസ്വത്തു് അർജ്ജുനകുലം ഭാനു ചെമ്പേഴ്ചമോ എന്ന ഭയവു. കൌണ്ടസിനുണ്ടായിരുന്നു. രാജാമിത്തം അവർ ഭർത്താവിൽനിന്നും ഒരു മുക്കുവാർ വാങ്ങി ഭരണഭാരമേറ്റെടുത്തു.

അദ്ധ്യായം പതിനൊന്ന്

ക്ഷൗമനിവാരണശ്രമങ്ങൾ

കഷ്ടിച്ചുത്തി കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ടോൾസ്റ്റായി സാഹിത്യസേവ തുടർന്നു. നവീനാഭർശങ്ങളേയും നൂതനതത്വങ്ങളേയും പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്ന ചില ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇക്കാലത്തു് അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. 'The Kreutzer Sonata' (ഭി ക്രെയിറ്റ്സർ സോണാതം) അവയിൽ പ്രാമുഖ്യം വഹിക്കുന്നു. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ കൃതികളിൽവെച്ചു് ഇത്രയും വാദകർമ്മാഫലത്തിനു വിഷയമായ മറ്റു ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇല്ല. അക്രമരാഹിത്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം സമഗ്രമായി ചർച്ചചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ അക്രമരാഹിത്യസിദ്ധാന്തത്തെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതു് ആ പശ്ചാത്താപം. സെർമൺ ആൺ ഭി മൌണ്ടു് (Sermon on the Mount) എന്ന ബൈബിൾകഥാഭാഗമാണു് ആദ്യമായി ഈ വിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ചേരുന്ന നൽകിയതു്. വളരെ ചെങ്കിട്ടിൽ അടിക്കുന്നവനു ഇടതു ചെങ്കിട്ടും കാണിച്ചുകൊടുക്കണമെന്നുള്ള സെയിൻറ് മാത്യുസ് സുവിശേഷത്തിലെ പ്രസ്താവനകൾ ടോൾസ്റ്റായിയെ ഫരാദാകർഷിച്ചു. ഈ പ്രസ്താവനകളിൽ അക്രമരാഹിത്യസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ ബീജം അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു്

അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ആതിരിയിൽനിന്നും അക്രമരം
ഹിത്യ തത്പരമാകുന്ന പന്തം അദ്ദേഹം കത്തിച്ചു.

ടോൾസ്തായിയുടെ വിഭാവനയിൽ അക്രമരംഹിതം
നൃതനമായ ഒരു രൂപം പ്രാപിച്ചു. ബലപ്രയോഗം
മൂലം ആരെയും അഹിതമായ പ്രവൃത്തിചെയ്യാൻ നിർ
ബുദ്ധിക്കുകയോ ഹിതമായ പ്രവൃത്തിയിൽനിന്നും പിൻ
തിരിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലെന്നായിരുന്നു
ടോൾസ്തായി വാദിച്ചത്. ഈ തത്വത്തിന്റെ വിശ
ദമായ പ്രവർത്തനത്തിൽ പോലീസ്, സൈന്യം, നിയമ
കോടതികൾ മുതലായവ അനാവശ്യങ്ങളും അവശേഷവും
പരങ്ങളായി തീരുന്നു. മർദ്ദനംകൊണ്ടോ ബലപ്രയോ
ഗംകൊണ്ടോ അഭിപ്രായമോ സമ്മതമോ നേടുന്നത്
തെറ്റാണെന്നും സാഹചര്യവിതത്തിൽപോലും അക്രമ
രംഹിത്യസിദ്ധാന്തം പാലിച്ചാൽ അതുതക്കമായ ഫലം
ലഭിക്കുമെന്നും ടോൾസ്തായി ഉപദേശിച്ചു. അത്മീയ
ശക്തി ശരിയായ പന്ഥാവിലേയ്ക്കു നമ്മെ നയിക്കുമ്പോൾ
ബലപ്രയോഗം തെറ്റായ വഴിയിലേയ്ക്കു നയിക്കുന്നു
എന്നു ടോൾസ്തായി ഉൽഘോഷിച്ചു. പ്രതികാരമനസ്സിൽ
നിന്നും നിർമാർജ്ജനം ചെയ്യണമെന്നും അപരനു ഭോ
ഷമോ വേദനയോ ജനിപ്പിക്കുന്ന യാതൊന്നും പറയുക
യോ പ്രവൃത്തിക്കുകയോ ചെയ്യരുതെന്നും അദ്ദേഹം അനു
ശാസിച്ചു. സാമ്പാർഗ്ഗികവും മാനസികവും കാര്യികവും
ആയ ശക്തികളുടെ സമീപിനമായ സംഭരണവും പ്രവ
ർത്തനവുമാണ് അക്രമരംഹിതപ്രയോഗത്തിൽ ടോൾ
സ്തായി ഒർശിച്ചത്; മൃഗങ്ങളിൽ പോലും ബലം

പ്രയോഗിക്കാൻ പഠിപ്പെന്ന് അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തിച്ചിരുന്നു.

അക്രമരാഷ്ട്ര സിദ്ധാന്തം വിജയപ്രദമാക്കുന്നതിൽ വിഷമങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. ഈ തത്വം പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ ഒരു സാമൂഹ്യ വ്യവസ്ഥിതിയല്ല അനുണ്ടായിരുന്നത്. രക്തപക്ഷിമയ രാജ്യയിലെ മണ്ണിൽ ഈ ആദർശം വേരടിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രയാസമായിരുന്നു. കേവലം യുക്തിയോടും മനസ്സാക്ഷിയോടും മാത്രമുള്ള ഭരണമാണെന്ന് ഈ സിദ്ധാന്തമെന്നിരുന്നാലും വ്യവസ്ഥാപിതഭരണകൂടത്തോടുള്ള ഒരു വെല്ലുവിളിയായി ഇതിനെ അധികാരലോകം വ്യാഖ്യാനിച്ചു.

ലൈംഗികാസക്തിയിലുള്ള അനിയന്ത്രിതമായ അഭിവാഞ്ഛയെയും സന്താനനിയന്ത്രണ ശ്രമങ്ങളേയും ഭി ക്രോയിറ്റ്സ്ബർ സോണത് എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ഓർസ്റ്റായി നിശിതമായി വിമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണം ആദ്യം നിരോധിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ കടുത്തു പ്രതികരണമില്ലാത്ത ഈ കൃതിക്കു പ്രചാരമായ പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചു. പ്രസ്ഥാനം, അഭിപ്രായ പ്രകടനം, പരസ്യം എന്നീ സകലതിലും അതിർക്കുശമായ നിരോധനം അന്നു രാജ്യയിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നതുകൊണ്ടു മഹാനായ ഓർസ്റ്റായിയുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ നിരോധിച്ചതിൽ അത്ഭുതപ്പെടാനില്ല.

കഥാപുരുഷന്റെ ആദർശങ്ങൾ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കും മനസ്സിലായിരുന്നു. എന്നാൽ അവ പ്രയോഗക്കുവരില്ലെന്ന് ഒരു അപവാദം പരന്നു. അക്രമരാഷ്ട്ര സിദ്ധാന്തം

അ. മാനവസമുദായത്തിന്റെ ഉത്ഭവകാലത്തോളംതന്നെ പഴക്കമുള്ളതാണെന്നും പല മതപാരമ്പര്യം അതിന്റെ സിദ്ധിക്കുപറ്റി പ്രസംഗിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും ടോൾസ്റ്റായി ആയത് ആവർത്തിച്ചിട്ടേയുള്ളൂവെന്നും ഒരഭിപ്രായമുണ്ട്. ആദർശങ്ങൾ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുമ്പോൾ വിഷമങ്ങൾ ഉണ്ടാകുക സ്വാഭാവികമാണ്. എന്നാൽ പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുന്നതിനുള്ള ശ്രമം തുടരുകയെന്നുള്ളതാണ് ഉത്തമധർമ്മത്തെ ടോൾസ്റ്റായി പ്രസ്താവിക്കുന്നത്. ശ്രമപരിണാമം ആ മഹാത്മാവ് നോക്കിയിരുന്നില്ല; സത്യത്തോടും വിശ്വാസത്തോടുംകൂടി അത്മാർത്ഥമായി ആദർശങ്ങളെ പ്രയോഗത്തിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിനായിരുന്നു അദ്ദേഹം യത്നിച്ചത്.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ സ്വഭാവത്തിൽ പ്രകടമായ മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. പ്രഭുസ്ഥാനഗൗരവം നിഷ്കർഷം അദ്ദേഹം പരിത്യജിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ആരോടും സംസാരിക്കുമ്പോഴും തുല്യനിലയിൽ മാത്രമേ അദ്ദേഹം വർത്തിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ തീവ്രതയോടൊപ്പം അദ്ദേഹം സമചിത്തത വെടിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ഹൃദയത്തിന്റെ അടിത്തട്ടുകളിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കുകൾ പ്രവഹിച്ചിരുന്നു. ഭാവനയുടെ പരമകോടിയിലുള്ള ഉല്പ്ലവങ്ങൾ ആ സംമിത്യാപാര്യന്റെ കൃതികളിൽ കാണാം. ആത്മീയചിന്തയുടെ സമഞ്ജസമായ തിരതല്ലൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരോ വാക്കിലും സ്പഷ്ടമായി തെളിയുന്നു. ആയുഷ്കാലമദ്ധ്യം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആന്തരികമായി ഒരു സംഘട്ടനം അദ്ദേഹത്തിന്റെ

മനോമണ്ഡലത്തിൽ നടക്കുന്നതായി അക്കാലത്തെ സാമിത്യാക്രമികളുമായി പരിചയപ്പെടുന്നവർക്ക് അനുഭവപ്പെടും. പുണ്യതയിലേയ്ക്കു കയറുവാനുള്ള ശ്രമത്തിൽ അവിചാരിതമായി വിചിത്രങ്ങൾ വന്നു ചേരുന്നതായി അദ്ദേഹം കണ്ടു. ആ വിചിത്രങ്ങളെ തകർക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ തുച്ഛ ചെലവ്. ആ തുച്ഛചെലവുകൾ പ്രവർത്തനം സഹജയലോകത്തിനുവേണ്ടി മാത്രമായിരുന്നില്ല. കളങ്കപങ്കിലമാകാത്ത കൃഷിവല ഹൃദയത്തിന്നാണ് അതു കളിമ്ബ് നൽകിയത്.

ജീവിതരീതി ലളിതതയോടുകൂടി ധനത്തിലുള്ള വാങ്ങലും ആ പ്രഭുവുമാർ ഉപേക്ഷിച്ചു. ധനത്തിന്മേലുള്ള ഉടമസ്ഥാവകാശപ്രാപത്തിനുകാരണമാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു തോന്നി. ഈ അഭിപ്രായം നാൾക്കു നാൾ ദൃഢമായിതിന്ന് പ്രശസ്തങ്ങളായ അനേകം ഗ്രന്ഥതല്പജ്ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴ്ത്തിയ ഉച്ചകോടിയിലെത്തിച്ചിരുന്നു. അവയുടെ പകർപ്പവകാശം അദ്ദേഹത്തിലിരുന്നതുകൊണ്ടു ധനാഗമം വർദ്ധിച്ചുവരുത്തി. ധനം ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നുള്ള ആദർശം പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ വരുത്തുന്നതിനുതന്നെ അദ്ദേഹം ഇപ്പോൾ മതിൻ. 1891-ൽ ഈ വസ്തുത അദ്ദേഹം പരസ്യമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. 1881 വരെ ഏഴുതിയിട്ടുള്ള സകല ഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും പകർപ്പവകാശം ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നായിരുന്നു ആ പ്രഖ്യാപനം. ഇതു ഗ്രന്ഥസഭയിൽ വലിയ കോളിളക്കത്തിനു കാരണമാക്കി. ടോൾസ്റ്റായി കൃതികൾ അതുവരെ പ്രസാധനംചെയ്തിരുന്നതു കൈയെഴുത്തായി

ന്നു. പകർപ്പവകാശം പൊതുജനങ്ങൾക്കായി സമ-
 പ്തികൾക്കുള്ള പ്രചാരണം കൗണ്ടസിനെ ക്ഷോഭി-
 പ്പിച്ചു. എന്നാൽ മഹാമായ ആ സാഹിത്യനായകന്റെ
 അഭിമതം അവർ അംഗീകരിക്കേണ്ടിവന്നു. ഈ അവ-
 കാശദാനം ഭൂപയോഗപ്പെടുത്തണമെന്നായിരുന്നു. ശരി-
 യായ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾക്കു തുനിയാതെ വെറും
 ലാഭേച്ഛയോടുകൂടി അസ്സഭാവികമായിട്ടുള്ളവയെ പരിപൂ-
 ക്കി പണ്ഡിതശാലക്കാർ അടച്ചുവിട്ടു.

പകർപ്പവകാശനിരസം കൗണ്ടസിനു മനോവേ-
 ദന ഉണ്ടാക്കി. അവർ ഭർത്താവിന്റെ ആദർശശുദ്ധിയെ
 അപലപിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. വിസ്തൃതമായ ഭൂപത്തം
 ഈ വിധത്തിൽ ഉപേക്ഷിക്കുമെന്ന് അവർ ശങ്കിച്ചു.
 ഇതിന് അവർ ഒരുപാടായ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങളും മറ്റു വസ്തു-
 കളും അവർ ആലോചനയായി ഭാഗിച്ചു. കൗണ്ട-
 സിന്റേറയും കുട്ടികളുടേയും ഉപജീവനമാർഗ്ഗം ഭദ്രമാക്കുന്ന
 തിനുവേണ്ടി അവർ തമ്മിൽ ചെയ്ത തീരുമാനമെന്ന
 പ്ലാനെ ഭാഗവ്യവസ്ഥയിൽ ട്രോൾഡായിക്കു ഭാഗഭാഗി-
 തപം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പകർപ്പവകാശം നിരാകരിച്ചതു-
 പോലെ വസ്തുവകകളും ഉപേക്ഷിക്കുന്നപക്ഷം ഗവണ്മെ-
 ന്റിൽ അപ്പീൽക്കൊടുത്തു ആയത് അസ്ഥിപ്പെടുത്തുന്ന
 തിനുപോലും കൗണ്ടസ് ആലോചിച്ചിരുന്നില്ല.
 എന്നാൽ അതിലേയ്ക്കു സംശയിക്കുന്നില്ല.

ഏതാണ്ടു ഈ സമയം റഷ്യയിൽ അഭൂതപൂർവ്വ-
 മായ ഒരു ക്ഷോഭം ഉണ്ടായി. ഭയങ്കരമായ ഈ ക്ഷോഭ-
 മെന്തിനുവേണ്ടി ചെയ്യുന്നതിനു ഗവണ്മെന്റ് യാതൊരു

നടപടികളും കയ്യൊണ്ടില്ല. മാത്രമല്ല, പൊതുജന സംഘടിതമായ ക്ഷാമനിവാരണ ശ്രമങ്ങളെ സർവ്വ ശക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു ഗവണ്മെൻറ് നിരോധിക്കുക കൂടി ചെയ്തു. ക്ഷാമത്തിൻ്റെ വൈപുല്യത്തെ കുറയ്ക്കുന്നതിനു വേണ്ട ഭുഷ്പ്രവരണങ്ങൾപോലും ഗവണ്മെൻറ് സ്വീകരിച്ചു. എന്നാൽ ധീരനായ ടോൾസ്റ്റായി അലസമായിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹം നാടൊട്ടുക്കു സഞ്ചരിച്ചു ക്ഷാമനിവാരണസംഘങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. ഈ സംരംഭത്തിൽ ഭരണകൂടത്തിൻ്റെയും മതസഭയുടേയും നിശിതമായ എതിർപ്പ് അദ്ദേഹത്തിനു നേരിടേണ്ടിവന്നു. ക്ഷാമനിവാരണശ്രമങ്ങൾ ക്രൈസ്തവേതരമാണെന്നു മതസഭ ഭീഷിച്ചു. എന്നാൽ സംഘടിതമായ ഈ എതിർപ്പ് ടോൾസ്റ്റായിയെ പ്രവൃദ്ധാമേഷനാക്കിത്തീർത്തു.

ക്ഷാമബാധിതപ്രദേശങ്ങളിൽ ആഹാരവിതരണ സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലാണ് ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ശ്രദ്ധ ആദ്യമായി പതിഞ്ഞത്. ആ മഹാത്മാവിൻ്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചു ടോൾസ്റ്റായികുടുംബത്തിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളും വിവിധകേന്ദ്രങ്ങളിൽ പ്രവർത്തനമാരംഭിച്ചു. കെരണസ് മാത്രം മാസ്കോയിൽ താമസിച്ച ഭൗഷധങ്ങൾ വസ്തുക്കൾ മുതലായവ ഒരു കേന്ദ്രവിതരണശാലയിൽ നിന്നെന്നപോലെ പല ശാഖകളിലേക്കും അയച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. പ്രഭുവകുടുംബങ്ങൾ സ്ഥലത്തും കാൽനടയായി സഞ്ചരിച്ച ആവശ്യാനുസരണം വേണ്ട സേവനങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ ബദ്ധപരികരനായി വർത്തിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിൻ്റെ ദിനാനുക്രമവും പൊതുക്ഷേമ തല്പരതയും സാമൂഹികമായ അഭിനന്ദനം സമ്പാദിച്ചു.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നാനൂറോളം
 ആഹാരവിതരണസംഘങ്ങൾ പ്രവർത്തനം നടത്തിവന്നു.
 പതിനയ്യായിരത്തിൽപരം ആളുകൾക്ക് പ്രസ്തുത സംഘ
 ങ്ങളിൽനിന്നും ദൈനംദിനം ആഹാരം നൽകി. ഭക്ഷ്യ
 സാധനങ്ങൾക്ക് പുറമെ വിത്തു വർഗ്ഗങ്ങൾ, ഭരഷധ
 ങ്ങൾ, ചന്ദ്രങ്ങൾ, പുസ്തകങ്ങൾ തുടങ്ങി നിത്യാവശ്യമുള്ള
 പല സാധനങ്ങളും പ്രസ്തുത സംഭരണശാലകൾ വിത
 രണം ചെയ്തുവന്നു. ഇതിനിടെ ക്ഷാമത്തെപ്പറ്റി അനേ
 കം ലേഖനങ്ങൾ ടോൾസ്റ്റായി എഴുതി ഇംഗ്ലണ്ടിലേയും
 അമേരിക്കയിലേയും പത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി.
 അതോടുകൂടി ക്ഷാമനിവാരണ ഫണ്ടിലേയ്ക്കു ലോകത്തി
 ന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും ഉദാരമായ സംഭാവന
 കൾ രഷ്യയിലേക്കു പ്രവഹിച്ചുതുടങ്ങി. ലോകം മുഴു
 വന്നും ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ജനസേവനത്തിൽ ആഹ്ലാ
 ദിച്ചു; ആ വന്ദ്യപുരുഷനെ ആരാധിക്കുകയുണ്ടായി.

സേവനതൽപരനായ ടോൾസ്റ്റായി ക്ഷാമനിവാ
 രണ ശ്രമങ്ങളിൽ ബലികഴിക്കുന്നതായി പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ
 യഥാസ്ഥിതിക കേന്ദ്രമായ മതസഭയുടെ അമർഷം
 വർദ്ധിച്ചു. പതിതജനാരോധനായ ടോൾസ്റ്റായിയെ
 മുട്ടുകുത്തിക്കുന്നതിനു മതസഭ തക്കവും തരവുനോക്കി.
 അതിനു ഒരു സന്ദർഭവും ലഭിച്ചു. ക്ഷാമബാധയുടെ
 നാനാവശങ്ങളേയും ചിത്രീകരിച്ച ടോൾസ്റ്റായി ഒരു
 ലേഖനമെഴുതി. എന്നാൽ ആ ലേഖനം പൂർണ്ണമായി
 പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ ഗവണ്മെൻറ് അനുമതി നൽകി
 യില്ല. തന്നിമിത്തം ആ ലേഖനത്തിന്റെ ഒരു പരി
 ഭാഷ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തു. പ്രസ്തുത പരിഭാഷയെ

മാസ്കോ ഗസറ്റ് റഷ്യൻ ഭാഷയിലേയ്ക്കു വിവർത്തനം ചെയ്തു. ഈ സംഗതി അധികാരലോകത്തെ രോഷാകലമാക്കി. ടോൾസ്റ്റായിയെ അറസ്റ്റ് ചെയ്തു എന്നും മറ്റുമുള്ള വാർത്തകളും ശിശ്രുഷിൽ പ്രചരിച്ചു തുടങ്ങി. തുടർന്നു ആ വന്ദ്യപുരുഷനെ ബന്ധനസ്ഥനാക്കുന്നതിനു വേണ്ട രേഖകൾ ആഭ്യന്തരമന്ത്രി ചക്രവർത്തി സമക്ഷം സമർപ്പിച്ചു. എന്നാൽ ആ മഹാത്മാവിനെ ജയിലിലടച്ച ലോകത്തിന്റെ ശത്രുത സമ്പാദിക്കുന്നതിൽ ചക്രവർത്തി എന്തുകൊണ്ടോ വിസമ്മതം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ടോൾസ്റ്റായിക്കു തന്നിമിത്തം ബന്ധനം വരിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. എന്നാൽ മതസഭയുടേയും ഭരണകൂടത്തിന്റേയും രൂക്ഷമായ വിരോധം ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മേൽ ചാതിഞ്ഞു.

ക്ഷാമനിവാരണ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കിടയിൽ 'Kingdom of God is within you' എന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥം ടോൾസ്റ്റായി ഏഴുതിത്തിട്ടു്. ഗവണ്മെന്റിന്റെ നിരന്തരമായ ശൂന്യതയേയും പ്രകൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം സ്പഷ്ടമായി പ്രകടിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്.

ക്ഷാമനിവാരണഗ്രന്ഥങ്ങൾമൂലവും, സാഹിത്യകൃതികൾ മൂലവും റഷ്യാക്കാരിൽ ഏറ്റവും സ്വാധീനശക്തിയുള്ള മഹാനായി ടോൾസ്റ്റായി ഉയർന്നു. മതസഭയുടേയും ഗവണ്മെന്റിന്റേയും സംഘടിതമായ എതിർപ്പിനു പോലും ആ മഹാപുരുഷന്റെ മഹത്വത്തിനെ ലഘൂകരിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. മർദ്ദിതലക്ഷക്കളുടെ രക്ഷിതാവായി അദ്ദേഹം പ്രശ്ശലിച്ചു. ആ മഹാത്മാവിന്റെ വാക്കുകളിലും പ്രവൃത്തികളിലും അമാനുഷികമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷം സാമാന്യലോകം ദർശിച്ചു.

അദ്ധ്യായം പന്ത്രണ്ടു്

ബഹിഷ്കരണം

ക്ഷാമബാധയുടെ കരാളമായ താഡവം അവസാനിച്ചപ്പോൾ റഷ്യ വീണ്ടും കമലയുടെ കേളീരംഗമായി പരിണമിച്ചു. സാർ ചക്രവർത്തിയുടെ ഭംജാരോഹണത്തിന്റെ ദശവാർഷികാഘോഷം ആഡംബരപൂർവ്വം നടത്തുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ഷാസ്ത്രോയിൽ നടന്നു. അന്നു പൊതുജനപ്രതിനിധികൾ ചക്രവർത്തിക്കു സമർപ്പിച്ച ആശംസപത്രത്തിൽ ഭരണകൗശലങ്ങളിൽ ജനകീയാഭിപ്രായംകൂടി ആദരിക്കണമെന്നും പൊതുജനനേതാക്കന്മാർക്കു കൂടി ഭാഗഭാഗിത്വം നൽകണമെന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ ചക്രവർത്തി പ്രസ്തുതാഭ്യർത്ഥനയ്ക്കു നിഷേധരൂപത്തിൽ മറുപടി നൽകി. ഇതിൽ തീവ്രവാദികളായ ജനനേതാക്കന്മാർ ക്ഷോഭിച്ചു. അവർ രാജസ്വമായി സമ്മേളിച്ച പൊതുജനാഭിലാഷങ്ങൾക്കു അംഗീകാരമുണ്ടാക്കുന്നതിനുപോലും നയോപായങ്ങൾ ആലോചിച്ചു. ഈ ആലോചനാ യോഗത്തിൽ ടോൾസ്റ്റോയിയേയും ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. സഫലിതമായ ഇത്തരം പ്രസ്ഥാനങ്ങളോടു ടോൾസ്റ്റോയിക്കു അനുഭാവമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ദുരധികാര പ്രമത്തമായഭരണകൂടത്തെ അദ്ദേഹം കഠിനമായി ഭീഷിച്ചു.

ഇതിനിടെ ടോൾസ്റ്റോയി കടുംബത്തിനു കുര്യാഹിതം സഭവിച്ചു. 'ഇവാൻ' എന്ന ഉള്ളയകുട്ടി പെട്ടെന്നു

ചരമമടഞ്ഞു. പൈതൃകമായി ഉൽകൃഷ്ട ഗുണങ്ങൾ ആശീർവ്വ കരസ്ഥമാക്കിയിരുന്നു. ഈ അത്യാഹിതം കെരളത്തിനെയും ടോൾസ്റ്റായിയെയും ഒരുപോലെ വ്യാകുലപ്പെടുത്തി. മാനസിക ശാന്തിക്കുവേണ്ടി മാസ്കോവിട്ടു വിദേശസഞ്ചാരം ചെയ്യുവാൻ കെരളാസർ ഭർത്താവിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ വിദേശസഞ്ചാരം കഴിഞ്ഞു രഷ്യയിൽ തിരിച്ചു വരുമ്പോൾ പ്രവേശനം നിരോധിക്കുമെന്ന് ഹെസ്വമായി അവർക്കു അറിവുകിട്ടി. തന്നിമിത്തം ആ പരിപാടി അവർ ഉപേക്ഷിച്ചു. ഗ്രാമവസതിയിലുള്ളതെന്ന താമസം മാറി.

ഡൗക്കൊബോഴ്സ് (Doukhobors) എന്ന ഒരു തരം മതസംഘക്കാരാണ് അന്നു രഷ്യയിലുണ്ടായിരുന്നത്. ക്രിസ്തു മതത്തെ പറ്റിയുള്ള യാതൊരു മാറ്റവും കൂടാതെ പരിപാടിക്കണമെന്നുള്ളതാണ് അവരുടെ ആദർശം. യഥാസ്ഥിതിക മതസഭയും ഗവണ്മെന്റും ഇവർക്കു എതിരായി തീർന്നു. തന്മൂലം ഡൗക്കൊബോഴ്സ് സംഘവും ഗവണ്മെന്റും തമ്മിൽ സംഘട്ടനങ്ങൾ ഉണ്ടായി. അവരുടെ നേതാവ് തടങ്കലിലായി. അനേകം പേരെ നിർദ്ദയം മർദ്ദിച്ചു. എന്നാൽ ടോൾസ്റ്റായിമാത്രം അവരോടു അനുഭാവം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ആ മഹാനുഭാവന്റെ ശ്രമങ്ങൾ മൂലം ഡൗക്കൊബോഴ്സ് സംഘത്തിലെ പലരും ക്ഷേപപ്പെട്ടു. ഉദാഹരണമായി സംഭാവനകൾ അവർ ലഭിച്ചു. ഡൗക്കൊബോഴ്സിനോടുള്ള ഈ അനുഭാവപ്രകടനം മതസഭയെ വീണ്ടും ശോഷാകുലമാക്കി. അടുത്തുതന്നെ സമ്മേളിച്ച അഖില രഷ്യൻ മിഷനറി കൗൺസിൽ ടോൾസ്റ്റായി തത്വങ്ങൾ ദോഷകരവും ഭ്രാന്തപ്രിയവും

ണെന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചു. തുടൻ ടോൾസ്റ്റോയിയെ വധിക്കുന്നതാണെന്നുള്ള കിംവദന്തികളും ഉണ്ടെന്നു, എന്നാൽ ആ ധീരപുരുഷൻ ഈ ഭീഷണികളെ തുണവൽഗണിച്ചു തേയുളളു.

സാമിത്യശ്രമങ്ങൾ ഇപ്പോഴും കഥാപുരുഷൻ പരിത്യജിച്ചിരുന്നില്ല. മനോഹരങ്ങളായ ചില ചെറുകഥകളും Master and Man, Three Parables, Sham എന്നീ കൃതികളും അദ്ദേഹം ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'റഷ്യയിൽ ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ മേലുള്ള മർദ്ദനം' എന്ന പേരിൽ ഒരു ലേഖന പരമ്പരയും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. 1899-ൽ What is Art, Resurrection എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതി തിൻ. Resurrection (മുന്ദരത്വം:നന്മപുന)നു ആദ്യം പ്രചാരം സിദ്ധിച്ചത് പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലായിരുന്നു. ഡോക്ടറബൊഴ്സ് സംഘത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ് പ്രകൃത ഗ്രന്ഥം നിബന്ധനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. നിരപരാധികളായ സ്ത്രീകളുടെ ചാരിത്രധർമ്മസനവും നിയമങ്ങളുടെ നിരന്തരതയും ടോൾസ്റ്റോയി കലാബോധത്തോടും ഹൃദയാവർജ്ജകമായും പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

'What is Art' (കല എന്നാണത്), എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ കലാബോധത്തിന്റെ ക്രമ:നഗതമായ വളർച്ചയേയും കലയുടെ വ്യാപ്തിയേയും പറ്റി സ്വതസിദ്ധമായ രീതിയിൽ ടോൾസ്റ്റോയി നിരൂപണം ചെയ്തു കാണുന്നു. ശോകാന്തങ്ങളായ ഗ്രീക്കുനാടകങ്ങൾ, ഷേക്സ്പിയർ നാടകങ്ങൾ മുതലായി കലാസുന്ദരങ്ങളായ അനേകം ഗ്രന്ഥ

ങ്ങളെ ഇതിൽ അദ്ദേഹം വിമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഷേക്സ്പിയർ നാടകങ്ങളോടു പൊതുവെ ഒരുജന്മത്താണ് അദ്ദേഹം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നത്. കലാകാരന്റെ അന്നഭവവിശേഷങ്ങളെ അന്യനുകൂടി അന്നഭവപ്പെടുത്തി കൊടുക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പ്രവർത്തനമാണ് കല എന്നാണ് ടോൾസ്റ്റായി നിർവ്വചനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. അന്യനിൽ പകരുന്ന അന്നഭവബോധം സത്യാത്മകവും പുണ്യവുമായിരിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം വിവക്ഷിക്കുന്നു. ഭിന്നതലമുറകളേയും വിഭിന്നരാജ്യക്കാരേയും സംഘടിപ്പിക്കുന്ന മനോരഞ്ജകമായ ഒരു ശൃംഖലയാണ് കല എന്നും അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. സാമ്യലൈലകികമായ ഒരു ഏകീകരണം കല നൽകുന്നുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം ഉപന്യസിക്കുന്നുണ്ട്. ഉന്നമകല സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതിക്കനുയോജ്യമായ മത തത്വങ്ങളുടേയും ആചാരപദ്ധതികളുടേയും നിർദ്ദേശനമായിരിക്കണമെന്നും ടോൾസ്റ്റായി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ വിഭാവനയിൽ കല കേവലം കൃത്രിമവാചാപരവസ്തുവല്ല; നൈസർഗ്ഗികമായി അങ്കുരിക്കേണ്ട ഒന്നാണ്. യഥാർത്ഥ കല സൗന്ദര്യത്തിൽനിന്നും സുഖപുണ്യത്തിൽനിന്നും മാത്രമേ ഉത്ഭവിക്കുന്നുള്ളൂ എന്നും അദ്ദേഹം പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. കലാനിർവ്വചനം സമാദരനീയമാണെങ്കിലും പ്രകൃതഗുണമത്തിലെ നിരൂപണവിഷയങ്ങൾ ചാടുന്നതാണ്.

മർദ്ദനം ഒരു കാലത്തും വിജയത്തിലെത്തിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ റഷ്യാപത്രവർത്തി മർദ്ദനംകൊണ്ടുതന്നെ പൊതുജനാഭിപ്രായങ്ങളെ തകർക്കുവാൻ വട്ടംകൂട്ടി. നിർദ്വയമായ മർദ്ദനം ജനകീയ നേതാക്കന്മാരെ ഇളക്കിവിട്ടു.

നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും യോഗങ്ങൾക്കു ചതു-
 വർത്തിയേയും ഭരണകൂടത്തേയും എതിർത്തു. തന്നിമിത്തം
 ജനനേതാക്കുമാരിൽ പലരും ജയിലുകൾക്കുള്ളിലായി.
 ഭീകരമായ ഈ ഭരണപരിപാടി ടോൾസ്റ്റായിയെ രൂസി-
 പിച്ചു. അദ്ദേഹം ജനമർദ്ദനത്തെ കഠിനമായി പ്രതിഷേ-
 ധിച്ചു ചക്രവർത്തിക്ക് ഒരു തുറന്ന കത്തഴുതി. ജനകീയ
 കക്ഷിക്ക് ടോൾസ്റ്റായിയുടെ നിർദ്വേഷമായ സഹാ-
 യമുണ്ടെന്നുള്ള പരമാർത്ഥം ആദ്യമായി മണ്ഡലത്തെ
 കോപവിഹാലമാക്കി. മതസഭയ്ക്കുള്ള വൈരാഗ്യം പ്രക-
 ടിപ്പിക്കുവാൻ തക്ക സന്ദർഭവും ലഭിച്ചു. വ്യവസ്ഥാ-
 പിത മതവിശ്വാസങ്ങൾക്കും വൈദികസഭയ്ക്കും വീര്യ-
 മായി ക്രൈസ്തവമതത്തലങ്ങളെ ധ്വംസിക്കുകയും അവി-
 ശ്വാസം പ്രവരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുവെന്ന് മതസഭ അദ്ദേ-
 ഹത്തിൽ കഠിനരോപണം ചെയ്തു. ഒടുവിൽ ടോൾസ്റ്റാ-
 യിയെ മതത്തിൽനിന്നും ബഹിഷ്കരിക്കണമെന്ന്
 യഥാസ്ഥിതിക മതസഭ വിധികളിച്ചു. 1901 ഫെബ്രു-
 വരിമാസം 22-ാം- ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ ആ തേവിളം
 ബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു.

മതസഭയ്ക്ക് ടോൾസ്റ്റായി അയച്ച മറുപടി മഹത്തമം
 ശ്രദ്ധേയവുമായിരുന്നു. എന്റെ വിശ്വാസത്തേയും ആദ-
 ള്ളത്തേയും വിശദീകരിച്ചിട്ട് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം ആ-
 ഭിർഘലേഖനം ഉപസംഹരിക്കുന്നു. “എന്റെ വിശ്വാ-
 സങ്ങളും ആദർശങ്ങളും ആർക്കുപോലും രസപ്പെടുണ്ടാക്കി-
 യാലും ഭേദം മാറാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുപോലെ
 ആദർശങ്ങൾ മാറാനും എനിക്കു യാതൊരു നിർവാഹവു-
 മില്ല. എന്റെ ആദർശങ്ങൾ അനുസരിച്ചു ഞാൻ

ജീവിക്കും; അതനുസരിച്ചു ഞാൻ മരിക്കും. ദൈവനന്നി
 ധിയിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതിനു എന്റെ മാർഗ്ഗങ്ങൾതന്നെ
 ഞാൻ സ്വീകരിക്കും. എന്റെ തത്വങ്ങൾ എക്കാല
 തേയ്ക്കും പ്രമാണമായിത്തീരുമെന്ന് എനിക്കു വിശ്വാ
 സമില്ല. എന്നാൽ യുക്തിക്കും മനസാക്ഷിക്കും ഇതിൽ
 കവിഞ്ഞ ഒരു മാർഗ്ഗം സ്വീകാര്യോഗ്യമായി കാണുന്നില്ല.
 ദൈവം സത്യസ്വരൂപനാണ്. സത്യമാണ് അവിടെ
 ആവശ്യം." മതസഭയ്ക്കുള്ള പ്രസ്തുത ലേഖനത്തെ
 തുടന്ന് കിരോതഭരണത്തെ അധിക്ഷേപിച്ചും പൊതുജനാ
 വശ്യങ്ങളെ ശക്തിയുക്തം വ്യക്തപ്പെടുത്തിയും ഒരു ദീർഘ
 മായ കത്ത് മന്ത്രിസഭയ്ക്കും ചക്രവർത്തിക്കും ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കി
 അയച്ചു. ജനകീയാഭിലാഷങ്ങളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തിയി
 ല്ലെങ്കിൽ സ്ഥാനഭ്രംശം നേരിടുന്നതാണെന്നും അദ്ദേഹം
 ചക്രവർത്തിക്കു താക്കീതു നൽകി.

മതസഭയിൽനിന്നുമുണ്ടായ വിധി തല്ലുകക്കുറിക്കുള്ള
 ഇളക്കിവിട്ടു. ടോൾസ്റ്റോയ്ക്കിതകളെ കൂടി ചിലർ
 ബഹിഷ്കരിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഗ്രന്ഥശാലകളിൽനിന്നും
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ നീക്കം ചെയ്തു. ടോൾസ്റ്റോ
 യിയുടെ ചിത്രങ്ങളോ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളോ പത്രങ്ങ
 ലിൽ പ്രേക്ഷണത്തിനു ഗവണ്മെന്റ് അനുമതി നീക്കേ
 ധിച്ചു. പോസ്റ്റിൽ വന്നിരുന്ന എഴുത്തുകൾപോലും
 അദ്ദേഹത്തിനു നൽകിയില്ല. ഇങ്ങനെ സകല വിധ
 ത്തിലും ഗവണ്മെന്റ് ആ മഹാനെ ഉപദ്രവിച്ചുതുടങ്ങി.
 എന്നാൽ ഈ ബഹിഷ്കരണശ്രമങ്ങൾക്കു സ്വാഭാവിക
 മായി ഒരു പ്രത്യാഘാതമുണ്ടായിരുന്നു. ആ സാഹിത്യ
 നായകന് അതുവരെയുണ്ടായിരുന്ന പൊതുജനസമ്മതം

ഇപ്പോൾ ശതതൃണീഭവിച്ചു. മഹാനായ രാഷ്ട്രീയനേതാവായി അദ്ദേഹം ഉയന്നു. ആരാധകരെക്കൊണ്ടു ടോൾ സ്റ്റായിഭവനം നിറഞ്ഞു. വിദ്യാർത്ഥികൾ ഉത്സാഹഭരിതരായി ടോൾസ്റ്റായിയെ അത്ഭുതവിളിച്ചു. മതസഭയുടെ വിധിയിൽ അക്ഷോഭനരായി ഒരു വ്യക്തി രാജ്യയിൽ അന്നു നൂറായിരക്കണക്കിൽ അതു ടോൾസ്റ്റായി മഠമായിരുന്നു. ആ മഹാപുരുഷനെ അമച്ഛമാ അപകഷ് ബോധമോ ബാധിച്ചില്ല.

ടോൾസ്റ്റായി സിദ്ധാന്തത്തെപ്പറ്റിയുള്ള തെറ്റിദ്ധാരണയാണ് ആ സാഹിത്യനായകന്റെ ബഹിഷ്കരണത്തിൽ അവസാനിച്ചത്. ബഹുപരമ്പരാഗതമായ വിശ്വാസങ്ങളേയും സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതിയേയും പെട്ടെന്നു തകിടം മറിക്കാനുള്ള ശ്രമമായി അതിനെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു. എന്നാൽ ജീവിതത്തിൽ നേരിടുന്ന കഴുത്തു പ്രശ്നങ്ങൾക്കു പരിഹാരമായി അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള തത്വങ്ങളിൽ പ്രയോഗക്ഷമമായവയെ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള സമ്മനോഭാവം അധികം പ്രകടമായി കണ്ടില്ല. ധനനിർമ്മാജനം, ലൈംഗികബന്ധത്തിലുള്ള പരിമിതി ഗവണ്മെന്റുകളുടെ നിരന്തരത എന്നീ വിവിധവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ഖണ്ഡിതവും വ്യക്തിയുക്തവുമായ അഭിപ്രായങ്ങൾ രൂപീകരിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ അവയെ മനസ്സിലാക്കാതെ ആ ആദർശങ്ങളോടു കാണിച്ച വിപ്രതിപത്തിയാണ് ക്ഷോഭത്തിനു കാരണമാക്കിയത്. അധികാരപ്രമത്തതയെ പരസ്യമായി എതിർത്തു കാരണം ഗവണ്മെന്റിന്റെ ശക്തിയേറിയ വിരോധവും അദ്ദേഹം സമ്പാദിച്ചു. എന്നാൽ ഏതു പ്രതികൂലമായ പരിത

സ്ഥിതിയിലും ആ പ്രശ്നചിന്തകൻ മിഥിലയും പോലെ ശാന്തവും അക്ഷോഭ്യവുമായി വന്നിട്ടു.

ജീവിതസായുധത്തെപ്പറ്റി കഥാപുരുഷന്റെ ആരോഗ്യം സ്മരമായി അധഃപതിച്ചു. കൂടക്കൂടെ അദ്ദേഹം ശയ്യാവലംബിയായി തീർന്നു. ആരോഗ്യപരിപാലനവും ടോൺസ്റ്റായി ഈ സമയം യാൾട്ടായിലെ ഗാസ് പ്രാ എന്ന സുഖവാസനഗരത്തിലേയ്ക്കു താമസം മാറി. പ്രസ്തുത നഗരത്തിലെ വാസത്തിനിടയിൽ അദ്ദേഹം വീണ്ടും ഭരണവൈകല്യങ്ങളെ വിശദീകരിച്ച് ചക്രവർത്തിക്ക് ഒരു കത്തെഴുതി. ഫലം വന്ധ്യമാണെന്ന അറിയാമെങ്കിലും മനസ്സാക്ഷിയുടെ അനുശാസനമനുസരിച്ചാണ് അദ്ദേഹം കത്തെഴുതാൻ മുതിർന്നത്. What is Religion, Soldier's Notes എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ സുഖവാസകാലത്തു ചെിച്ചതാണ്.

ഇക്കാലം രഷ്യയും ജപ്പാനുമായി യുദ്ധം നടക്കുകയായിരുന്നു. യുദ്ധവാർത്ത ടോൾസ്റ്റായിയെ വേദനിപ്പിച്ചു. യുദ്ധത്തോടു നൈസർഗ്ഗികമായുണ്ടായിരുന്ന വെറുപ്പും ദേശഭിമാനസ്പർശവും അദ്ദേഹത്തെ ചിന്താകലനാക്കി. ജപ്പാൻ യുദ്ധത്തോടുകൂടി സ്വേച്ഛാധിപത്യം അവസാനിപ്പിക്കണമെന്ന ജനസഭകൾ ഏകകണ്ഠമായി ആവശ്യപ്പെട്ടു. മതസഭാരാഷ്ട്രീയസംഘം മുതലായ പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളോടും ടോൾസ്റ്റായിക്കു പ്രതിപത്തി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭിന്നഭിപ്രായങ്ങളുള്ള ബഹുജന സംഘടന യഥാർത്ഥമായ ഒന്നല്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റേയായിരുന്നത്. ജനകീയാഭിലാഷത്തെ തകർച്ചയ്ക്കു തന്നെ വീണ്ടും ഗവണ്മെന്റ് ഒരുങ്ങി

മർദ്ദനഭരണം ട്രാൾസ്റ്റായിയുടെ തുലികയെ പ്രവൃദ്ധോന്മേഷമാക്കി. ആ തുലികാവിലാസം 'I cannot be silent' എന്ന കൃതിയിൽ ബഹിർഗമിച്ചു.

1908-ൽ കഥാപുരുഷൻ എൻപതു വയസ്സു പുത്തിയായി. പ്രസ്തുത ജന്മദിനം ആഘോഷിക്കുന്നതിനെ ഗവണ്മെൻറ് ഫെസ്റ്റമായി നിരോധിച്ചു. മതസഭ ഗവണ്മെൻറിനു ബലം നൽകി. എന്നാൽ റഷ്യയിലെ വർത്തമാനപത്രങ്ങളെല്ലാം ആ മഹാത്മാവിനെ അനുരോദിച്ചു ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. രണ്ടായിരത്തിൽപരം അനുരോദനകമ്പികൾ അന്നു ലോകത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും യാസുനായായിൽ വന്നു മറിഞ്ഞു. കൃഷീവലന്മാർ യോഗങ്ങൾക്കൂടി ആ മഹാത്മാവിന്റെ ദീർഘായുസ്സിനു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഇങ്ങനെ ആ സാഹിത്യചക്രവർത്തിയുടെ എൻപതാം ജന്മദിനം അനാഥംബരമായി ഘോഷിച്ചു.

ആശ്രിതവാസലു, ട്രാൾസ്റ്റായിയുടെ മഹനീയ ഗുണങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു. ട്രാൾസ്റ്റായി സിദ്ധാന്തങ്ങളെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിലും മറ്റും ശ്രമം ചെയ്യുന്നവരെ അദ്ദേഹം സ്നേഹപൂർവ്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുവന്നു. സ്വകൃതികൾ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലേയ്ക്കു തർജ്ജമചെയ്യുന്നതിനുള്ള അനുവാദം അദ്ദേഹം 'ചേർട് കോവ്' എന്ന സ്നേഹിതനു നൽകി. ചേർട് കോവ് കഥാപുരുഷന്റെ ആദർശജ്യോടു ബഹുമാനദരമുള്ള ആളായിരുന്നു. എന്നാൽ സ്വകാര്യനിയന്ത്രണായ ആ സ്വാമിഭക്തൻ കോണ്ടറിന്റെ അവകാശത്തെപ്പോലും താൽക്കയമാണുണ്ടായത്. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ട്രാൾസ്റ്റായി സിദ്ധാന്തം

പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന് ചേർദ്കോവ് ഒരു സംഘം സ്ഥാപിച്ചു. ഈ സംഘത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധംചെയ്തു. ടോൾ സ്റ്ററായിയുടെ വിശദമായ ജീവചരിത്രം ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയ്ക്കു സംഭാവനചെയ്തിട്ടുള്ള അയിൽമർ മാഡ് മറെറായ ടോൾസ്റ്റായി ഭക്തനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ചില കൃതികൾ ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലേക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

വയോധികം സാധാരണ മനുഷ്യരെ ക്ഷിപ്രകേരം പിടിക്കുകയാണുണ്ടാകുന്നത്. എന്നാൽ കഥാപാത്രങ്ങൾ വയസ്സ് കൂടുന്തോറും പാകതയും സൗമ്യതയും കൂടിക്കൂടി വന്നു. ആരോടും സമഭാവനയും നന്മതയും അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രകാശിച്ചിരുന്ന വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളാണു്. ഒരിക്കൽ ഈ സാഹിത്യചാർച്ചൻ ഒരു റയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽ നിൽക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേഷംകണ്ടാൽ ഒരു കൂലിക്കാരനെന്നല്ലാതെ തോന്നുകയില്ല. വണ്ടിയിലിരുന്ന ഒരു സ്ത്രീ പാനീയ ശാലയിലേക്കു കടന്നുപോയ അവരുടെ ഭർത്താവിനു ഒരു കടമൊസ്സുണ്ടു കൊണ്ടു കൊടുക്കുവാൻ ഈ സാമാന്യവേഷധാരിയോടു് ആവശ്യപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം യാതൊരു കൂസലുമെന്യെ ആ തുണ്ടു വാങ്ങി അവരുടെ ഭർത്താവിനെ ഏൽപ്പിച്ചു. ഈ ലഘുജോലിക്ക് ഒരു ചെറിയ നാണയം അവർ അദ്ദേഹത്തിൽ സമ്മാനിച്ചു. ഈ വൃദ്ധൻ അതു വാങ്ങി തിരികുവേണ്ടിയും യാത്രക്കാരിൽ ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അധികം താമസിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് സന്നിഹിതരായ യാത്രക്കാരുമായി ഈ മഹദ്വേഷനെ

ബഹുമാനിക്കാനും ഒരു നോക്കു കാണുവാനുമായി തിങ്ങി
 കൂടി വണ്ടിയിലിരുന്ന് സൂറി ആ കൂലിക്കാരന്റെ വാസ്തവ
 വസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കിയപ്പോൾ ജളിഭ്യയായി. അവർ
 വണ്ടിയിൽനിന്നുളിർത്തി അദ്ദേഹത്തെ നമസ്കരിച്ചു
 മാപ്പുചോദിച്ചു. മഹാപ്രഭവായ അദ്ദേഹത്തിന് അവർ
 കൊടുത്ത നാണയം തിരിച്ചു കിട്ടുവാൻ അവർ ആഗ്ര
 ഹിച്ചു. എന്നാൽ തന്റെ ശ്രമത്തിനുള്ള പ്രതിഫല
 മാണുതെന്നും അത് തിരിച്ചു കൊടുക്കത്തക്കതല്ലെന്നും
 അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. മഹാനഭാവനായ ആ കലാകാ
 രന്റെ നഗ്രന്ദ ആകാശം അനുകരണീയമല്ലാത്തതു്.

അദ്ധ്യായം പതിമൂന്നു്

ചരമരംഗം

ടോൾസ്തായിയുടെ ജീവിതാവസാനരംഗങ്ങൾ ശോകമയങ്ങളായിരുന്നു. പുസ്തകങ്ങളുടെ അവകാശദാനത്തെ തുടർന്നു കെരണ്ടസ്സിനു വൈരാഗ്യം വർദ്ധിച്ചു. മഹാനായ ആ സാഹിത്യനായകന്റെ കൃതികളുടെ പ്രസംഗനം തന്നെ മഹത്തായ ധനഹേമമാർഗ്ഗമായിരുന്നു. കൂടാതെ ടോൾസ്തായിയുടെ സ്വന്തത്തിന്മേൽ കെരണ്ടസിനുള്ള അവകാശത്തെ ധപംസിച്ചു എന്ന രേഖരായവും അദ്ദേഹത്തിന്റെമേൽ ആരോപിച്ചു. സത്യത്തോടുള്ള ദ്രവ്യപ്രേമവും ആദർശം പ്രയോഗത്തിൽ വരുത്തുന്നതിലുള്ള അഭിനിവേശവുമാണ് ടോൾസ്തായിയിൽ പ്രകടമായി കണ്ടിരുന്നതു്. എന്നാൽ ഭർത്താവിന്റെ ഈദൃശ മനസ്ഥിതിയെ പൂർണ്ണമാസ്സാലേ അംഗീകരിക്കുന്നതിനോ തുറന്ന ദൃഷ്ടികൊണ്ടു കാണുന്നതിനോ കെരണ്ടസ് തയ്യാറായില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശത്തോടു പ്രകടമായ എതിർപ്പു് അവർ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ തുടങ്ങി. കുടുംബശ്രേയസ്സിന്റെ പേരിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവൃത്തികളെ അവർ അപലപിച്ചു. ധനത്തിലുള്ള ആശനിശ്ശേഷം വർദ്ധിക്കുവാൻ അവർ സന്നദ്ധയായിരുന്നില്ല.

ഗാർഹികാസ്വസ്ഥത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ ചേർട്കോവിനും പങ്കുണ്ടായിരുന്നു. ടോൾസ്തായിയുടെമേൽ ചേർട്കോവിനെ പോലെ സ്വാധീനശക്തിയുള്ള

വേദാന്തം ഉന്നയിച്ചു. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ കൃതികൾ പുറമേ പരസ്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സകല അവകാശങ്ങളും 'ചേർട് കാവ്' നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നു. ആ ആരാധകനിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അതിരറ്റ വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. കെരണ്ടസിന്റെ അവകാശങ്ങളെപ്പോലും അവ ഹരിക്കുവാൻ അയാൾ മടിച്ചില്ല. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ സാഹിത്യപരിശ്രമങ്ങളിൽ സന്തത സഹകാരിയായിരുന്ന കെരണ്ടസിനു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളുടെ അവകാശം വേണമെന്നു മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. ആ മോഹം വിഫലമായതോടുകൂടി കെരണ്ടസ് ഭർത്താവിനെ ശല്യപ്പെടുത്തിക്കൂടി. വാർദ്ധക്യസ്മര്യമായ ആ ദമ്പതികളുടെ ബന്ധം ശിഥിലമാകുമെന്ന നിലവാരം എത്തി.

കഥാപുരുഷൻ എൻപത്തി രണ്ടു വയസ്സായി. നിരന്തരമായി ഗൃഹസഭയിൽ കെരണ്ടസിനെ നേരിടേണ്ടിവന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനു മനോവേദന പർലിച്ചു. കെരണ്ടസിനാണെങ്കിൽ എപ്പോഴും ഭർത്താവിനെപ്പറ്റിയുള്ള പരാതികളേയുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശം ശരിയുണ്ടെന്ന് അവർ സമ്മതിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതു പാലിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തിയില്ലെന്നു പറഞ്ഞ് അവർ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ സ്നേഹപൂർവ്വം അവരെ സമാധാനപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചു. കുറേ സമയം അദ്ദേഹം ഏറ്റവും പക്ഷേ കെരണ്ടസ് അതുകൊണ്ടൊന്നും സമാധാനപ്പെട്ടില്ല. അവരുടെ മാനസിക സമചിത്തത ഇളകിവശമായി.

കെരണ്ടസിന്റെ നിർദ്വയമായ പെരുമാറ്റം വൃദ്ധനായ ആ സാഹിത്യനായകന്റെ മനസ്സുമാധുര്യത്തെ

ഭങ്ങിച്ചു. ഗൃഹസഭസ്സുകളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയ
തരങ്ങളായ ആദർശങ്ങളോടു കാണിച്ചു വെറുപ്പും അദ്ദേഹം
ത്തെ വ്യാകുലപ്പെടുത്തി. ഈ പ്രതികൂല ചരിതസ്ഥിതി
യിൽനിന്നും രക്ഷ പ്രാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഉപായം ഭേദവിൽ
അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തി. സമാധാനത്തിന്റെയും ആനന്ദത്തി
ന്റെയും കൂത്തരങ്ങായിരുന്ന ആ പുരാതനഭവനം എങ്ങ
നെയും ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹം തീർച്ചയാക്കി.

1909-ൽ ടോറോസ്സായിയുടെ സകല കൃതികളുടേയും
അവകാശം ചൊതുരനങ്ങൾക്കു നൽകിക്കൊണ്ട് ഒരു
ധനനിശ്ചയപത്രം അദ്ദേഹം എഴുതിവെച്ചു. അന്നവരെ
അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആരുടേയും സ്വകാര്യ
സ്വത്തായി മാറുന്നതു അദ്ദേഹത്തിന് ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല.
ആക്കും അച്ചടിക്കാവുന്നവയായിരിക്കണം അവയെന്ന്
അദ്ദേഹം വിൽപത്രത്തിൽ വ്യക്തപ്പെടുത്തി. കയ്യെ
ഴുത്തുപ്രതികളായി മരണശേഷം കാണുന്നവയെല്ലാം
ലേർട്കോവിന്റെ അഭിമതമനുസരിച്ച പ്രസിദ്ധം
ചെയ്യുകയോ ചെമ്പ്രാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യാമെന്നും ആ
നിശ്ചയപത്രത്തിൽ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തു. ഈ സംഗതി
യിൽ ലേർട്കോവിനോടു സഹകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന
തിന് ഒരിളയമകൾക്കും അധികാരം നൽകിയിരുന്നു.
ഇങ്ങനെ സകല വ്യവസ്ഥകളും ചെയ്തതിനുശേഷം 1910
ഒക്ടോബർ മാസം 28-ാം തീയതി പ്രഭാതത്തിൽ ആ
ത്മഗോവർത്തിൻ കട്ടികളോടും മറ്റും യാത്രപറഞ്ഞു് ആ
പുരാതനഭവനം വിട്ടു.

റഷ്യ വിട്ടുപോകണമെന്നായിരുന്നു ടോറോസ്സായി
ആദ്യം നിശ്ചയിച്ചത്. എന്നാൽ ആ ഉദ്ദേശം സ്ഥല

മായില്ല. ഭേയിനിൽവെച്ച് അദ്ദേഹം മോശാധീനനായി. ഒരു മകളും ഒരു വിശ്വസ്തസ്തേയിനനും കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. സുഖക്കേടിന്റെ കാരിനാലുമൂലം മാഗ്ഗമലേയുള്ള 'അസ്സാപോവോ' റയിൽവേസ്റ്റേഷനിൽ അദ്ദേഹം ഇറങ്ങാൻ നിർബ്ബന്ധിതനായിത്തീർന്നു. പ്രസ്തുത സ്റ്റേഷനിലെ മാസ്റ്റർ ഒരു കൃഷി വലനായിരുന്നു. അയാൾ ബഹു മം. പദങ്ങളോടുകൂടി ആ മഹാത്മാവിനെ സ്വീകരിച്ചു സ്വപ്രസരിതമായി താമസിപ്പിച്ചു.

അസ്സാപോവോയിൽ ടോൾസ്റ്റായി എത്തിയിരിക്കുന്നവെന്ന വാർത്ത കെരണ്ടസ് അറിഞ്ഞു. അവർ ഇളയകുട്ടികളോടുകൂടി ഉടൻതന്നെ അവിടെ എത്തി. എന്നാൽ കെരണ്ടസിന് അദ്ദേഹത്തെ കാണാൻ അനുവാദം നൽകിയില്ല. അവർ രോഗവിവരം അന്വേഷിച്ച് അടുത്ത മുറിയിൽ ഇരുന്നു.

രോഗം നാശിക്കുവാൻ വർദ്ധിച്ചുവന്നു. നവംബർ മാസം 7-ാം തീയതി രാത്രി സുഖക്കേട് ആശങ്കാജനകമായ അവസ്ഥയിൽ എത്തി. ഈ സമയം കെരണ്ടസിനെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപം ആനയിച്ചു. വികാരം സംയമനം ചെയ്തുകൊണ്ട് അവർ ആ മഹാപുരുഷനെ നമസ്കരിച്ചു; പാദങ്ങളിൽ പലവുരു ചുംബിച്ചു. അടുത്ത പ്രഭാതത്തിൽ ആ മഹാത്മാവ് ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. സമാധാനവും സംതൃപ്തിയും ആ മുഖത്തിൽ അപ്പോഴും കളിയാടിയിരുന്നു.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മരണവാർത്ത അറിഞ്ഞതോടുകൂടി അസ്സാപോവോ റയിൽവേസ്റ്റേഷൻ ലോകത്തിന്റെ

സമഗ്രമായ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിച്ചു. പത്രാപ്പോർട്ടറന്മാർ റയിൽവേയും പട്ടാളവും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ മുതലായവർ അവിടെ തിങ്ങിക്കൂടി. പുതുതായി കമ്പിയാഫിസുകൾപോലും ആ സ്ഥലത്തു് ഏല്പെടുത്തേണ്ടിവന്നു.

റഷ്യയിലേയും ലോകത്തിലേയും പത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ ആ മഹാത്മാവിനെ വാഴ്ത്തി. ചക്രവർത്തിയും മന്ത്രിസഭയും ആ സാഹിത്യചക്രവർത്തിയുടെ മരണത്തിൽ ഖേദം പ്രകടിപ്പിച്ചു. പേതെൻറ ബഹുമാനാർത്ഥം വിദ്യാലയങ്ങളും പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളും അടച്ചുപൂട്ടി. ലോകം മുഴുവനും ആ മഹാത്മാവിന്റെ ചരമത്തിൽ ആത്മ കേണം.

അടുത്തദിവസം ഭരയിൽ മാർഗ്ഗം മുതൽക്കാരം യാസനയായിൽ കൊണ്ടുവന്നു. വഴിമദ്ധ്യേ ജനങ്ങൾ തിങ്ങിക്കൂടി ആ മഹാത്മാവിനോടുള്ള ബഹുമാനം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. കൃഷ്ണവലന്മാർ വാവിട്ടുനിലവിളിച്ചു. ശവദാഹകർമ്മത്തിലെ വിലാപയാത്രക്കാർ ഒരു മൈൽ നീളത്തിൽ അണിനിരന്നു. ശവസംസ്കാരവേളയിൽ മതാചാരപ്രകാരമുള്ള യാതൊരു വിധികളും നടന്നില്ല. ഒരു സാധാരണകൃഷിവാലനെ അടക്കംചെയ്യുന്നതുപോലെ അദ്ദേഹത്തെ സംസ്കരിച്ചു. ആ മുതലേം മണ്ണിനടിയിൽ മറഞ്ഞപ്പോൾ സന്നിഹിതരായ മനുഷ്യമഹാസമൂഹം ഒന്നടങ്കം മുട്ടുകുത്തി. കൃഷിവാലന്മാരുടെ തേങ്ങി തേങ്ങിയുള്ള രോദനം മാത്രം സമാധാനത്തെ ഭഞ്ചിച്ചു. മകാൽ ശതാബ്ദത്തിനു മുമ്പു് സഹോദരന്മാരുമായി കളിച്ചു നടന്നപ്പോൾ കുന്നിൻ ചരിവിൽ ചെടിക്കുഴ

ഉന്നി നിർമ്മിത ഭാഗത്തുതന്നെ ആ മഹാനെ സംസ്കരിച്ചു.

ആത്മാർത്ഥതയും പരിശുദ്ധതയും നിറഞ്ഞ ആ ഹൃദയം എന്നും ജീവിക്കും. ഭൗതികശ്രേഷ്ഠസ്വഭാവം പ്രേമവുമായും മഹത്തന്നെ അഭേദം പഠിപ്പിച്ചു. ആ സത്യഗായകൻ മൺമറഞ്ഞെങ്കിലും അനശ്വരവും ആനന്ദാമൃതവുമായ ആ ഗാനമധുരി ഇന്നും മാനവജനസ്സിനു കളിമ്മായും ചോദനയും നൽകുന്നുണ്ട്.

അദ്ധ്യായം പതിന്നാലു്

സാഹിത്യസമീക്ഷ.

ലോകോത്തരകീർത്തി സമാർജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള ടോൾസ്റ്റായികൃതികളിൽ ഏറിയകൂറും മലയാളഭാഷയിൽ വിവർത്തനവിധേയമായിട്ടില്ല. ആംഗലഭാഷയിൽതന്നെ എല്ലാ കൃതികളുടേയും പരിഭാഷകൾ സമീപകാലത്തു മാത്രമേ ആവിർഭവിച്ചിട്ടുള്ളൂ. സാഹിത്യഗുണസമൃദ്ധി കൊണ്ടും ചിന്തയെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രഗത്ഭൻ കൊണ്ടും ടോൾസ്റ്റായികൃതികൾ വിശ്വസാഹിത്യത്തിൽ തിളങ്ങി പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. മഹാനായ ആ ചിന്തകന്റെ തത്വപരതഭണ്ഡാഗാരം അനേകം തലമുറകൾക്കു മാനസികശാന്തി നല്കുവാൻ പര്യാപ്തമാണ്. സത്യബോധത്തിന്റെയും തത്വവിചാരത്തിന്റെയും സമഞ്ജസമായ അനുരഞ്ജനംകൊണ്ട് അനുവാചകന്റെ അന്തരംഗം ചിന്താതരംഗീതമാക്കുവാൻ ശക്തങ്ങളാണ് പ്രകൃതഗുണങ്ങളെല്ലാം.

ടോൾസ്റ്റായികൃതികളെ ചെറുകഥകൾ, വിദ്യാഭ്യാസപരമായ ലേഖനങ്ങൾ, വിവരണഗ്രന്ഥങ്ങൾ, തത്വചിന്താപരമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, ആഖ്യാനികകൾ എന്നിങ്ങനെ അഞ്ചായി വിഭജിക്കാം. വിദൂരദേശങ്ങളിൽപോലും ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മഹത്വത്തെ പ്രഖ്യാപനം ചെയ്യുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെറുകഥകളാണ്. നിത്യജീവിതസംഭവങ്ങളെ മനോഹരങ്ങളായ കഥക

ജായി വിദഗ്ദ്ധമായ ആ തൂലിക രൂപം മാറുന്നത് അതുതാവഴിമാകുന്നു. ചിന്താപരവും മാർഗ്ഗദർശകവുമായ അനേകം ഗുണപാഠങ്ങൾ ടോൾസ്റ്റായികഥകൾ ലോകത്തിന് ഉപദേശിക്കുന്നുണ്ട്. പൂർവ്വസങ്കേതങ്ങളിൽ നിന്നും ആദർശസുന്ദരമായ ഒരു നൂതനപന്ഥാവിഭേദം ആണ് അനുവാചകൻ ആനീതനാകുന്നത്. ചെറുകഥകളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത് കൃഷിവലന്മാരുടെ ലോകമാണ്. അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും അനാചാരങ്ങളേയും ദൂരികരിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമവും പ്രസ്തുത കഥകളിൽ കാണാം. അനേകം ദേശീയ കഥകൾക്ക് ആ സാഹിത്യനായകൻ നവീനരൂപം നൽകി അനശ്വരതയും സൗകര്യവും പ്രദാനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. വേദഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഉപജീവിച്ചും കഥാരചന നിർവ്വഹിച്ചു കാണുന്നു. വിശ്വസാഹിത്യ നഭസ്സിനെ അജ്ഞാപുഷ്പങ്ങളായി ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ചെറുകഥകൾ പ്രശോഭിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അഭിപ്രായം തെറ്റാകാനിടയില്ല.

യുവപ്രായം മുതൽ തന്നെ വിദ്യാഭ്യാസവിഷയങ്ങളിൽ സന്ദിഷ്കർഷം ടോൾസ്റ്റായി ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. സമകാലിക വിദ്യാഭ്യാസരീതിയുടെ അപര്യാപ്തതയെപ്പറ്റി അദ്ദേഹം ഉപന്യസിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിദ്യാഭ്യാസം സമ്പന്നമായ നവീനാദർശങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിന് ആ മഹാത്മാവ് വിദ്യാഭ്യാസസ്ഥാപനങ്ങൾ നടത്തി വന്നു. മംഗലാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ തദ്വിഷയകമായ ലേഖനപരമ്പരയും അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ബോധനോപായമാർഗ്ഗങ്ങളെപ്പറ്റി സൂക്ഷ്മവേഷണങ്ങൾ നടത്തി അവയെ വിജയപ്രദമാക്കുന്നതിന് അക്ഷീണം

ചരിത്രമങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. ഗ്രാമീണബാലന്മാർക്കു വേണ്ടിയാണു വിദ്യാലയങ്ങൾ അദ്ദേഹം തുടങ്ങിയതെങ്കിലും അവയിൽകൂടി വിദ്യാവിതരണം നടത്തിയതു ലോകക്കാർക്കുമാനമായിരുന്നു. ആ വിദ്യാഭ്യാസപരിഷ്കർത്താവിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങളുടെ മകതകളുമായ ഗ്ലോബിയെ നമ്പാദിച്ചതിൽ അതുതന്നെ നവകാശമല്ല. ബഹുപരമ്പരാഗതമായി നിലനിന്നുപോന്നിരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസരീതിയിൽ വരുത്തിയ വിപ്ലവപരമായ പരിവർത്തനം വിദേശങ്ങളിൽനിന്നും വിദ്യാഭ്യാസചിന്തകന്മാരെ റഷ്യയിലേയ്ക്കു കർഷിച്ചു.

വിവരണഗ്രന്ഥങ്ങൾ മിക്കവയും ആത്മകഥാശാസ്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു സുന്ദരങ്ങളാണ്. സെബാസ്റ്റ്യൻ യുലാണെപ്പറ്റിയും റഷ്യയിലെ ക്ഷാമബാധയെപ്പറ്റിയും മറ്റുമുള്ള വിവരണങ്ങളും ശൈശവം, കൗമാരം, തൗണും മുതലായ ഉൽകൃഷ്ട ഗ്രന്ഥങ്ങളും മനോഹരങ്ങളായ ഗ്രന്ഥതല്പരങ്ങളാണെന്നുള്ളതിൽ പക്ഷാന്തരമില്ല. കേവലം ശുഷ്കങ്ങളായ സംഭവശകലങ്ങൾ ചരിത്രപരമായിരുന്നാലും ഗാർഹികമായിരുന്നാലും സർവ്വകലാമർമ്മജനനായ ആ സാഹിത്യകാരന്റെ കയ്യിൽ സജീവവും മൃശ്ശവുമായ ചിത്രങ്ങളായി രൂപം പ്രാപിക്കുന്നു. നവണ്ണത്തിനു സൈതലും ലഭിച്ചുലെന്നതുപോലെയുള്ള ഒരു സൈതലുമായും പ്രകൃതഗ്രന്ഥപാരായണത്തിൽ സഹൃദയലോകം അനുഭവിക്കുന്നതാണ്. ഏതു വണ്ണനഗ്രന്ഥത്തിലും ദൃഢമായ സത്യബോധവും നിർഭയവും ധീരവുമായ ചിന്താശീതിയും പ്രതിഫലിച്ചു പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്.

ഭൈരവൻ ജീവിതസംഭവങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ കൂടി ഉന്നതങ്ങളായ ആദർശങ്ങളെ പ്രവേശിപ്പിക്കുകയും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ടോൾസ്റ്റോയുടെ വൈഭവവിശേഷം കർഷകൻ വർഷമേഖലപോലെ ചിന്തകൻ ശാന്തിനൽകവാൻ പര്യാപ്തമാണ്. വിവരണ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കഥാകാരന്റെ അനുഭവവിശേഷങ്ങൾ അത്യുഗ്ര രമണീയമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി സഹൃദയലോകം സമ്മർഷം സമ്മതിക്കുന്നതിനായില്ല.

ടോൾസ്റ്റോയുടെ കൃതികൾ തത്വചിന്താപരങ്ങളാണ്. മഹത്തായ സന്മാർഗ്ഗപാഠങ്ങൾകൊണ്ട് സുരഭിലങ്ങളാണ്. നന്മയുടെ ഉൽക്കർഷങ്ങളും തിന്മയുടെ അപകർഷങ്ങളും പ്രതിപാദിച്ചിട്ട്, അസത്യത്തിൽനിന്നും സത്യത്തെ വേർതിരിച്ചെടുക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങളാണ് പ്രകൃതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നത്. ഈ ശ്രമത്തിൽ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ പല വിവരണങ്ങളും അധികേഷപർവ്വമായി അദ്ദേഹം വിധി കൽപിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുഖഭോഗങ്ങളുടെ നശപരതയും അക്രമരായിത്വവിജ്ഞാതത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യവും ടോൾസ്റ്റോയി പല ഗ്രന്ഥങ്ങളിലും പ്രകീർത്തിക്കുന്നു. What is Religion, Confessions മുതലായ അനേകം കൃതികൾ തത്വചിന്തയെ ഉദ്ദിപിപ്പിക്കുവാൻ പര്യാപ്തങ്ങളാണ്. ആചാരനിയമമായ തത്വപ്രമാണങ്ങളെ ധ്വംസിക്കുന്നതിലാണ് ആ മതം ചാർച്ചന്റെ ശ്രദ്ധ അധികവും പതിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. അക്രമത്തെ അക്രമംകൊണ്ട് എതിർക്കണമെന്നുള്ള സിദ്ധാന്തം പല തലമുറകളായി രാഷ്ട്രയിൽ വേരൂർത്തിപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒന്നാണ്.

യിരുന്നു. എന്നാൽ ബലപ്രയോഗത്തെ സ്നേഹംകൊണ്ടു നേരിടണമെന്ന ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ഉപദേശം മാനവ സമുദായ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു നവീനാശ്വാസം രചിച്ചു. ആ അശ്വാസമാകട്ടെ നീശിതമായ നിരൂപണങ്ങൾക്കു വിഷയമാവുകയും ചെയ്തു. മനുഷ്യനെ മനുഷ്യനാക്കുന്നതിനും സർവ്വസാഹോദര്യം പുലർത്തുന്നതിനും ടോൾസ്റ്റായി പരിശ്രമിച്ചു. ലോകത്തിൽ സ്വർഗ്ഗസാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായിരുന്നു അദ്ദേഹം യത്നിച്ചത്.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ കലാഭാവവും സ്പഷ്ടമായും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത് 'യുദ്ധവും സമാധാനവും' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിലും 'അന്നും കർന്നിന്' എന്ന ആഖ്യാനികയിലും ആകുന്നു. പ്രതിപാദന രീതിയിലുള്ള പുതുമകൊണ്ടും പാരമ്പര്യരീതിയിലുള്ള അനന്യസാധാരണമായ പാടവം കൊണ്ടും 'യുദ്ധവും സമാധാനവും' എന്ന ആഖ്യാനിക വിശ്വസാഹിത്യത്തിൽ പ്രമുഖമായ ഒരു സ്ഥാനം സമ്പാദിച്ചിരിക്കുന്നു. നിലവിലിരുന്ന രചനാസങ്കേതങ്ങളിൽ അതുഭൂതവത്തായ മാറ്റമാണു ടോൾസ്റ്റായി വരുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ചരിത്രാഖ്യാനികയാണെങ്കിലും ചരിത്രസഞ്ചയമായ വിവരണങ്ങളിൽ അത്ര നിഷ്കർഷപാലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഒരേനാളിനുള്ളിവിതത്തിലെ ഉഷ്ണമുള്ളങ്ങളായ സംഭവങ്ങളാണു പ്രകൃതാഖ്യാനികയിലെ കഥാതന്തുക്കൾ. കഥാതന്തുക്കളിൽ അശ്രദ്ധനായ ആഖ്യാനികാകാരൻ മനുഷ്യന്റെ മാനസിക പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിവിധ വശങ്ങളേയും അതിശയനിയമാവണ്ണം സ്പർശിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു അനുഭവൈകവേദ്യമാണു്.

'യുദ്ധവും സമാധാനവും' ഗ്രന്ഥകാരന്റെ മുമ്പുത്തി
 യഞ്ചാം വയസ്സിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. മലമധുരമായ
 ഭാവത്വജീവിതത്തിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടങ്ങളിലെ സുഖ
 പുണ്യതയും വികാരാധിഷ്ഠിതവും സവിശേഷം പ്രകൃതഗ്രന്ഥ
 ത്തിൽ പ്രതിഫലിച്ചു പ്രശോഭിക്കുന്നുണ്ട്. നന്മയും
 തിന്മയും ഏതാണെന്നു നിർവ്വചിക്കുന്നതിലും ത്യാജ്യ
 ഗ്രാമ്യവിവേചനം ചെയ്യുന്നതിലും ഗ്രന്ഥകർത്താവു
 വ്യാപരിക്കുന്നതായി അനുവാചകനു കാണാവുന്നതാണ്.
 കഥാപാത്രങ്ങളെല്ലാംതന്നെ നമുക്ക് അടുത്തു പരിചയ
 മുളയ്ക്കുപോലെ ഒരനുഭവവിശേഷം പ്രകൃതഗ്രന്ഥം വായി
 ക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്നുണ്ട്. തൊട്ടിൽമുതൽ ചുടലവരെ
 അനുഭവജന്യങ്ങളായ സകല ജീവിതവൃത്തികളുടേയും
 സമഞ്ജസമായ സമാഹാരമാണ് 'യുദ്ധവും സമാധാനവും'.
 യസ് നയാപാളിയാനായുടെ പാടിസരങ്ങൾ ഈ ഗ്രന്ഥ
 ത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലം സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. സുഖത്തി
 ന്റേറയും സംതൃപ്തിയുടേയും പ്രകാരമേറിയ രശ്മികളും
 മർദ്ദനത്തിന്റേറയും കിരാതബലത്തിന്റേറയും നിരന്ധന്
 മായ മരായകളും പ്രകൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ ദർശനവിധേയ
 മാണ്. അന്യാദൃശമായ കല്പനാവൈഭവവും കലാസൗ
 കമ്യവും ഈ ആഖ്യാതികയുടെ മേന്മയെ വർദ്ധിപ്പി
 ക്കുന്നു. സ്വഭാവവർണ്ണനയിലും പ്രകൃതിവർണ്ണനയിലും
 ടോൾസ്റ്റോയിയുടെ അനുഗ്രഹിതമായ തൂലിക നിതരാം
 വ്യാപരിക്കുന്നത് അനുവാചകലോകത്തിന് ആനന്ദസ
 ളായകമാണ്. മനുഷ്യന്റെ ആത്മീയനേട്ടവും സത്യാ
 നേപഷണ പരീക്ഷണങ്ങളും ആത്മാർത്ഥതയോടും സത്യാ
 ബോധത്തോടുംകൂടി ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചി
 ട്ടുണ്ട്.

ടോൾസ്തായി രചിച്ചിട്ടുള്ള ഏറ്റവും മഹത്തമം ബൃഹത്തമായ ഗ്രന്ഥമാണു യുദ്ധവും സമാധാനവും. യൂറോപ്യൻ ചരിത്രത്തിലെ സംഭവബഹുലവും നിണ്ണായകവുമായ ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ സമ്പൂർണ്ണചിത്രങ്ങളാണു പ്രകൃതഗ്രന്ഥത്തിൽ സംഭൃതമായിരിക്കുന്നത്. 1805-നും 1812-നും മദ്ധ്യേ ഫ്രാൻസും റഷ്യയും തമ്മിലുള്ള സംഘട്ടനത്തിന്റെ ഒരു ചരിത്രമാണു വണ്ണനാവിഷ്കാരം. മാസ്കോയിൽനിന്നും നെപ്പോളിയന്റെ സേനകളുടെ പലായനത്തോടുകൂടി കഥ അവസാനിക്കുന്നു. ചരിത്രകാരന്റെ വിരസരായ വണ്ണനയല്ല നാം ഇതിൽ കാണുന്നത്. ഭൗതികത്വബോധത്തോടും സൈന്യദൃഢീകരണത്തോടുകൂടി നിസ്സാര സംഭവങ്ങൾക്കുപോലും ജീവൻ നൽകിത്തുള്ള പ്രതിപാദനരീതി അന്യാഭൂതമാണെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണു്. മാസ്കോയിലെ അഗ്നിബാധയും ഫ്രഞ്ചുസനയുടെ പലായനവും വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു ഹൃദയാവർജ്ജകമെന്നു പറയാനുള്ളു.

വണ്ണസംഭവങ്ങളിൽ ഭാഗഭാക്കായ മൂന്നു റഷ്യൻ കുടുംബങ്ങളെ കേന്ദ്രീകരിച്ചാണു കഥാപ്രവർത്തനം നടക്കുന്നത്. 'പ്രിൻസ്' ആൻറിബോറോക്കാൻസ്കി' എന്ന പ്രഭുക്കുമാരുന്റെ യുദ്ധസേവനവും പ്രണയവ്യാപാരങ്ങളും മരണവുമാണു് ഒരു കഥ. അതിലെ പല രംഗങ്ങളും ഹൃദയങ്ങളാണു്. രണ്ടാമത്തെ കഥാനായകനായ 'പ്രിൻസ് സുഖോയ്' സ്റ്റേഫാനുനഗരത്തെ 'എലീനാ'യെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നതും അനന്തരസംഭവങ്ങളും ഒരു ചലച്ചിത്രത്തിലെ നവോലൈ അനുചാചകന്റെ മുമ്പിൽ അണിനിരക്കുന്നു. ഒരു സാധാരണക്കാരനായ 'നീക്കോളാസ്'

റോസ്'റോഫ്' ആണു മുന്നാമത്തെ കഥാനായകൻ. ഈകൃതിയിലെ ഏറ്റവും സജീവമായപാത്രംകഥാനായി കയറിയ 'നാതഷാ'യാണെന്നുള്ള സംഗതിയിൽ പക്ഷാന്തമില്ല. ആരേയും വശീകരിക്കാൻ വൈഭവമുള്ള ഈ തരുണിത്തനം സുന്ദരിയും സ്നേഹസമ്പന്നയുമാണ്. നാതഷായുടെ പ്രേമവൈചിത്ര്യവും അനന്തഗേതിയും അതിശയനീയങ്ങളായ കഥാസംഭവങ്ങളാണ്. കഥാഘട്ടനയെ വിമർശിക്കുന്നതിനോ കഥാപാത്രങ്ങളുടെ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റി ഉപന്യസിക്കുന്നതിനോ ഇവിടെ യത്നിക്കുന്നില്ല. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ കഥ പ്രവഹിക്കുന്ന ഒരു നദിപോലെയാണ്. ഉരുളവസ്ഥാനമോ പരുനസ്ഥാനമോ നമുക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഇടയ്ക്കുള്ള നിർദ്ദിഷ്ടമായ ഒരു ഭാഗത്തിലെ ഗതിവിഗതികളാണു പ്രതിപാദ്യവസ്തു. ശാന്തവും ശക്തവുമായ ചിന്താശീതി സൂക്ഷ്മമായ നിരീക്ഷണപാടവം, ജീവൽപ്രധാനങ്ങളായ പ്രശ്നങ്ങളെ സമീപിച്ചിരിക്കുന്നതിലുള്ള സമീപിതത മുതലായ ഗുണങ്ങൾ കൃഷ്ണഭാര്യകൊണ്ടു 'യുദ്ധവും സമാധാനവും' എന്ന ഗ്രന്ഥം ആപാദമൂലം ആപാതമധുരമായ ഒരു ആഖ്യാനം തല്പരമാണ്.

അന്നു കർന്നിനോ'യിൽ യുദ്ധവും സമാധാനവും എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നും ഭിന്നമായ ഒരു രീതിയാണു ഗ്രന്ഥകാരൻ അനുചർത്തിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഷേക്സ്പിയർ മഹാകവിയുടെ 'ഒഥല്ലോ' നാടകപോലെ മനുഷ്യമനസ്സിന്റെ പ്രവർത്തനവൈവിധ്യങ്ങളേയും ഉച്ചനിപതങ്ങളേയും മനോഹരമായി ഈ കൃതിയിൽ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രേമവിഹിനമായ ഒരു

വിവാഹഘടനയെ സമുദായം അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്ന ഭരണ വിധിയായി ടോൾസ്റ്റായി വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു. അന്നു കർന്നിന എന്ന സ്ത്രീയുടെ സ്നേഹവ്യാപാരങ്ങളും ഭാര്യയുടെ വസാനവുമാണ് ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം.

സുന്ദരിയും സ്നേഹസമ്പന്നയുമായ അന്ന ലെന്കിക് മഠിയിൽ പ്രേരണനായ ഒരുദ്യോഗസ്ഥന്റെ ഭാര്യപദവിയിലേയ്ക്ക് ഉയരുന്നു. എന്നാൽ അന്ധനായ ആ ഉദ്യോഗസ്ഥത്തോടൊന്നിനെ വഞ്ചിച്ച് അവൾ 'പ്രോൺസ്കി' എന്ന യുവകുമാരിനെ പ്രേമിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ഈ ഗ്രന്ഥാനുരാഗം പ്രോൺസ്കിയുമൊന്നിച്ചുള്ള ഭൂമി ചോട്ടത്തിൽ കലാശിക്കുന്നു. കമിതാവുമായി മധുവിധു അന്ധനായിത്തീരുന്നശേഷം നാട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങിയ അന്ന അയൽക്കാരുടെ ആക്ഷേപപാത്രമായി പരിണമിക്കുന്നു. കൂടാതെ പ്രോൺസ്കിയുടെ ആത്മാർത്ഥതയിൽ അവർക്കു സംശയവും ജനിച്ചു. ഒടുവിൽ ഗത്യന്തരമില്ലാതെ അവർ ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്ന ട്രെയിനിനടിയിൽ ചാടി ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ ശോകമയമായ ആ കഥ അവസാനിക്കുന്നു.

'പ്രതികാരം എന്തെന്താണ്'; ഞാൻ പകവിട്ടും, എന്നാണ് കഥയുടെ മുദ്രവാക്യം. "അന്നു കർന്നിന" ലോകോത്തരമായ പ്രശസ്ത ടോൾസ്റ്റായിയ്ക്കു സമ്പാദിച്ചു കൊടുത്തു. അനേകം ഉപകഥാപാത്രങ്ങളും ഇതിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അന്നയുടെ കഥയാണ് അനുചാലകനെ വികാരാർദ്രനാക്കുന്നത്. സമുദായം നിരപരാധികളുടെ മേൽ നിർദ്വേഷമായി അടിച്ചേൽപ്പിക്കുന്ന

നിഷ്ഠയായ വിധിയെ ടോൾസ്തായി നിശ്ചിതമായി വീക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജീവിതമാധ്യമങ്ങളിലൂടെയും സത്യബോധത്തിന്റേയും സൂക്ഷ്മമായ ചിത്രങ്ങൾ നമുക്ക് ഈ വിശേഷാൽരമായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ദർശനവിധേയങ്ങളാണു്.

ടോൾസ്തായി സാഹിത്യത്തെപ്പറ്റിയുള്ള സമീക്ഷ ഇവിടെ സമാപിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗുണോൽകൃഷ്ടങ്ങളും നാനാമുഖങ്ങളുമായ അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വാസനാഭാസരമായ ആ കലാമണ്ഡലത്തിൽ വിശ്വസാഹിത്യത്തിനു സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അയ്യോ അപഗ്രഥനം ചെയ്തു പറിക്കുന്നതിനു് ഒരു ബൃഹത്തായ ഗ്രന്ഥം കൊണ്ടു സാധിക്കുകയുള്ളു. ടോൾസ്തായികൃതികളെപ്പറ്റി സാമാന്യജ്ഞാനം നൽകുവാൻ മാത്രമേ ഇവിടെ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളു.

അദ്ധ്യായം പതിനഞ്ച്

ജീവിതസന്ദേശം.

വിശ്വവിഖ്യാതനായ സാഹിത്യകാരന്മാർ പ്രായേണ വിപ്ലവകാരികളായിത്തീർന്നു കണ്ടുവരുന്നു. സാഹിത്യ നദീതീരത്ത് കൊള്ളിമീൻപോലെ ആവിർഭവിച്ച സമകാലികചരിത്രത്തിൽ അതുതാവഹമായ ഒരു കോളി ഉഷ്ണമുണ്ടാക്കി അവർ തിരോധാനം ചെയ്യുന്നു. കോട്ടുങ്കാറ്റുകഴിഞ്ഞാൽ തീരപ്രദേശങ്ങൾ ശാന്തമാകുമെങ്കിലും ഉൾക്കടലിൽ കേന്ദ്രഭേദമുണ്ടാത്തതുപോലെ സന്ദേശവാഹകന്മാരായ പ്രവാചകന്മാരുടെ ഐക്യവിജീവിതമനുസരിച്ചാലും അവരുടെ സന്ദേശങ്ങൾ ജനതാമധ്യത്തിൽ അലയടിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയിരിക്കും. യഥാർത്ഥ സാഹിത്യകാരന്മാർ വേനൽക്കാലത്തു് മൗനമോഴ്ചപോലെ അത്ര സജ്ജമായി ഉണ്ടാകാറില്ല. അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ കൊണ്ടും അനാചാരങ്ങൾകൊണ്ടും മാനവസമുദായം നാശോന്മുഖമായി പരിണമിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഈ സാഹിത്യചായ്വന്മാരുടെ ആവിർഭാവം. കാലം ഉന്മൂലമായി പ്രതിഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ മതചായ്വന്മാരെ പോലെ സാഹിത്യനായകന്മാരും അവതരിക്കുന്നു.

കലാശ്ലോഘ സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള സാഹിത്യനായകന്മാരുടെ ഗണനാപ്രസംഗത്തിൽ ടോൾസ്തായി കനിഷ്ഠികായിത്തീരുന്നു. കേവലം കലാസൗകര്യമുള്ള ആ മഹാകവിയുടെ കൃതികൾക്കു ശുശ്രൂഷപ്രതിഷ്ഠ നൽകേണ്ടതല്ല.

കിയിട്ടുള്ളത്. അന്ധതയിൽ ആണ്ടു കിടന്നിരുന്ന ജന സമുദായത്തിനു പ്രദാനം ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു മഹത്തായ ഒരു സന്ദേശമുണ്ടായിരുന്നു. ആ സന്ദേശം പ്രസംഗരൂപത്തിൽനിന്നും പ്രവൃത്തിയിൽ പ്രകാശിച്ചപ്പോൾ ആ സാഹിത്യകോവിദൻ ഒരു മതപരമായ നയം ഉയർന്നു. അനാചാരങ്ങളെ യഥാസീക്കുന്നതിലും സത്യബോധത്തെ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിലും ആ കലാകാരന്റെ തുല്യ വിഭഗമമായി പ്രവർത്തിച്ചു. കല, കേവലം സൗന്ദര്യ സങ്കേതമായി അദ്ദേഹം വിവക്ഷിച്ചില്ല. സത്യബോധത്തിന്റേയും, സദാചാരമാർഗ്ഗത്തിന്റേയും കലവറയായിട്ട് മാത്രമേ കലയെ അദ്ദേഹത്തിനു കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞുള്ളൂ. ടോൾസ്റ്റായി വിഭാവനം ചെയ്യുന്ന കലാസൗന്ദര്യത്തിന്റെ ഗുണവിശേഷങ്ങളിൽ ഉൽകൃഷ്ടമായ ആദർശപാഠങ്ങളുടെ സമഞ്ജസമായ സമ്മേളനം നമുക്കു ദർശിക്കുവാൻ കഴിയും. സമകാലികമായ സാമൂഹ്യവ്യവസ്ഥിതിയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ സത്യത്തിന്റേയും ആത്മാത്മതയുടേയും സൂക്ഷ്മവും യഥാർത്ഥവുമായ ചിത്രങ്ങൾ ആ സാഹിത്യനാഷ്ട്രകൻ സ്വകൃതികളിൽ നമുക്ക് അനുഭവഗോചരമാക്കിത്തീർക്കുന്നു.

ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മഹനീയ ഗുണങ്ങൾക്കു മകടം ചാർത്തിയത് അഖണ്ഡലമായ സത്വനിഷ്ഠതയാണ്. കപടതരംഗങ്ങളിൽ ആന്ദോളനം ചെയ്യുന്ന നിത്യജീവിത പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആ സത്യപ്രവാചകന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഗർഹണീയമായിത്തീർന്നു. ആത്മാത്മത പ്രവൃത്തിമണ്ഡലത്തിലെണപോലെതന്നെ സാഹിത്യവണ്ണനകളിലും അദ്ദേഹം ദീക്ഷിച്ചു. ചാപലവിവരണങ്ങൾ നിറഞ്ഞ

ദിനചക്രവർത്തികൾ നവോദയമായ ഭാര്യയെ പരം
 യണവിയേയമാക്കിയതു് അനേകചിന്തത്തിന്റെ പാര
 മ്യമായി വിധി കല്പിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാണെന്നിപ്പോ
 സത്യത്തോടുള്ള ദൃഢപ്രേമമെന്നു മാത്രമാണു് ആ
 സംഗതിയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രേരണനൽകിയതെ
 നുള്ള വാസ്തവം ഗ്രഹിക്കുവാൻ വിഷമമില്ല. സത്യത്തെ
 ഗോപനംചെയ്യുന്നതിലും അസത്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്ക
 ന്നതിലുമാണു് ഭൗതികജീവിതത്തിന്റെ വിജയം
 സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നു സ്വകാര്യവ്യഗ്രതയിൽ മനരായ
 സാമാന്യജനങ്ങൾ വിശ്വസിക്കാറുണ്ടു്. എന്നാൽ ആ
 ആദർശങ്ങൾ താൽക്കാലികഗുണാനുഭവങ്ങളിൽ കവി
 ണ്തു സ്ഥായിയായ യാതൊരു ഫലവും പ്രദാനം ചെയ്യ
 വാൻ പര്യാപ്തമല്ലെന്നുള്ള വസ്തുത പ്രസ്താവിക്കുവാൻ അ
 പൂർവ്വം ചിലരേ മുതിർന്നു കണ്ടിട്ടുള്ളു. ടോൾസ്തായിയുടെ
 കൃതികളെല്ലാംതന്നെ സത്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ
 പ്രകീർത്തിക്കുന്നതായി കാണാവുന്നതാണു്. അനുവാചക
 ലോകം ആവേശത്തോടുകൂടി ആത്മാർത്ഥത നിറഞ്ഞ
 ആ സാഹിത്യലോകത്തിൽ വിഹരിക്കുന്നതു് സൗന്ദര്യ
 മധ്യ ആസ്വദിക്കാനല്ല; പിന്നയോ സത്യാത്മകമായ
 ഭരണരീക്ഷത്തിൽ ചിന്തയാകുന്ന ചിറകവിടുത്തി ഉയർന്നു
 യൻ പറക്കുവാനാണു്. ആത്മീയചിന്തയുടെ പശ്ചാ
 ത്തലത്തിൽക്കൂടി ടോൾസ്തായികൃതികൾ ഉന്നതാദർശങ്ങ
 ളും ഗുണപാഠങ്ങളും സാമാന്യജനതയ്ക്കു പ്രക്ഷോഭണം
 ചെയ്യുന്നു. ഇതശ്വരന്റെ വ്യക്തിവൈഭവത്തിൽ വിശ്വാ
 സമില്ലെങ്കിലും സർവ്വവ്യാപിയായ ഒരു ശക്തിവിശേഷ
 ത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം മാനവമനസ്സിനെ പ്രബുദ്ധമാ

ക്കുന്നുണ്ടെന്ന ദൃഢബോധം. ടോൾ സ്റ്റായിക്കുണ്ടായിരുന്നു. മതഗ്രന്ഥങ്ങളിലെ അവാസ്തവതകളെ നിരൂപണം ചെയ്തുകൊണ്ടാണല്ലോ വൈദികസഭയുടെ നിശിതമായ എതിർപ്പിന് ആ മഹാത്മാവു പാത്രമായത്. എത്ര പ്രചണ്ഡമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നിരുന്നുവെന്നു സത്യാബോധത്തിൽനിന്നും അദ്ദേഹം അനുമാനിച്ചാലും വ്യാപിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നില്ല.

സ്റ്റേഫം അജയ്യമാണെന്നും ലോകവ്യവസ്ഥിതിയുടെ സുസ്ഥിരത സ്റ്റേഫത്തിൽ അധിഷ്ഠിതമാണെന്നും മടാസ്കാരത്തിൽ മഗ്നരായിരുന്ന പത്താൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ജനസമുദായം അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ദാരിദ്ര്യതാപാകലമായ സഹോദരലക്ഷ്യങ്ങളുടെ ഉദ്ധാരണത്തിലാണ് സ്റ്റേഫത്തിന്റെ ശക്തിമത്തായ വ്യാപാരം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതെന്നു ടോൾസ്റ്റായി ദർശിച്ചു. ദീനാനുകമ്പയും സർവ്വസാഹോദര്യവും ശൈശവകാലം മുതൽ തന്നെ ആ സഹിത്യകൃതനിൽ പ്രകടമായി കണ്ടിരുന്നു. പതിനഞ്ചനങ്ങളുടെ പരിത്രാണമാണ് യഥാർത്ഥസമുദായ സേവനമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ടോൾസ്റ്റായി സ്റ്റേഫത്തെ ഇപ്രകാരം നിവൃത്തിപ്പെടുത്തി. “ജീവിതത്തിൽ നാം അംഗീകരിക്കേണ്ട ഒരു പ്രധാന തത്വമുണ്ട്. അത് സ്റ്റേഫമാണ്. വാക്കിൽ മാത്രമല്ല; സത്യത്തിലും പ്രവൃത്തിയിലും സ്റ്റേഫം വ്യാപരിക്കണം. ജീവിതം കൈവരുത്തിനും അയൽക്കാരനുംവേണ്ടി ബലികഴിക്കേണ്ട സന്നദ്ധതയാണ് സ്റ്റേഫം. സ്റ്റേഫത്തിൽ നിന്നും തഴ്മ, അഹിംസ മുതലായ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ ഉരുവിടുന്നു.” സ്റ്റേഫത്തിന്റെ മഹാത്മ്യം അനേകം

മതപാതൃന്മാരുടെ വ്യാഖ്യാനങ്ങൾക്കു വിധേയമായിട്ടു ഞങ്ങളിലും അഭിനവവും സമാദാനീയവുമായ ഒരു രൂപം നൽകി സ്നേഹപരപ്രഭുപാതെ നിർവ്വചിക്കുന്നതിനു ടോൾസ്തായിയെപ്പോലെ ആർക്കുംതന്നെ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു നിർവ്വിവാദമാണ്.

ഉന്നന് ചിന്തകർക്കു പശ്ചാത്തലം ലളിത ജീവിതമാണല്ലോ. "സംക്രട്ടിസ്" തുടങ്ങിയ ചിന്തകന്മാരും യേശു ക്രിസ്തു മുതൽ മഹാത്മാഗാന്ധിവരെയുള്ള പ്രവാചകന്മാരും ശാലീനജീവിതത്തിനു പ്രാധാന്യം നൽകിയിട്ടുള്ളതായി അവരുടെ ചരിത്രങ്ങൾ നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. പ്രളകടംബത്തിലെ ജനനംകൊണ്ടു ധന്യനായ ടോൾസ്തായി ലൈൗകിക മഹിമയ്ക്കു നമോജ്യമായ ആഡംബര പ്രൗഢിയിലും നിരാകരിച്ചതു ആക്ഷേപവിരോധങ്ങൾക്കു വിഷയമായിട്ടു ഞങ്ങളിലും ആ മഹാനഭാവന്റെ ചിന്തയേയും പ്രവൃത്തിയേയും പഠനി പഠിക്കുന്നവർക്ക് അദ്ദേഹം പാലിച്ചിരുന്ന ലാളിത്യം വിസ്മയഹേതുകമായി തീരുന്നില്ല. സാധുക്കളും പതിതരുമായിരുന്ന കൃഷ്ണവലന്മാരോടുള്ള സഹാനുഭൂതിയുടെ പ്രത്യക്ഷലക്ഷ്യമായിട്ടും സുഖ പ്രൗഢിയിലുള്ള പാണ്ടി ചെമ്പയുടെ പരമലക്ഷ്യലക്ഷണംമായിട്ടും ആ പ്രഭുവർണ്ണ അനാഡംബരമായ വേഷങ്ങൾ മാത്രം സ്വീകരിച്ചു. ജീവിതരീതിയിലുള്ള ലാളിത്യംപോലെതന്നെ സ്വാശ്രയശീലത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദഗ്ദ്ധമായ തുലിക പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. മനുഷ്യൻ പരാശ്രയബലനാണെന്നു കിലും പരസഹായം കൂടാതെ കഴിക്കാവുന്ന പല സംഗതികളും ദൈവം ദിനജീവിതത്തിൽ ഉണ്ടെന്നുള്ളതു് ഒരു വാസ്തവ വസ്തുത

യാണു്. സ്വാശ്രയശീലത്തിന്റെ സിദ്ധികൾ പ്രവൃത്തിരൂപത്തിലാണു് ടോൾസ്റ്റായി ജനസംരംഭനത്തിന്നു മനസ്സിലാക്കി കൊടുത്തതു്. ആയുരസോധനങ്ങൾ സ്വയം പാകം ചെയ്യുന്നതിന്നു സ്വയം ഉണ്ടാക്കി ഉപയോഗിക്കാവുന്ന സാധനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിന്നു പാടങ്ങളിൽ കൃഷീവലന്മാരോടൊപ്പം പണിയെടുക്കുന്നതിന്നു അദ്ദേഹം പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ ഉപദേശിച്ചു. ഈ വിഷയത്തിൽ പരിഷ്കാരപ്രവാചകത്തിൽപെട്ട സുഖലോലുപതയിലേയ്ക്കു് അതിശീഘ്രം നീങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ജനസമുദായത്തെയാണു് അദ്ദേഹം നേരിട്ടതെന്നുള്ള സംഗതി വിസ്മരിക്കേണ്ടതല്ല. കായികാധ്വാനം തന്ത്രിയെ ദൂരീകരിക്കുമെന്നും ധനികന്മാരുടെ അലസതയാണു് ദാരിദ്ര്യത്തിന്നു നിദാനമെന്നും അദ്ദേഹം സ്പഷ്ടിക സ്പഷ്ടമായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സുഖഭോഗങ്ങളുടെ ഉന്നതശൃംഗങ്ങളിൽ നിന്നുകൊണ്ടു് ഉപദേശങ്ങളെ ഉള്ളെടുക്കും ഉൽഘോഷണം ചെയ്യുകയല്ല അദ്ദേഹം ചെയ്തതു്. പ്രത്യുത സാംസ്കാരികങ്ങൾ വസിക്കുന്ന അധിപത്യകളിലേയ്ക്കു് റങ്ങിവന്നു് അവരുടെ ജീവിത സാഹചര്യങ്ങളിൽ സഹകരിച്ചു് ആത്മാർത്ഥതയോടു കൂടി പ്രവർത്തിക്കുകയാണു് ആ മഹാനുഭാവൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്.

ഉന്നതങ്ങളായ ആദർശങ്ങളുടെ പ്രചോദനംകൊണ്ടു് പ്രവർത്തിക്കുന്ന മഹാത്മാക്കൾക്കു് അഭിപ്രായധീരത അനുപേക്ഷണീയമാണെന്നുള്ളതിന്നു ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ജീവിതംതന്നെ ഒരു പ്രത്യക്ഷോദാഹരണമാണു്. മനുഷ്യരുടെ നിശിതമായ അമർഷവും ഗവണ്മെന്റിന്റെ കർക്കശമായ മർദ്ദനവും ഒരേ സമയം നേരിടുന്നതിന്നു് അസാ

മാന്യ വൈഭവവും ധീരതയുമുള്ള ഒരു വ്യക്തിക്കല്ലാതെ
 അന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു രാജ്യയിൽ ആർക്കും സാധി
 ക്കുമായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണ്.
 ജീവനെ കേവലം "കേളികന്ദുകംപോലെ പരിഗണിച്ചി
 രുന്ന ആ ധീരപുരുഷൻ" ഭൂസ്കരമായ യാത്രയെ പ്രതിബ
 ധിക്കളമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മതസഭയുടെ ഉഗ്രനിയമങ്ങളെ
 ലംഘിക്കുവാനും മതസഭാനയ്ക്കിറങ്ങലുള്ള വൈകല്യ
 ങ്ങളെ പരസ്യമായി എതിർക്കുവാനും ട്രോൾസ്റ്റായി മുതി
 ന്നു് ഭാരാമിത്വവും സത്യാബോധവും കൊണ്ടാണെന്നേ
 പ്രസ്താവിപ്പാൻ തരമുള്ളൂ. ഡെറക്കോബാഴ്സ് പ്രസ്ഥാ
 നത്തോടുള്ള അനുഭാവപ്രകടനം, ഏതു പ്രതികൂലസന്ധി
 യിലും ചക്രവർത്തിയെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതി
 നുള്ള സന്നദ്ധത മുതലായവ ആ ഭാഗ്യപുരുഷന്റെ നിർവ്വ
 സ്ഥഭാവത്തിനു മകടോദാഹരണങ്ങളാണ്. ഒരു സംമാന്യ
 ജനനേതാവു് അസ്സംപുരുഷന്യായി അധഃപതിക്കു
 മായിരുന്ന കരളമായ ആ കാലഘട്ടത്തിൽ പ്രവൃദ്ധോ
 ന്നേഷത്തോടും ആർജ്ജവശീലത്തോടുംകൂടി സേപ്റ്റം
 പ്രമത്തതയെ സധീരം എതിർത്തുനിന്നു ലോകത്തിന്റെ
 അഭിനന്ദനാദരങ്ങൾ സ്വന്തമാക്കി ആ ഭാഗ്യമാനുവ
 സമുദായ പരിത്രത്തിൽ ഹിമാലയ ശൃംഗംപോലെ
 ഉയർന്നിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ അതിശയോക്തി
 യല്ല. രാജ്യയിലെ ആത്മീയലോകത്തിന്റെ അനഭി
 ഷിക്തചക്രവർത്തിയായി ആരാഹണം ചെയ്തിരുന്ന ആ
 മഹാപുരുഷന്റെ മുമ്പിൽ മൃഗീയബലം സൂര്യപ്രകാശ
 ത്തിൽ അന്ധകാരമെന്നപോലെ അന്തർഭാവം ചെയ്തു.

നിയമങ്ങൾലോ ഭരണക്രമത്താലോ ബലമാകാത്ത അക്രമമരണീയമായ ഒരു ജനസമുദായത്തേയാണ് ടോൾസ്റ്റായി വിഭാവനം ചെയ്തുകാണുന്നത്. വ്യവസ്ഥാപിതഭരണകൂടങ്ങളോടും നാലടിതരമായ സ്ഥലങ്ങളോടും ആ മഹാനുഭാവനം വിപ്രതിപത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. നിയമപാലനോദ്യോഗസ്ഥന്മാർ സമാധാനഭഞ്ജകരായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അഭിനവശാസ്ത്രങ്ങളോടും നന്നു സാമഗ്രികളോടും അദ്ദേഹത്തിന് അതിയായ വെറുപ്പാണുണ്ടായിരുന്നത്. വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങളിൽപ്പോലും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചില്ല. അനുരോഗ്യം നിമിത്തം ഒന്നരണ്ടു സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഡാക്ടറുടെ സേവനം അന്യന്തരപക്ഷിതമായെങ്കിലും പ്രകൃതിയുടെ നിയമങ്ങൾക്കൊണ്ടു രോഗശോധനം നേടണമെന്നുള്ളതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസപദ്ധതി. നാഗരീകസൗകര്യങ്ങളോടും നൈർദ്ദിഷ്ടമായ ഗ്രാമഭംഗത്തോടും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കുന്നത്. യാത്രാകയറ്റത്തിൽനിന്നും പ്രകൃതിയിലേയ്ക്കു മടങ്ങണമെന്ന് ടോൾസ്റ്റായി ജനസമുദായത്തെ ഉൽബോധിപ്പിച്ചു.

അക്രമത്തിൽ ആസക്തമായിരുന്ന ലോകത്തിനു മഹാനായ ടോൾസ്റ്റായി ഒരു ദിവ്യസന്ദേശം പ്രക്ഷേപണം ചെയ്തു. അത് അക്രമരഹിതത്വസിലാസമായിരുന്നു. ബലത്തെ ബലംകൊണ്ടു മർദ്ദിക്കണമെന്നുള്ള വിശ്വാസപ്രമാണം രൂഢമൂലമായിരുന്ന ഒരു കാലഘട്ടത്തിലാണ് അദ്ദേഹശബ്ദം പുറപ്പെടുവിക്കാൻ ടോൾസ്റ്റായി മുതി

ന്നു്. ബലപ്രയോഗത്തെ സ്നേഹിക്കാത്തതിന്നു
 മെന്നും സ്നേഹിക്കാണ്ടു് അതിന്നു കിഴക്കുവശമെന്നും
 അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു. ഈ ഉപദേശത്തിന്റെ വിശദീക
 രണത്തിൽ സൈന്യസംരക്ഷണം അനാവശ്യമാണെന്നും
 യുദ്ധം മാനവപുരുഷഗതിയെ സ്തംഭിപ്പിക്കുന്നു എന്നും അ
 ദേഹം സമർത്ഥിച്ചു. ഭക്തപങ്കിലമായ റഷ്യയിലെ മണ്ണിൽ
 ഈ നൂതനസിദ്ധാന്തം വേരൂന്നിയില്ലെങ്കിലും ആ തിര
 യിൽനിന്നും ഭാഷിക്കാത്തതായ ഹോത്മാഗാധി
 കൊളുത്തിയ പന്തം ഇന്നും ഭാരതവർഷത്തെ പ്രകാശമാ
 നമാക്കി തീർന്നുണ്ടു്. ടോൾസ്റ്റായിയുടെ മഹത്വമറി
 ണ്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾ ജീവിതപരി
 പാടികളിൽ സ്വീകരിച്ച പ്രയോഗക്ഷമമാക്കുന്നതിൽ
 മഹാത്മജി നിതരാം വിജയിയാകുക തന്നെ ചെയ്തു.
 സത്യബോധത്തോടുകൂടിയ സ്വീലാന്താപരണകൊണ്ടു്
 ടോൾസ്റ്റായിക്കുപോലും അലഭ്യമായിരുന്ന ഫലവിശേഷ
 ങ്ങൾ ഗാധിജി സമ്പാദിച്ചു. മതാന്ധതയിലും അനാ
 ചാരത്തിലും ആണ്ടുകിടന്നിരുന്ന ഒരു ജനസമുദായത്തെ
 തട്ടിയുണർത്തുവാൻ ടോൾസ്റ്റായിക്കു സാധിച്ചെങ്കിൽ
 ഹാഷ്ട്രീയാസമത്വപരണകൊണ്ടും സാമ്പത്തിക പരദായി
 നതകൊണ്ടും ചരിതമായിരുന്ന ഒരു മഹാഷ്ട്രത്തെ വിദേശ
 ശാധിപത്യത്തിൽനിന്നും വിമുക്തമാക്കി ആത്മാഭിമാന
 തോടുകൂടി ജീവിക്കുവാനും സ്വതന്ത്രമായി നിൽക്കുവാ
 നും ശക്തമാക്കുന്നതിൽ മഹാത്മജി വിജയശ്രീലാളിത
 നായി. സത്യവും അക്രമരഹിത്യവും ലോകത്തിന്റെ
 ശാശ്വത നിലനിലപിന്നു അത്യന്താപേക്ഷിതമാക്കു
 ന്നു്. ഘടകങ്ങളാണു്. ആററംബംബിനെക്കൊളും

17

സ്റ്റോകശക്തിയുള്ള ഈ രണ്ട് ആയുധങ്ങളും മഹാനായ ടോൾസ്റ്റായി നിർദ്ദേശിച്ചെങ്കിലും പ്രയോഗംകൊണ്ട് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുവാൻ മഹാത്മജിക്ക് മാത്രമേ സാധിച്ചിട്ടുള്ളൂ. 'ശേഷിതയും നന്മയും സത്യവും കൂടാതെ യാതൊരു മഹത്വവുമില്ല' (There is no greatness without simplicity, goodness and truth) എന്നിപ്രകാരമാണ് ടോൾസ്റ്റായി മഹത്വത്തിന് ലക്ഷണനിർദ്ദേശം ചെയ്യുന്നത്. ഈ നാല്പതാം ശാസ്ഥിജിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം എത്രമാത്രം അനുയോജ്യമാണെന്നുള്ളത് അനുകരസ്ഥമാണ്. ഭക്ഷിണാഹ്ലികയിൽ സമാരംഭിച്ച സത്യാഗ്രഹസമരത്തിന് ടോൾസ്റ്റായിയുടെ ആശിർവാദം മഹാത്മജിക്ക് ലഭിച്ചിരുന്നു. ആ മഹാത്മാവിനോടുള്ള ബഹുമാനാഭിമാനങ്ങൾ ശാസ്ഥിജി ആത്മചരിത്രത്തിൽ പ്രകടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മഹാനായ ടോൾസ്റ്റായി മൺമറഞ്ഞിട്ട് ദശവർഷങ്ങൾ പലതു കഴിഞ്ഞെങ്കിലും ആ തുംഗഭീപസ്തംഭത്തിൽ നിന്നും പ്രവഹിക്കുന്ന പ്രഭാപ്രസരം അന്ധതയിലൂലുന്ന മാനവസമുദായത്തിന് അനന്തമായ ശാന്തി നൽകുമെന്നുള്ളതു നിശ്ചയമാണ്. സാധാരണ മനുഷ്യന് ഭയംപ്രാപമായ ചിന്താമണ്ഡലത്തിൽ ആ മഹാത്മാവ് ഉയർന്നുപറന്നു. ശാന്തവും നിർമ്മലവുമായി പ്രവഹിച്ചിരുന്ന ആ നീർമ്മാളി എത്രയെത്ര മരുഭൂമികളെയാണ് മനോജ്ഞവും ഫലഭൂമിജ്വലമാക്കി തിരിച്ചത്. അക്രമരഹിതവും സർവ്വസാഹോദര്യവും നിന്നാൾ വിജയിക്കട്ടെ.

“ ഉദയകാന്തി ”

പതിനഞ്ചു ലഘുകവിതകളുടെ സമാഹാരം

By

ചിറയിൻകീഴ് ഭാസ്കരപിള്ള.

വില അഞ്ചു പത്രം.

“ ഉദയകാന്തി ’ ശ്രീ. ഭാസ്കരപിള്ള രചിച്ചിട്ടുള്ള ലഘുകവിതകളുടെ പ്രഥമസമാഹാരമാണ്. വീടൻ വരുന്ന ഒരു ഭാഷനാചക്രവർത്തിന്റെ കിരണകുന്ദങ്ങളാൽ തിളങ്ങിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്ന വികാരാർദ്രമായ ഒരന്തരീക്ഷം, അതിൽ സ്വപ്നം വിഹരിക്കുന്ന ജീവിതപ്പാതകളുടെ സുഗന്ധമെന്നും, ഇതെല്ലാം ഉദയകാന്തിയുടെ മനോരഞ്ജകത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ശ്രവണമധുരങ്ങളായ ആലാപങ്ങളാൽ ഇതിലെ അന്തരീക്ഷം ആകർഷകമായിരിക്കുന്നു.

ശ്രീ. ഭാസ്കരപിള്ളയുടെ കവിത ചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ ചിന്താപര്യടനം; ആദർശപ്രവണതയുണ്ട്, വികാരമൃദുളയുണ്ട്. പദവിന്യാസത്തിന് ഇപ്പൊഴേ ഉണ്ട് ഒരു വെട്ടുപുറം, അടുക്കൽ, ചന്തവും.....”

മഹാകവി ജി. ശങ്കരക്കുറുപ്പ്.

അവേക്ഷിക്കേണ്ടു മേൽവിലാസം:

കെ. ബി. പബ്ലിഷേഴ്സസ്,

ചെമ്പിയൂർ, തിരുവനന്തപുരം.

ചിറയിൻകീഴ്.

WON

**ne toothpaste
at effectively
is away germs**

Indic Digital Archive Foundation

gpura.org